

CASA CORPULUI DIDACTIC ALBA
Editura Universul Școlii

Educație pentru dezvoltare durabilă a României

PUBLICAȚIE CU LUCRĂRILE SIMPOZIONULUI
„Educație pentru dezvoltare durabilă a României
- în context european”

ediția a XVII-a

ISSN 2501 – 3300

ISSN-L 2069 – 296X

"Omul poate deveni om numai prin educație. El nu e nimic decât ceea ce face educația din el."
(Immanuel Kant)

„Așadar, am avea nevoie de o intelectualitate care să lupte pentru interesul național al României.” (Prof.dr. Radu Baltasiu, Directorul CESPE¹ al Academiei Române)

„O elită instruită de către colonizatori este principalul dușman al poporului său”
(Mahatma Gandhi)

Alba Iulia
Decembrie 2025

¹ CESPE Centrul European de Studii în Probleme Etnice

CUPRINS

EDITURA UNIVERSUL ȘCOLII a CASEI CORPULUI DIDACTIC ALBA

Alba Iulia, Str. G. Bethlen nr. 7, Cod 510009

Tel. 0258/826147, Fax. 0258/833101

Web: www.ccdab.ro

E-mail: office@ccdab.ro

Director:

Prof. Dărmăș Eugenia Marcela

Redactor șef: prof. Oros Ligia Elena

Redactori: prof. Popa Ramona,
prof. Nandrea Maria, prof. Crișan Monica,
bibliotecar Cutean Irina

Tehnoredactare: adm. patrimoniu Palcu
Elena Virginia, secretar Oțoiu Diana

Economist: Ec. Bărdăhan Ioana

© Autorii, conform legislației în vigoare, răspund în fața legii, în ceea ce privește plagiatul sau orice altă formă de atingere a dreptului de autor.

**Și să nu uităm!: Când rătăcești,
pentru a-ți regăsi drumul,
te întorci de unde ai plecat!**

Secțiunea I. REFERATE ȘI COMUNICĂRI

EDUCAȚIA PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ ȘI PROFESIA DIDACTICĂ **07**

*Bibl. Bălțățeanu Ema-Tamara, Liceul
Teoretic Zimnicea*

EDUCAȚIA PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ A LOCURILOR NATALE CA MOTIVAȚIE A ÎNVĂȚĂRII **09**

*Profesor învățământul primar Bordea
Ioana Cornelia, Liceul Tehnologic „Ion
D. Lăzărescu” Cugir*

ȘCOALA CA MOTOR AL DEZVOLTĂRII DURABILE: DE LA CURRICULUM LA FORMAREA COMPETENȚELOR PENTRU COMUNITATEA LOCALĂ **11**

*Prof. Caizer Daniela, Colegiul Național
„Titu Maiorescu” Aiud*

STRATEGII DIDACTICE EFICIENTE ÎN SPRIJINUL DEZVOLTĂRII DURABILE **12**

*Prof. Cibu Maria, Școala Gimnazială
Petrești*

EDUCAȚIA DURABILĂ ÎN ȘCOALĂ **15**

*Profesor Cotoi Roxana Teodora, Școala
Gimnazială Nr. 1 Românași, jud. Sălaj*

ROLUL CADRULUI DIDACTIC ÎN PROMOVAREA EDUCAȚIEI PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ ÎN CONTEXTUL PSIHOPEDAGOGIEI SPECIALE **16**

*Prof. Cristian Daniela, Centrul Școlar
de Educație Incluzivă Alba Iulia*

EVALUAREA ELEVILOR DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR ÎN CONTEXTUL DEZVOLTĂRII DURABILE

Prof. Dache Liliana, Liceul Tehnologic „I.D.Lăzărescu” Cugir

EDUCAȚIA PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ A ROMÂNIEI ȘI PROFESIA DIDACTICĂ

Profesor itinerant și de sprijin Dancu Maria Adriana, Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională, Alba

EDUCAȚIA PENTRU DEZVOLTAREA DURABILĂ A SOCIETĂȚII ROMÂNEȘTI ȘI GESTIONAREA TIMPULUI ȘCOLAR

Profesor Diniș Adam Cristina, Profesor Boca Dandea Tiberiu, Școala Gimnazială „Nicodim Ganea” Bistra

DEZVOLTAREA DURABILĂ APLICATĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR ÎN CONTEXTUL LOCAL LA DROBETA TURNU SEVERIN

Prof. inv. primar Dragotoiu Florentina, Școala Gimnazială Nr. 14, Dr. Tr. Severin, jud. Mehedinți

TRANSFORMAREA EDUCAȚIEI- PREDAREA INSTRUMENTELOR ȘI TEHNICILOR NOI DE ÎNVĂȚARE, AZI

Prof. Hamorszki Andreea Dana, Colegiul Național „Titu Maiorescu” Aiud

TRANSFORMAREA EDUCAȚIEI ÎN RESURSA DE BAZĂ A MODERNIZĂRII ȘI DEZVOLTĂRII DURABILE A ROMÂNIEI

Prof. Heler Daciana Alexandra, Școala Gimnazială „Avram Iancu” Avram Iancu

18 EDUCAȚIA PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ ÎN CICLUL PRIMAR 30

Profesor învățământ primar Ignat Daniela, Școala Gimnazială „Scarlat Longhin” Dofteana

21 STRATEGII DIDACTICE UTILE ȘI EFICIENTE ÎN SPRIJINUL DEZVOLTĂRII DURABILE A ROMÂNIEI 32

Profesor învățământ primar Isailă Natalia, Școala Gimnazială „Simion Bărnuțiu” Tiur- Blaj

22 INTEGRAREA COPIILOR CU CES ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL DE MASĂ 33

Profesor învățământul primar Ludoșan Rozalia, Liceul Teoretic „Petru Maior” Ocna Mureș

„RĂDĂCINILE CARE ÎNVAȚĂ: LOCUL NATAL CA SPAȚIU VIU AL DEZVOLTĂRII DURABILE” 35

Prof. inv. Mara Ionela, Liceul Tehnologic „I.D. Lăzărescu ” -structura Iosif Pervain Cugir

EDUCAȚIA PENTRU DEZVOLTAREA DURABILĂ A ROMÂNIEI ÎN CONTEXT EUROPEAN 36

Prof. Morar Ana, Școala Gimnazială „Porolissum” Zalău – Sălaj

27 CUNOAȘTEREA ELEVILOR ÎN CICLUL PRIMAR – PREMISĂ OBLIGATORIE PENTRU UN PROCES EDUCAȚIONAL EFICIENT 37

Prof. inv. primar Ocnean Delia, Școala Gimnazială Lopadea Nouă, Structura Ciuguzel

29 MIGRAȚIA TINERILOR DIN ROMÂNIA: DETERMINANȚI SOCIO-ECONOMICI ȘI PERSPECTIVE DE DEZVOLTARE 39

*Elev: Arion Irina, Colegiul Național „H.C.C.” Alba Iulia
Profesor îndrumător: Opincariu-Mihinda Mihaela*

**DIGITALIZAREA
ÎNVĂȚĂMÂNTULUI
PREUNIVERSITAR ȘI
RESPONSABILITATEA FORMĂRII
ADULȚILOR DE MÂINE**

*Prof. Oros Ligia Elena
Colegiul Național „Horea, Cloșca și
Crișan” Alba Iulia*

**GESTIONAREA TIMPULUI
ȘCOLAR ÎN ERA BUNĂSTĂRII
DIGITALE**

*Prof. Popescu Ioana Mirela, CJRAE
Alba*

**STRATEGII DIDACTICE ÎN
DEZVOLTAREA EDUCAȚIEI**

*Prof. Răbulea Ancuța Maria, Școala
Gimnazială „Dr. Petru Șpan” Lupșa*

**PARADIGMELE EVALUĂRII
DURABILE: STRATEGII
DIDACTICE PENTRU ȘCOALA
ROMÂNEASCĂ A VIITORULUI**

*Profesor Șova Simona-Andreea, Colegiul
Național „Ferdinand I” Bacău*

**EDUCAȚIA PENTRU
DEZVOLTARE DURABILĂ PRIN
ACTIVITĂȚI
EXTRACURRICULARE**

*Prof. Szilaghi Szekely Melinda, Școala
Gimnazială Lopadea Nouă*

**MODALITĂȚI DE INTEGRARE A
COPILOR CU CES**

*Profesor învățământul primar Todea
Floare, Școala Gimnazială „Horea”
Horea*

**EDUCAȚIA PENTRU
DEZVOLTARE DURABILĂ A
ROMÂNIEI ȘI PROFESIA
DIDACTICĂ**

*Prof. Ursaleș Traian-Nicolae,
Colegiul Național „HCC” Alba Iulia și
Școala Gimnazială Petrești*

42

44

47

49

51

52

Secțiunea II.

**PROIECTE, PARTENERIATE
SCHIMBURI DE EXPERIENȚĂ-
EXEMPLE DE BUNĂ PRACTICĂ, DE
CREATIVITATE DIDACTICĂ**

**EDUCAȚIA PENTRU
DEZVOLTARE DURABILĂ A
LOCURILOR NATALE CA**

**45 MOTIVAȚIE A ÎNVĂȚĂRII LA
ELEVII DIN CICLUL PRIMAR**

*Prof. înv. primar Bocșa Aurelia-
Georgeta, Școala Gimnazială „Dr. Petru
Șpan” Lupșa*

**47 SĂPTĂMÂNA VERDE-ACTIVITĂȚI
DE EDUCAȚIE ECOLOGICĂ ȘI
PROTECȚIA MEDIULUI**

*Prof. Cotoi Roxana Teodora, Școala
Gimnazială Nr. 1 Românași, jud. Sălaj*

**49 AVENTURI ÎN PAGINI- PROIECT
EDUCAȚIONAL CARE I-A
PROVOCAT PE ELEVI LA
LECTURĂ**

*Bibliotecar Cutean Irina, Casa Corpului
Didactic Alba*

**51 COPIII CONSTRUIESC VIITORUL
– EXEMPLE PRACTICE:
10 PAȘI MICI SPRE O LUME MAI
BUNĂ**

*Profesor pentru învățământul primar
Filimon Gabriela Alina, Liceul
Tehnologic „I. D. Lăzărescu” Cugir*

**PAȘI CĂTRE O COMUNITATE
DURABILĂ ȘI UN MEDIU
SĂNĂTOS**

*Prof. Mureșan Laura Elena, Colegiul
Național „Horea, Cloșca și Crișan”
Alba Iulia*

57

60

66

68

71

**EDUCAȚIA PENTRU
DEZVOLTARE DURABILĂ
INTEGRATĂ ÎN LECȚIILE DE
MATEMATICĂ ȘI LOGICĂ**

*Prof. Pop Delia Anca, Prof. Tomotaș
Valeria Cristina, Colegiul Național
„Inochentie Micu Clain”, Blaj*

**73 ȘCOALA ÎNTRE TRECUT ȘI
VIITOR: EDUCAȚIA PENTRU
DEZVOLTARE DURABILĂ ȘI
MANAGEMENTUL TIMPULUI
ȘCOLAR**

*Prof. Șeulean Augustin-Valentin, Școala
Gimnazială „Emil Drăgan” Ungheni,
jud. Mureș*

78

**EDUCAȚIE PENTRU
DEZVOLTARE DURABILĂ ÎN
GRĂDINIȚĂ-BUNE PRACTICI ȘI
CREATIVITATE DIDACTICĂ
ÎNTR-UN PARTENERIAT
INTERGENERAȚIONAL**

*Profesor pentru educație timpurie Sabău
Ioana, Colegiul Național „Titu
Maiorescu” / GPP „Primii Pași” Aiud*

**75 EDUCAȚIA PENTRU
SUSTENABILITATE: UN MODEL
DE FORMARE A
COMPETENȚELOR SECOLULUI
XXI PRIN COLABORARE
INTERNAȚIONALĂ**

*Prof. Stegariu Daniela Lorina, Casa
Corpului Didactic „Spiru Haret” Iași*

80

SECȚIUNEA I. REFERATE ȘI COMUNICĂRI

EDUCAȚIA PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ ȘI PROFESIA DIDACTICĂ

Bibl. Bălțățeanu Ema-Tamara, Liceul Teoretic Zimnicea

Educația pentru dezvoltare durabilă (EDD) reprezintă o dimensiune esențială a învățământului contemporan, într-o societate marcată de schimbări rapide, provocări globale și necesitatea unui comportament responsabil față de mediu și societate. Integrarea principiilor dezvoltării durabile în procesul educațional nu este doar o opțiune, ci o responsabilitate fundamentală pentru formarea unei generații capabile să răspundă adecvat cerințelor viitorului.

Educația pentru dezvoltare durabilă are ca scop transmiterea de informații în domeniul dezvoltării durabile și formarea de competențe în promovarea acesteia. Formarea de cetățeni competenți și încrezători poate crea noi oportunități de a avea un stil de viață mai sănătos și productiv, în armonie cu natura și cu grijă față de valori sociale precum egalitatea sau diversitatea culturală

România s-a alăturat liderilor celor 193 state membre ale ONU la Summit-ul privind dezvoltarea din septembrie 2015, adoptând Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă, un program de acțiune globală în domeniul dezvoltării cu un caracter universal și care promovează echilibrul între cele trei dimensiuni ale dezvoltării durabile – economic, social și de mediu. Educația este un element cheie al dezvoltării durabile. Este esențial să promovăm competențele științifice și de dezvoltare durabilă, dar și abilități precum gândirea critică prin intermediul unor practici educaționale transformaționale și orientate spre viitor. Temele cheie privind dezvoltarea durabilă abordate includ, printre altele, reducerea sărăciei, îndatoririle cetățenești, pacea, etica, responsabilitatea, în contextul local și global, democrația și guvernarea, justiția, securitatea, drepturile omului, sănătatea, egalitatea de gen, diversitatea culturală, dezvoltarea rurală și urbană, economia, modelele de producție și de consum, responsabilitatea civică, protecția mediului, managementul resurselor naturale și diversitatea biologică și a naturii. Educația pentru Dezvoltare Durabilă se realizează nonformal și informal și prin numeroasele parteneriate pe care ministerul le are cu autorități publice centrale și locale, operatori economici și ONG-uri.

Cadrul didactic joacă un rol strategic în implementarea educației pentru dezvoltare durabilă. Misiunea profesorului nu se limitează la transmiterea de informații, ci se extinde către formarea unor atitudini și comportamente responsabile. El este un formator de conștiințe și un ghid pentru elevi în procesul de înțelegere a lumii și de asumare a responsabilității față de aceasta. Prin competențele, valorile și atitudinile pe care le cultivă, contribuie la formarea unei generații pregătite să construiască un viitor echilibrat, echitabil și sustenabil. În acest sens, profesorul:

1. Integrează **principiile durabilității** în lecțiile obișnuite, indiferent de disciplină. Fie că vorbim de științe, istorie, educație tehnologică sau limbi moderne, fiecare domeniu poate contribui la dezvoltarea unei mentalități orientate spre sustenabilitate.

2. Devine un **model de comportament responsabil**, prin atitudinea față de mediu și resurse, demonstrând în mod practic ceea ce predă teoretic.

3. Încurajează **participarea activă a elevilor**, prin metode interactive precum proiectele de grup, investigația, studiile de caz sau activitățile în aer liber.

4. **Colaborează cu comunitatea**, implicând părinți, organizații locale și instituții pentru a crea contexte reale de învățare.

Pe lângă aceste atribuții didactice, profesorul are și un rol de model în adoptarea comportamentelor sustenabile. Elevii învață nu doar din ceea ce li se predă, ci mai ales din ceea ce văd. Un cadru didactic care reciclează, economisește resursele, promovează toleranța și respectul sau susține inițiative ecologice oferă un exemplu concret, credibil și inspirațional. Astfel, educația devine mai mult decât un demers teoretic; se transformă într-o practică trăită.

Totodată, profesorul creează un mediu educațional participativ, în care elevii sunt încurajați să își exprime opiniile, să propună soluții și să se implice în proiecte reale. Activitățile desfășurate în

școală sau în comunitate – plantări de copaci, campanii de conștientizare, parteneriate cu ONG-uri sau vizite tematice – îi ajută pe elevi să înțeleagă impactul acțiunilor lor și să dezvolte un sentiment al responsabilității civice.

Nu în ultimul rând, cadrul didactic acționează ca punte între școală și comunitate, facilitând colaborarea cu instituții locale, organizații de mediu, specialiști și familii. Prin aceste parteneriate, elevii au acces la resurse, experiențe practice și exemple de bună practică, care îmbogățesc procesul educativ și îl ancorează în realitate.

Educația pentru dezvoltare durabilă reprezintă un pilon fundamental al școlii moderne, iar rolul cadrului didactic este crucial în promovarea unui stil de viață responsabil și conștient. Prin integrarea principiilor durabilității în activitățile educative, profesorii contribuie la formarea unei generații capabile să protejeze resursele planetei, să acționeze solidar și să dezvolte o societate echilibrată și sustenabil.

Cadrul didactic din România se află astăzi în fața unei provocări majore: aceea de a alinia tradiția educațională națională cu principiile progresului european. În acest proces, el este chemat să creeze un mediu de învățare modern, incluziv și orientat spre viitor. Prin abordări interdisciplinare, prin metode inovatoare și prin stimularea colaborării între elevi, profesorul contribuie la formarea unor cetățeni europeni capabili să găsească soluții creative la problemele globale.

În România, personalul didactic se află într-un proces de adaptare. Mulți își doresc să adopte metode moderne și să integreze teme de sustenabilitate, însă lipsa unei formări unitare și a resurselor dedicate reprezintă provocări majore. În prezent, nivelul pregătirii este inegal: unele școli derulează proiecte verzi și activități interdisciplinare, în timp ce altele se confruntă cu lipsa materialelor și a sprijinului instituțional.

Pentru a răspunde cerințelor europene, profesorii trebuie să urmeze formări specializate, să aplice pedagogii active și să transforme școlile în spații de învățare durabilă. Integrarea EDD în formarea inițială a cadrelor didactice și accesul la resurse europene sunt pași fundamentali pentru succes. De asemenea, colaborarea cu comunitatea și implicarea elevilor în proiecte reale sporesc impactul educației durabile.

Implementarea tehnologiilor moderne în procesul de învățare este esențială în transformarea educației. Utilizarea platformelor online, a instrumentelor digitale și a inteligenței artificiale poate să ofere oportunități inovatoare pentru personalizarea învățării și pentru creșterea eficienței procesului educațional. O altă fațetă importantă este consolidarea parteneriatelor internaționale în domeniul educației. Schimburile culturale, colaborările între instituții de învățământ din diferite țări și accesul la resurse educaționale internaționale pot să contribuie la diversificarea experiențelor elevilor și la integrarea unor perspective globale în curriculum. În concluzie, România are potențialul de a alinia învățământul la standardele europene, dar acest lucru depinde de voința și sprijinul oferit profesorilor. Educația pentru Dezvoltare Durabilă nu este doar o competență profesională, ci o investiție în viitorul societății și al planetei.

Rolul cadrului didactic român este, așadar, unul profund transformator. El nu se limitează la sala de clasă, ci se extinde în societate, în viitor și în inimile elevilor săi. Prin pasiune, adaptabilitate și devotament, profesorul devine un arhitect al unei lumi mai bune. În era educației durabile europene, profesorul român nu doar pregătește elevi pentru viitor — el inspiră viitorul.

Unul dintre pilonii cheie ai acestei transformări este investiția în resurse umane, în formarea cadrelor didactice și în atragerea unor profesioniști bine pregătiți în domeniul educației. O forță de muncă educativă motivată și competentă are capacitatea de a inspira și de a ghida elevii spre excelență, pregătindu-i pentru provocările unei lumi în schimbare rapidă.

România are cadrul strategic și resursele internaționale (EU, UNESCO) pentru a avansa rapid în domeniul EDD; însă transformarea reală necesită trecerea de la inițiative discrete la un pachet coerent: curriculum clar, formare sistemică, finanțare dedicată și un mecanism robust de monitorizare. Momentul este propice: presiunea climatică și economia verde oferă nu doar justificarea morală, ci și oportunități economice și de coeziune socială. Dacă decidenții educaționali vor conecta strategia cu

instrumente operaționale și vor implica în mod real partenerii locali, România poate reduce decalajele față de partenerii europeni și poate forma generații capabile să gestioneze viitorul durabil.

Într-o Europă aflată într-o continuă transformare, unde schimbările sociale, economice și tehnologice se succed cu o viteză fără precedent, profesorul român devine un pilon esențial în formarea generațiilor capabile să creeze un viitor sustenabil. Educația durabilă nu mai este doar un concept-cheie al politicilor europene, ci o necesitate profundă, iar cadrul didactic are misiunea de a o traduce în realitate, în fiecare clasă și pentru fiecare elev.

BIBLIOGRAFIE :

Ministerul Educației — pagină/ghid „Educație pentru Dezvoltare Durabilă”.

Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României (SNDDR) 2030.

FILIP, Florin Gheorghe, coord - *Societatea informațională - Societatea cunoașterii; concepte, soluții și strategii pentru România*, București, Ed. Expert, 2001

ROȘCA, Ion Gheorghe - *Societatea cunoașterii*, București, Editura Economică, 2006

EDUCAȚIA PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ A LOCURILOR NATALE CA MOTIVAȚIE A ÎNVĂȚĂRII

*Profesor învățământul primar Bordea Ioana Cornelia,
Liceul Tehnologic „Ion D. Lăzărescu” Cugir*

Educația pentru dezvoltare durabilă reprezintă una dintre direcțiile esențiale ale sistemului de învățământ modern, într-o perioadă în care provocările de mediu, sociale și economice devin tot mai evidente. În România, interesul pentru protejarea mediului, valorificarea responsabilă a resurselor și conservarea patrimoniului cultural local a crescut constant, influențând activitățile școlare și strategiile de predare. Studiul locurilor natale, în această perspectivă, devine un instrument educațional extrem de valoros, care stimulează motivația elevilor, dezvoltă competențe practice și contribuie la formarea unei atitudini responsabile față de comunitate.

Cadrele didactice au un rol definitoriu în promovarea educației pentru dezvoltare durabilă. Prin activități bine planificate, interdisciplinare și ancorate în realitatea locală, profesorii îi determină pe elevi să observe, să analizeze și să interpreteze fenomenele din mediul apropiat. De exemplu, profesorii de biologie organizează explorări în natură pentru identificarea speciilor locale, observarea ecosistemelor și discutarea factorilor care pot afecta biodiversitatea. Elevii pot realiza herbare, colecții de frunze, fotografii tematice sau prezentări despre speciile protejate din zona lor. Aceste activități nu doar că sporesc interesul elevilor pentru ora de biologie, dar le oferă și o înțelegere profundă a fragilității naturii și a necesității protejării acesteia.

La rândul lor, profesorii de geografie îi implică pe elevi în proiecte legate de cartografierea resurselor locale, analizarea cursurilor de apă, studierea formelor de relief sau monitorizarea schimbărilor climatice din regiune. Un exemplu frecvent întâlnit îl reprezintă activitatea de măsurare a temperaturilor sau cantității de precipitații pe parcursul unui an școlar, datele fiind analizate, reprezentate grafic și comparate cu valorile din anii anteriori. Acest tip de proiect îi ajută pe elevi să înțeleagă relația dintre climă, agricultură, transport și activități umane.

Educația civică și istoria contribuie, la rândul lor, la dezvoltarea durabilă prin promovarea patrimoniului cultural local. Elevii pot vizita muzee, monumente istorice sau case memoriale, pot intervieva persoane vârstnice din comunitate pentru a afla tradiții, obiceiuri sau povești locale. Activitățile de tipul „Istoria satului meu” sau „Tradiții și obiceiuri locale” sunt extrem de îndrăgite și

le oferă elevilor ocazia să descopere elemente identitare valoroase. Acest tip de învățare afectivă creează o legătură profundă între tineri și locul în care trăiesc, motivându-i să contribuie la conservarea și promovarea patrimoniului.

Școala devine astfel un spațiu de învățare activă, în care elevii sunt implicați în proiecte concrete ce vizează dezvoltarea durabilă. Activitățile de ecologizare, plantare de arbori, colectare selectivă a deșeurilor sau amenajarea unor spații verzi sunt exemple practice care au un impact imediat asupra comunității. În multe școli din România se organizează periodic campanii precum „Săptămâna Verde”, „Ziua Pământului”, „Plantăm pentru viitor” sau „Let’s Do It, Romania!”. Prin participarea la aceste inițiative, elevii învață să lucreze în echipă, să își asume responsabilități și să înțeleagă importanța fiecărei acțiuni individuale pentru protejarea mediului.

Un alt exemplu relevant îl constituie proiectele desfășurate în parteneriat cu instituțiile locale, precum primăriile, agențiile pentru protecția mediului, organizațiile nonguvernamentale sau centrele culturale. De exemplu, în unele localități, elevii au contribuit la realizarea panourilor informative pentru traseele turistice, au elaborat broșuri despre obiectivele locale sau au participat la campanii pentru protejarea apelor și pădurilor. Astfel, școala nu mai este izolată de comunitate, ci devine un actor implicat în dezvoltarea durabilă a acesteia.

Educarea pentru un stil de viață sănătos reprezintă un alt pilon al dezvoltării durabile. Profesorii de educație fizică și diriginții organizează activități precum drumeții, orientare turistică, vizite pe trasee montane, competiții sportive locale sau campanii pentru promovarea alimentației sănătoase. Elevii învață astfel că sănătatea lor este strâns legată de calitatea mediului în care trăiesc și de alegerile lor de zi cu zi.

Un aspect important al educației pentru dezvoltare durabilă îl constituie utilizarea tehnologiei. Elevii pot realiza prezentări digitale, filme documentare, fotografii comparative „înainte și după”, hărți interactive sau aplicații simple care promovează protecția mediului. De exemplu, unele școli au derulat proiecte în care elevii au creat aplicații care semnalau zonele cu deșeurii sau cu vegetație degradată. În alte cazuri, elevii au realizat ghiduri turistice digitale ale localităților, în care au integrat informații despre obiective, tradiții, resurse naturale și recomandări pentru vizitatori.

Pentru a stimula creativitatea, profesorii pot organiza concursuri tematice, expoziții de desene, machete realizate din materiale reciclabile, expoziții fotografice sau sesiuni de brainstorming pe tema „Cum putem îmbunătăți localitatea noastră?”. Elevii se implică cu entuziasm în aceste activități, deoarece simt că pot contribui concret la schimbările din comunitatea lor.

Toate aceste exemple demonstrează că educația pentru dezvoltare durabilă devine o adevărată sursă de motivație pentru elevi. Atunci când procesul de învățare este conectat cu realitatea din jurul lor, elevii își descoperă propriile rădăcini, își formează o viziune critică asupra problemelor locale și se implică mai activ în soluționarea lor. Legătura afectivă cu locurile natale devine un motor puternic al învățării și al formării unui comportament responsabil.

În concluzie, educația pentru dezvoltare durabilă a locurilor natale nu reprezintă doar un concept modern în pedagogie, ci o necesitate a școlii contemporane. Prin activități concrete, interdisciplinare și orientate spre comunitate, elevii își dezvoltă respectul pentru natură, interesul pentru tradiții, spiritul civic și capacitatea de a analiza și rezolva probleme reale. Rolul cadrelor didactice este esențial în ghidarea elevilor, iar parteneriatele cu familia și comunitatea transformă acest demers într-un efort comun pentru un viitor mai bun și mai responsabil al României.

BIBLIOGRAFIE

1. **Ionescu, Maria**, *Educația pentru mediu și dezvoltare durabilă*, București, Editura Didactică, 2019.
2. **Popescu, Adrian**, *Comunitate și patrimoniu local*, Cluj-Napoca, Editura Universitară, 2017.
3. **Dumitru, Elena**, *Metode interactive în educația ecologică*, Iași, Editura Junimea, 2020.
4. **Stoica, Mihai**, *România durabilă – perspective educaționale*, Timișoara, Editura Orizonturi, 2021.

ȘCOALA CA MOTOR AL DEZVOLTĂRII DURABILE: DE LA CURRICULUM LA FORMAREA COMPETENȚELOR PENTRU COMUNITATEA LOCALĂ

„Întregul scop al educației este să transforme oglinzile în ferestre.” — Sydney J. Harris

Prof. Caizer Daniela, Colegiul Național „Titu Maiorescu” Aiud

În peisajul contemporan, marcat de crize climatice, inegalități sociale și transformări tehnologice accelerate, conceptul de „dezvoltare durabilă” a încetat să mai fie o simplă sintagmă în rapoartele ONU, devenind un imperativ moral. Din perspectiva profesorului de științe socio-umane, dezvoltarea durabilă nu se reduce la ecologie și protecția mediului. Ea reprezintă, în esență, un nou contract social și o redefinire a modului în care conviețuim.

Școala nu poate rămâne un simplu transmițător de informații teoretice, ci trebuie să acționeze ca un „motor” care pune în mișcare angrenajul comunității locale. Rolul nostru este de a forma nu doar buni profesioniști, ci cetățeni capabili să gândească în termeni de echitate, responsabilitate și viziune pe termen lung.

Curriculumul actual oferă, la prima vedere, un cadru rigid. Cu toate acestea, disciplinele socio-umane sunt, prin natura lor, vehicule ideale pentru educația pentru dezvoltare durabilă (EDD). Provocarea rezidă în trecerea de la „a învăța despre” durabilitate la „a învăța pentru” durabilitate.

Sociologia ne oferă cadrul propice pentru analiza structurilor comunității locale și modul în care distribuția resurselor influențează calitatea vieții. Elevii pot investiga disparitățile dintre urban și rural sau modul în care solidaritatea socială poate atenua efectele crizelor economice.

Psihologia ne permite să ne concentrăm pe schimbarea de paradigmă mentală. Sustenabilitatea începe cu o stare de spirit: reziliența, empatia față de generațiile viitoare și controlul impulsului către consumul imediat. Filosofia și Logica oferă instrumentele critice necesare pentru a deconstrui discursurile de tip „greenwashing” și pentru a fundamenta o etică a responsabilității. O competență esențială în acest context este alfabetizarea critică în fața fenomenului de *greenwashing* (ecologismul de fațadă). Într-o eră a dezinformării, elevii noștri sunt adesea ținta unor campanii de marketing sau discursuri politice care mimează sustenabilitatea pentru a obține beneficii de imagine, fără a produce schimbări reale. La orele de discipline socio-umane, elevii sunt învățați să privească dincolo de eticheta „verde” sau de sloganurile ecologiste vagi. Prin exerciții de analiză critică, aceștia învață să ceară transparență și date concrete: *Este această inițiativă locală cu adevărat durabilă sau este doar o strategie de PR? Are acest produs un ciclu de viață etic sau este doar ambalat în culori sugestive?* Activitățile abordabile în cadrul orelor sunt:

- **Analiza reclamelor:** pliante sau reclame de la supermarketuri locale și analiza cuvintele „eco”, „bio”, „natural” pentru a vedea dacă sunt susținute de certificări oficiale.
- **Studiu de caz pe proiecte locale:** analizarea unui proiect de amenajare a unui spațiu verde din oraș — este el sustenabil pe termen lung (plante native, mentenanță redusă) sau este doar o soluție estetică temporară făcută pentru fotografii de presă?
- **Dezbateri pe etică:** „Este moral ca o companie poluantă să sponsorizeze un eveniment ecologist în școală?”

Formând cetățeni capabili să identifice dezinformarea ecologică, școala protejează comunitatea locală de decizii superficiale și educă o generație care valorizează integritatea în locul aparențelor.

În centrul demersului nostru didactic stă formarea profilului absolventului capabil să navigheze complexitatea lumii moderne. Dezvoltarea durabilă necesită un set specific de competențe pe care disciplinele socio-umane le cultivă predilect:

1. **Gândirea sistemică:** elevul trebuie să înțeleagă că o problemă locală (de exemplu, gestionarea defectuoasă a deșeurilor într-un sat) este legată de lanțuri globale de producție și de politici publice naționale.
2. **Competența anticipativă:** capacitatea de a evalua consecințele pe termen lung ale acțiunilor prezente. Este trecerea de la „ce îmi folosește acum?” la „cum va afecta acest lucru comunitatea peste 20 de ani?”.
3. **Competența normativă:** înțelegerea și aplicarea valorilor de justiție, echitate și integritate, chiar și atunci când acestea intră în conflict cu profitul imediat.

Aceste competențe nu se formează prin dictare, ci prin metode active: dezbateri de tip *Karl Popper* sau *World Schools* pe teme de etică a mediului, studii de caz pe conflicte de interese locale sau simulări de procese decizionale în consiliul local.

Sintagma „școala ca motor” presupune o relație de tip *input-output* cu mediul social. Școala trebuie să iasă dincolo de gardul instituției. Din perspectiva socio-umană, acest lucru se realizează prin învățarea prin servicii în folosul comunității (*service-learning*).

Atunci când elevii participă la cartografierea nevoilor persoanelor vârstnice dintr-un cartier sau propun soluții pentru revitalizarea unui parc abandonat, ei învață că dezvoltarea durabilă este despre oameni. Ei devin agenți ai schimbării care pot influența deciziile administrației publice locale. Școala devine astfel un mediator între tineri și autorități, oferind expertiză și energie creativă pentru rezolvarea problemelor locale.

Mai mult, școala poate deveni un centru de educație permanentă pentru adulți. Organizarea de ateliere despre economie circulară, drepturile cetățenești sau incluziune socială pentru părinți și alți membri ai comunității consolidează rolul școlii de pilon de stabilitate și progres.

În final, succesul școlii ca motor al dezvoltării durabile depinde de autenticitatea actului pedagogic. Într-o lume care pare adesea copleșită de probleme ecologice și sociale, rolul nostru este să le demonstrăm elevilor că schimbarea este posibilă prin acțiune colectivă și gândire rațională.

Educația pentru dezvoltare durabilă nu este o nouă materie de studiu, ci o nouă modalitate de a privi lumea. Transformând școala într-un model de echitate și responsabilitate, nu pregătim elevii doar pentru piața muncii, ci îi pregătim pentru viață, asigurându-ne că „motorul” pe care îl pornim astăzi va funcționa armonios și pentru generațiile care vor veni după noi.

Bibliografie:

Guvernul României, *Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030*, București, 2018 (reiterată în rapoartele de monitorizare din 2022/2023).

Țirion, Cristina, *Dezvoltarea durabilă prin abordarea STEM a educației și a competențelor secolului XXI*, Editura Universitară, București, 2023.

Piroșcă, G.I., et al., „Education for Sustainable Development – An Evaluation of Students' Perceptions”, în *Amfiteatru Economic*, vol. 22, nr. 54, 2020

(<https://www.amfiteatruconomic.ro/>)

STRATEGII DIDACTICE EFICIENTE ÎN SPRIJINUL DEZVOLTĂRII DURABILE

Prof. Cibu Maria, Școala Gimnazială Petrești

Conceptul de dezvoltare durabilă a căpătat o importanță crescândă la nivel global, fiind prezent în strategiile Uniunii Europene și în politicile naționale. România, ca stat membru al UE, are obligația de a integra principiile sustenabilității în toate domeniile socio-economice, iar educația reprezintă unul dintre cele mai eficiente instrumente pentru atingerea acestor obiective.

Educația pentru dezvoltare durabilă (EDD) implică formarea unor competențe transversale, precum gândirea critică, rezolvarea problemelor, responsabilitatea față de mediu, solidaritatea socială și capacitatea de luare a deciziilor informate. De asemenea, educația pentru dezvoltarea durabilă presupune formarea de mentalități vitale pentru dăinuirea omenirii. Școala are menirea să ajute elevii să selecteze informațiile, să le transforme în cunoștințe, atitudini, priceperi și deprinderi, ce vor putea să le utilizeze efectiv în viața reală, pentru ca societatea în care trăiesc să prospere. Profesorul devine, astfel, un facilitator al învățării, ghidând elevii spre o înțelegere profundă a legăturii dintre stilul de viață și sănătatea planetei.

Strategiile didactice moderne au un rol important în sprijinirea educației dezvoltării durabile a României, integrând perspective teoretice, metodologice și aplicații practice. Cercetarea evidențiază necesitatea adaptării procesului educațional la provocările societății contemporane, în special în contextul schimbărilor climatice, al presiunilor economice și a nevoii de coeziune socială. Se propun direcții strategice, metode inovative și recomandări pentru implementarea unei educații orientate spre sustenabilitate.

Abordarea acestei teme presupune definirea riguroasă a dezvoltării durabile și implicațiile sale educaționale, prezentarea unor strategii didactice eficiente și aplicabile în învățământul românesc, oferirea unor exemple de bune practici, formularea de recomandări pentru optimizarea procesului educațional.

Conform Raportului Brundtland (1987), dezvoltarea durabilă reprezintă „dezvoltarea care răspunde nevoilor prezentului fără a compromite capacitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi”.

Principalii piloni sunt:

1. Mediul – conservarea resurselor naturale, reducerea poluării, protejarea ecosistemelor.
2. Economie – dezvoltarea unei economii competitive, inovative, eficiente energetic.
3. Societate – promovarea echității, incluziunii sociale și calității vieții.

În educație, dezvoltarea durabilă presupune abordări interdisciplinare și transdisciplinare, implicarea elevilor în proiecte reale, dezvoltarea atitudinilor responsabile față de comunitate, formarea unui comportament ecologic și civic activ. Elevii trebuie să învețe nu doar ce este sustenabilitatea, ci și cum poate fi aplicată în viața reală.

Strategii didactice eficiente:

1. Învățarea prin proiecte permite elevilor să investigheze probleme autentice, precum:
 - calitatea aerului în localitate,
 - microplasticul în ecosisteme,
 - consumul responsabil,
 - eficiența energetică în școală,
 - protejarea speciilor locale.

Proiectele pot culmina cu expoziții, prezentări, campanii de informare sau acțiuni de voluntariat.

2. Dezbaterile și studiile de caz - prin analiza unor situații reale, elevii dezvoltă capacități de argumentare și luare a deciziilor, cum ar fi:

- dezbaterile privind energia nucleară în România;
- studiul de caz: defrișările din Maramureș;
- analiza impactului autostrăzilor asupra habitatelor.

3. Învățarea prin descoperire și investigație permite elevilor să participe la activități exploratorii, cum ar fi:

- experimente privind calitatea apei;
- cartografierea digitală a zonelor verzi;
- vizite de teren în arii protejate.

4. Utilizarea resurselor digitale

Tehnologiile moderne sprijină înțelegerea fenomenelor complexe:

- GIS pentru analiza spațială,
- simulări privind schimbările climatice,
- aplicații de monitorizare a biodiversității.

5. Metode colaborative - lucrul în echipă îi ajută pe elevi să formuleze soluții reale:

- brainstorming pentru reducerea amprente de carbon a școlii;
- proiecte interdisciplinare cu matematica, biologia și educația tehnologică.

6. Service learning (învățarea prin serviciu în folosul comunității) - elevii își aplică cunoștințele în acțiuni care rezolvă probleme locale:

- amenajarea spațiilor verzi,
- campanii de reciclare,
- colaborări cu administrația locală.

Exemple de bune practici în România

- Programul Național Eco-Școala – activități complexe de reducere a consumului și reciclare.
- Proiecte educaționale în parteneriat cu ONG-uri precum WWF, Greenpeace sau MaiMultVerde.
- Implementarea grădinilor școlare eco.
- Parteneriate școală–primărie pentru monitorizarea calității mediului.
- Activități de ecoturism și orientare turistică în zone naturale protejate.
- Tabere tematice de educație ecologică.

Rolul și competențele cadrelor didactice

Cadrele didactice sunt vectori esențiali ai schimbării. Rolurile lor includ:

- facilitator al învățării active;
- mentor și model de comportament responsabil;
- coordonator de proiecte educaționale;
- promotor al colaborării comunitare.

Competențele necesare sunt: utilizarea TIC și a resurselor digitale, competențe pedagogice moderne, abilități de comunicare și leadership, cunoașterea conceptelor de sustenabilitate, capacitatea de a integra teme transdisciplinare.

Concluzii

Educația pentru dezvoltare durabilă reprezintă un pilon fundamental în construcția unei societăți responsabile și reziliente. Ea reprezintă investiția cea mai valoroasă pe care o putem face pentru viitor, deoarece formează generații capabile să construiască o lume mai echilibrată, mai sănătoasă și mai dreaptă. Doar prin educație putem transforma preocuparea pentru mediu și responsabilitatea socială în norme firești ale comportamentului uman. Viitorul depinde de capacitatea noastră de a educa tineri care să înțeleagă că binele planetei este, de fapt, binele fiecăruia dintre noi.

Strategiile didactice prezentate demonstrează că școala are puterea de a transforma mentalități, comportamente și comunități.

Prin implementarea coerentă a acestor metode, România poate forma cetățeni capabili să participe activ la protejarea mediului, stimularea economiei verzi și promovarea echității sociale. Dezvoltarea durabilă nu este doar un obiectiv național, ci o necesitate globală și o responsabilitate a fiecărui elev, profesor și decident.

Bibliografie

1. Acatrinei V., Poluarea și protecția mediului ambiant, Iași, Editura Universității A. I. Cuza, 1994
2. Brundtland, G. Our Common Future. World Commission on Environment and Development, 1987
3. Ministerul Educației Curriculum pentru Educație pentru mediu și dezvoltare durabilă, 2023.

EDUCAȚIA DURABILĂ ÎN ȘCOALĂ

Profesor Cotoi Roxana Teodora, Școala Gimnazială Nr. 1 Românași, jud. Sălaj

„Educația este cea mai puternică armă pe care o poți folosi să schimbi lumea”, afirma Nelson Mandela, un instrument de bază în vederea obținerii unui viitor sustenabil.

Educația este un element cheie al dezvoltării durabile. Este esențial să promovăm competențele științifice și de dezvoltare durabilă, dar și abilități precum gândirea critică prin intermediul unor practici educaționale transformatoriale și orientate spre viitor. Concepția participativă permite tuturor actorilor interesați – elevi, profesori, alți specialiști, reprezentanți ai agențiilor de protecția mediului, membri de familie – să pună în practică cercetările și inovațiile recente din sfera dezvoltării durabile.

Educația ecologică, pusă în practică cu elevii ar putea include activități care să le permită să participe la soluționarea problemelor sociale și științifice grație abordării STEAM, precum și posibilitatea de le discuta din mai multe puncte de vedere. Spre exemplu, exercițiile ar putea pleca de la întrebări precum „Ce aș putea face eu? Ce am putea face noi, la nivel de grup? Ce ar putea face decidenții din diverse domenii pentru a putea soluționa problema în cauză?”

Gândite ca o acțiune de implicare a copiilor în dezvoltarea competențelor, proiectele ne oferă resurse informative, platforme de contacte internaționale, sugestii pentru activități ce se pot desfășura sub egida lor. Școala este o societate mică, un loc unde se poate practica educația europeană, un loc unde trebuie să se asigure nu numai un bagaj sporit de cunoștințe, dar și formarea unor mentalități noi, europene. Prin cele două săptămâni destinate exclusiv activităților extracurriculare: Școala Altfel și Săptămâna verde, se pot aprofunda și derula proiecte tematice, vizând cele 17 obiective de dezvoltare durabilă.

Obiectivul 1: fără sărăcie este anual pus în practică de către elevii școlii noastre prin proiecte caritabile de donație: alimente, îmbrăcăminte, jucării și donații, prin care se dezvoltă spiritul civic în rândul comunității.

Obiectivul 2: foamete „zero” se poate resimți în mediile dezavantajate, dar care sunt susținute de programe naționale cum ar fi „Masă sănătoasă”, care asigură meniul zilnic pentru toți beneficiarii școlii

Obiectivul 3: sănătate și bunăstare, în calitate de profesor de biologie și coordonator al echipei „Sanitarii pricepuți”, în fiecare an, organizez activități pe tematică de educație pentru sănătate, de exemplu igiena orală, în care am discutat despre curățarea corectă a dinților și ca premiu, elevii au primit câte o periută de dinți.

Obiectivul 4: educație de calitate. Prin formarea continuă a cadrelor și dotarea școlii cu materiale didactice noi, precum și instrumente IT, în fiecare zi, ne dorim să creăm starea de bine pentru elevii noștri.

Obiectivul 5: egalitate de gen. În fiecare sesiune de referate și comunicări sau alte concursuri, numele elevilor este scris cu inițialele lor, pentru a avea parte de o jurizare corectă.

Obiectivul 6: apă curată și sanitație, prin condițiile de igienă din unitate și prin parteneriatele cu instituțiile abilitate, reușim să menținem sănătatea în rândul elevilor.

Obiectivul 7: energie curată și la prețuri accesibile. Prin tematica diversificată, la orele de dirigentie și nu numai, discutăm despre economisirea energiei, atât în clasă, cât și acasă.

Obiectivul 8: muncă decentă și creștere economică și obiectivul 9: industrii, inovație și infrastructură, țin de comunitatea locală, care, odată cu dezvoltarea economiei, au crescut numărul de locuri de muncă și ne dorim să creștem dorința de a dezvolta economia locală.

Obiectivul 10: inegalități reduse este un obiectiv de luptă lungă, fiind diferențe sociale între elevi, cel mai adesea, organizăm proiecte, care să șteargă liniile sociale și să unească sufletele elevilor.

Obiectivul 11: orașe și comunități durabile, deși suntem foarte aproape de zona urbană, ne menținem tradițiile rurale și ne organizăm timpul de lucru, astfel încât să ne mândrim cu școala noastră.

Obiectivul 12: consum și producție durabilă. Consumul prudent se învață prin pași mici: de la reutilizare, până la reciclare.

Obiectivul 13: acțiune climatică, obiectivul 14: viața acvatică și obiectivul 15: viața terestră, sunt temele preferate de elevii de la gimnaziu, în realizarea posterelor pentru comunitate și a mesajelor de încurajare, a activităților de ecologizare a spațiului școlar, parcul școlii și râul din apropiere, toate fiind activități îndrăgite de elevi și mult așteptate.

Obiectivul 14: pace, justiție și instituții eficiente, obiectiv realizat prin parteneriatele cu instituțiile de stat, prin care elevii au contact direct cu realitatea.

Obiectivul 15: parteneriatele pentru realizarea obiectivelor reprezintă aspectul cel mai important în activitatea non formală a școlii, dar cu impact puternic asupra tuturor generațiilor.

Educația pentru dezvoltare durabilă impune o reorientare a sistemului educațional curent, bazat exclusiv pe oferirea de informații, către unul bazat pe tratarea de probleme și identificarea soluțiilor posibile. Instituțiile de învățământ joacă un rol important în dezvoltarea capacităților de la vârste fragede, oferind cunoștințe și influențând atitudinile și comportamentul elevilor. Este important să se asigure o bună cunoaștere în ceea ce privește dezvoltarea durabilă de către toți elevii, iar aceștia trebuie să fie conștienți de efectele deciziilor ce contravin unui proces de dezvoltare durabilă. O instituție de învățământ, în întregul ei, inclusiv elevii, profesorii, directorii și părinții, ar trebui să urmeze principiile de dezvoltare durabilă.

BIBLIOGRAFIE:

1. Manea Mirela, Dascălul român în context european, Buftea, 2023
2. [Anamaria Andriuca](#), Liceul Tehnologic Agricol Olga Sturdza, Miroslava (Iași), 2025
3. Ghidul Erasmus+, 2022
4. Educație durabilă, Ministerul Educației și Cercetării - <https://www.edu.ro/educatie-pentru-dezvoltare-durabila>

ROLUL CADRULUI DIDACTIC ÎN PROMOVAREA EDUCAȚIEI PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ ÎN CONTEXTUL PSIHOPEdagogiei SPECIALE

Prof. Cristian Daniela, Centrul Școlar de Educație Incluzivă Alba Iulia

Rezumat: Această lucrare evidențiază rolul esențial al cadrului didactic în formarea unei culturi educaționale durabile, cu accent pe domeniul psihopedagogiei speciale. Sunt analizate principiile, valorile și strategiile didactice care sprijină dezvoltarea durabilă prin incluziune, echitate și responsabilitate socială. Totodată, sunt comparate perspectivele europene și românești asupra educației pentru dezvoltare durabilă, evidențiindu-se direcțiile strategice și contribuția profesorului la implementarea acestora în practica școlară.

Educația pentru dezvoltare durabilă (EDD) constituie una dintre cele mai importante direcții ale educației contemporane, vizând formarea unor cetățeni activi, responsabili și capabili să participe la construcția unei societăți echitabile și prospere. Potrivit UNESCO (2017), educația pentru dezvoltare durabilă nu se limitează la transmiterea de cunoștințe despre mediu, ci urmărește dezvoltarea de atitudini, valori și competențe care să permită individului să ia decizii responsabile pentru propria viață și pentru comunitatea din care face parte. În psihopedagogia specială, principiile EDD sunt strâns legate de ideea de incluziune și echitate, promovând o educație de calitate pentru

toți copiii, indiferent de particularitățile lor individuale. Acest demers contribuie la realizarea Obiectivului de Dezvoltare Durabilă 4 (ODD 4) – Educație de calitate pentru toți – din Agenda 2030.

Perspective europene și românești asupra educației pentru dezvoltare durabilă

La nivel european, Strategia UNECE pentru Educația pentru Dezvoltare Durabilă (2012) subliniază importanța integrării principiilor durabilității în toate sistemele de învățământ, încurajând statele membre să dezvolte politici coerente și curricula interdisciplinare. În Uniunea Europeană, programele Erasmus+, Green Deal și European Education Area promovează colaborarea între instituțiile educaționale și comunitățile locale pentru atingerea obiectivelor de durabilitate. În România, Ministerul Educației a adoptat Strategia Națională pentru Educația pentru Dezvoltare Durabilă 2030 (2023), document care stabilește direcții clare pentru formarea competențelor verzi și pentru integrarea temelor de durabilitate în toate disciplinele școlare. Totuși, implementarea acestor obiective depinde în mare măsură de implicarea profesorilor, de resursele disponibile și de capacitatea școlilor de a colabora cu mediul comunitar. Cadrul didactic devine astfel un agent esențial al schimbării, capabil să transforme principiile teoretice ale strategiei în experiențe educaționale autentice pentru elevi (Cristea, 2020).

Rolul cadrului didactic în promovarea educației pentru dezvoltare durabilă

Profesorul are o dublă misiune: aceea de formator de competențe și aceea de model moral și civic. Într-o societate aflată în continuă transformare, cadrul didactic devine un promotor al valorilor durabile – responsabilitate, cooperare, solidaritate și empatie. Potrivit lui Văideanu (1988), educația modernă nu mai poate fi privită ca un proces static, ci ca o forță dinamică a schimbării sociale. În psihopedagogia specială, acest rol este amplificat, deoarece profesorul de sprijin contribuie direct la dezvoltarea autonomiei și a participării sociale a elevilor cu cerințe educative speciale. Prin activități adaptate, prin climatul de acceptare și sprijin pe care îl creează, el favorizează construirea unei comunități incluzive și durabile, în care diversitatea este percepută ca o valoare, nu ca o limită.

De exemplu, în cazul elevilor cu TSA, profesorul poate utiliza rutine vizuale și scenarii sociale pentru a introduce comportamente pro-ecologice precum colectarea selectivă, economisirea energiei sau reducerea risipei alimentare. În cazul elevilor cu deficiență intelectuală, educatorul poate folosi jocuri structurate și activități practice pentru a dezvolta responsabilitatea față de mediul înconjurător și față de comunitate. Prin climatul de acceptare și sprijin pe care îl creează, cadrul didactic devine un facilitator al incluziunii și un vector al dezvoltării durabile, în care diversitatea este percepută ca o resursă, nu ca o limită.

Strategii didactice și exemple de bune practici

Implementarea educației pentru dezvoltare durabilă în învățământul special presupune utilizarea unor strategii didactice flexibile și centrate pe elev. Învățarea prin proiecte, metoda portofoliului, studiul de caz sau activitățile de voluntariat permit elevilor să își asume roluri active în comunitate și să înțeleagă importanța acțiunilor lor asupra mediului și asupra celorlalți (Mureșan, 2019).

Exemple de activități relevante pot fi: proiecte ecologice de reutilizare creativă a materialelor, plantarea de copaci, îngrijirea unui colț verde în curtea școlii, realizarea de afișe educative despre protecția naturii sau

- **participarea la campanii de curățenie în spațiile apropiate școlii** - elevii cu cerințe educative speciale pot participa, cu suport adecvat, la activități de ecologizare în parc sau în curtea instituției. Activitatea este o ocazie de exersare a regulilor sociale (așteptarea rândului, cooperarea), dar și de interiorizare a valorilor civice.
- **atelier de viață independentă cu componentă ecologică:** elevii învață să stingă lumina, să închidă apa, să utilizeze eficient materialele sau să recicleze hârtia folosită în timpul orelor. Profesorul transformă gesturile mici în rutine care susțin dezvoltarea durabilă.
- **portofolii educative vizuale:** pentru elevii cu dizabilități de învățare, profesorii pot crea portofolii foto în care sunt documentate activitățile ecologice ale elevilor și care consolidează sentimentul de reușită și permit autoevaluarea.

Aceste demersuri contribuie la formarea unor comportamente pro-sociale, la dezvoltarea autonomiei și a încrederii în sine a elevilor. De asemenea, colaborarea între profesori, părinți și autorități locale consolidează parteneriatul educațional, transformând școala într-un factor activ de dezvoltare comunitară durabilă. Spre exemplu, parteneriatele cu centre de reciclare, ONG-uri locale sau asociații pentru persoane cu dizabilități pot oferi oportunități de practică, experiențe sociale reale și modele pozitive de implicare comunitară. Astfel, școala devine nu doar un furnizor de educație, ci un actor activ în dezvoltarea comunității.

În concluzie, educația pentru dezvoltare durabilă reprezintă o prioritate strategică a societății contemporane, iar profesorul de psihopedagogie specială are un rol crucial în concretizarea acesteia. Prin activitățile sale, prin valorile pe care le transmite și prin modul în care sprijină elevii să se integreze activ în viața comunității, cadrul didactic devine un factor de echilibru între educație, incluziune și sustenabilitate. În viziunea lui Cristea (2020), calitatea educației este direct proporțională cu angajamentul etic al profesorului și cu capacitatea acestuia de a forma cetățeni responsabili. Astfel, educația durabilă nu se limitează la o simplă componentă curriculară, ci se transformă într-o filosofie de viață, o atitudine și o practică socială care ghidează întregul demers educațional. Prin cultivarea empatiei, a responsabilității și a cooperării, profesorul contribuie la dezvoltarea unei societăți incluzive, echitabile și durabile, în care fiecare individ contează.

Bibliografie

1. UNESCO (2017). *Education for Sustainable Development Goals: Learning Objectives*.
2. UNECE (2012). *Strategy for Education for Sustainable Development*.
3. Ministerul Educației (2023). *Strategia Națională pentru Educația pentru Dezvoltare Durabilă 2030*.
4. Cristea, S. (2020). *Fundamente ale pedagogiei moderne*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
5. Văideanu, G. (1988). *Educația la frontiera dintre milenii*. București: Editura Politică.
6. Mureșan, M. (2019). *Educația incluzivă și dezvoltarea competențelor socio-emoționale*. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană.
7. European Commission (2020). *European Green Deal: Education for Sustainable Development Initiatives*.
8. Brundtland, G. H. (1987). *Our Common Future*. Oxford: Oxford University Press.

EVALUAREA ELEVILOR DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR ÎN CONTEXTUL DEZVOLTĂRII DURABILE

Prof. Dache Liliana, Liceul Tehnologic „I.D.Lăzărescu” Cugir

Într-o societate aflată într-o continuă transformare, sistemul educațional are responsabilitatea esențială de a forma cetățeni capabili să răspundă provocărilor prezentului și viitorului. Conceptul de dezvoltare durabilă – definit prin echilibrul dintre progresul economic, echitatea socială și protecția mediului – influențează tot mai puternic politicile educaționale și practicile de predare, învățare și evaluare. În acest context, evaluarea elevilor din învățământul preuniversitar nu mai poate fi privită doar ca un mecanism de măsurare a performanțelor, ci ca un proces complex, integrat, orientat spre formarea competențelor necesare dezvoltării durabile.

Referatul de față își propune să analizeze modul în care evaluarea poate contribui la o educație de calitate, echitabilă și relevantă, aliniată obiectivelor dezvoltării durabile și cerințelor societății cunoașterii.

Evaluarea – componentă fundamentală a educației pentru dezvoltare durabilă

Educația pentru dezvoltare durabilă încurajează elevii să dobândească competențe precum gândirea critică, rezolvarea problemelor, colaborarea, responsabilitatea individuală și colectivă, precum și capacitatea de a anticipa consecințele acțiunilor lor asupra mediului și societății.

Pentru ca aceste competențe să fie formate în mod autentic, evaluarea trebuie să depășească tradiționala orientare către reproducerea informațiilor și să se concentreze pe aplicarea lor în situații reale sau simulate. Astfel, evaluarea devine un instrument de formare, nu doar de măsurare, contribuind direct la dezvoltarea durabilă prin:

- încurajarea învățării active și reflexive;
- promovarea egalității de șanse și a incluziunii;
- dezvoltarea competențelor transdisciplinare;
- stimularea responsabilității față de comunitate și mediu.

Principiile evaluării în spiritul dezvoltării durabile

Pentru a sprijini o educație orientată spre viitor, evaluarea în învățământul preuniversitar trebuie să respecte o serie de principii fundamentale:

Relevanța și autenticitatea. Evaluările trebuie să fie conectate la situații de viață concrete, la probleme actuale ale comunității și la provocările globale (schimbări climatice, consum responsabil, diversitate culturală). Sarcinile autentice permit elevilor să demonstreze capacitatea de aplicare a cunoștințelor în contexte reale.

Echitatea și incluziunea. În contextul dezvoltării durabile, evaluarea trebuie să asigure tratament egal pentru toți elevii, ținând cont de ritmuri diferite de învățare, stiluri cognitive, contexte socio-economice și nevoi educaționale speciale. Instrumentele variate de evaluare reduc riscul de discriminare și permit identificarea potențialului fiecărui elev.

Sustentabilitatea în învățare. Evaluarea trebuie să promoveze învățarea pe termen lung, nu doar acumularea temporară de informații. Feedbackul constructiv, evaluarea continuă și autoevaluarea contribuie la dezvoltarea capacității elevului de a învăța în mod autonom.

Transdisciplinaritatea. Dezvoltarea durabilă este, prin natura ei, un concept interdisciplinar. Evaluarea trebuie să reflecte această complexitate, încurajând elevii să facă legături între discipline și să abordeze probleme din perspective multiple.

Tipuri moderne de evaluare în sprijinul dezvoltării durabile

a) Evaluarea formativă

Evaluarea formativă are rolul de a ghida procesul de învățare. Ea include observația sistematică, discuțiile, chestionarele rapide, activitățile de reflecție sau exercițiile diagnostice. Prin feedback regulat, profesorul îndrumă elevii spre îmbunătățirea performanțelor, ajutându-i să devină parteneri activi ai învățării.

Într-o educație orientată spre durabilitate, evaluarea formativă este esențială deoarece încurajează responsabilitatea elevului pentru propria învățare; promovează colaborarea în detrimentul competiției excesive; reduce stresul și presiunea asociate testărilor sumative.

b) Portofoliul educațional

Portofoliul oferă o imagine completă asupra evoluției elevului, incluzând proiecte, reflecții, eseuri, produse creative sau dovezi ale implicării în activități comunitare. Acesta stimulează gândirea critică și autoevaluarea; valorifică diversitatea competențelor elevului; oferă profesorilor o metodă echitabilă și flexibilă de evaluare.

c) Proiectele și studiile de caz

Proiectele interdisciplinare care abordează teme precum protecția mediului, eficiența energetică, reciclarea, sănătatea sau solidaritatea socială oferă contexte autentice pentru aplicarea

competențelor. Elevii investighează probleme reale, propun soluții și reflectează asupra impactului acestora.

d) Evaluarea digitală

Instrumentele digitale – platformele educaționale, testele interactive, portofoliile digitale – permit evaluări rapide, individualizate și transparente. În același timp, digitalizarea reduce consumul de hârtie și sprijină dezvoltarea competențelor tehnologice, esențiale într-o societate sustenabilă.

e) Autoevaluarea și evaluarea colegială

Aceste metode încurajează autonomia, responsabilitatea și capacitatea de reflecție. În contextul dezvoltării durabile, ele contribuie la construirea unei culturi a învățării colaborative și la formarea spiritului critic.

Rolul profesorului în evaluarea pentru dezvoltare durabilă și impactul evaluării asupra culturii școlare

Profesorul nu mai este doar un evaluator al cunoștințelor, ci un facilitator al învățării și un mentor. În procesul de evaluare, cadrul didactic:

- creează oportunități de învățare relevante și semnificative;
- oferă feedback constructiv și personalizat;
- promovează valori precum respectul, cooperarea, responsabilitatea și diversitatea;
- adaptează metodele de evaluare la nevoile fiecărui elev;
- folosește resurse educaționale moderne și tehnologii sustenabile.

Pentru a reuși acest lucru, profesorii au nevoie de formare continuă în domeniul evaluării moderne, al pedagogiei competențelor și al educației pentru dezvoltare durabilă.

O evaluare centrată pe dezvoltarea durabilă schimbă modul în care elevii percep școala și procesul de învățare. În locul unei competiții intense pentru note, se promovează:

- cooperarea între elevi și profesor;
- implicarea în proiecte de comunitate;
- acceptarea diversității;
- învățarea prin experiențe semnificative;
- dezvoltarea responsabilității civice și de mediu.

Astfel, școala devine un spațiu în care elevii sunt încurajați să își dezvolte potențialul, să participe activ la viața comunității și să contribuie la un viitor sustenabil.

Exemplu de evaluare prin proiectul cu tema „Plan sustenabil pentru școala noastră”

„Realizați un mini-proiect prin care propuneți un plan simplu pentru a face școala mai sustenabilă. Alegeți o problemă reală (de ex.: consumul de hârtie, risipa alimentară, colectarea selectivă, consumul de energie, spațiile verzi etc.). Proiectul trebuie să includă o analiză a situației actuale și 2–3 soluții realizabile.”

Elevii lucrează în echipe și analizează modul în care școala lor poate deveni mai prietenoasă cu mediul. Evaluarea urmărește competențe transdisciplinare: științe, educație civică, TIC, comunicare, responsabilitate socială.

Produsele finale cerute:

1. Afiș / poster digital sau prezentare de 5–7 slide-uri cu problemele identificate.
2. Un plan de acțiune (1 pagină):
 - ce trebuie făcut,
 - cine ar participa,
 - ce resurse sunt necesare,
 - ce impact ar avea.
3. Prezentare orală de 3 minute în fața clasei.

La finalul activității, elevul ar trebui să demonstreze că poate:

- identifica probleme reale legate de consum, resurse, mediu;
- propune soluții fezabile pentru dezvoltare durabilă în școală/comunitate;
- lucra eficient în echipă;
- analiza date și argumenta o poziție;
- comunica oral și scris o soluție practică.

Concluzii

Evaluarea elevilor din învățământul preuniversitar în contextul dezvoltării durabile reprezintă o etapă esențială în transformarea educației românești. Ea nu mai poate fi redusă la testări standardizate sau la note, ci trebuie să devină un proces complex, orientat către formarea competențelor necesare unei societăți aflate într-o continuă schimbare.

Prin metode autentice, echitabile și formative, evaluarea contribuie la dezvoltarea responsabilității, creativității, gândirii critice și cooperării – valori fundamentale pentru un viitor sustenabil. În acest fel, școala devine un actor activ al dezvoltării durabile, iar elevii sunt sprijiniți să devină cetățeni informați, implicați și capabili să construiască o societate mai echitabilă și mai armonioasă.

Bibliografie

1. Cerghit, I. *Sisteme de instruire alternative și complementare*. Editura Aramis, 2006.
2. Bocoș, M *Fundamentele pedagogiei. Teoria și metodologia curriculumului*. Editura Paralela 45, 2013.
3. Neacșu, I. *Metode și tehnici de evaluare educațională*. Editura Didactică și Pedagogică, 2017.
4. Ministerul Educației. *Programele școlare și metodologia de evaluare* (pentru diferite niveluri ale învățământului preuniversitar), 2020-2023.

EDUCAȚIA PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ A ROMÂNIEI ȘI PROFESIA DIDACTICĂ

*Profesor itinerant și de sprijin Dancu Maria Adriana
Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională, Alba*

Educația pentru dezvoltare durabilă (EDD) reprezintă un proces prin care se formează comportamente și atitudini responsabile față de mediul înconjurător, societate și economia globală, având ca scop asigurarea unui viitor sustenabil pentru toate generațiile. Dezvoltarea durabilă se bazează pe trei piloni principali: protecția mediului, dezvoltarea socială și prosperitatea economică. În contextul educațional, EDD înseamnă integrarea acestor principii în învățătura cotidiană, în scopul de a forma o conștiință ecologică și socială la tineri. Aceasta include promovarea unui comportament responsabil față de natură, înțelegerea interdependenței dintre economii și mediu, dar și educarea pentru incluziune socială și drepturile omului.

Profesia didactică joacă un rol fundamental în promovarea și implementarea principiilor dezvoltării durabile, fiind responsabilă de pregătirea noilor generații pentru provocările unui viitor sustenabil.

În România, educația pentru dezvoltare durabilă este reglementată printr-o serie de acte normative, strategii naționale și inițiative educaționale. Un document semnificativ în acest sens este Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României, care include măsuri educaționale specifice pentru promovarea unui viitor sustenabil.

- **Curriculumul național:** Începând cu anul 2015, în curriculumul național al învățământului preuniversitar din România au fost integrate teme legate de educația pentru dezvoltare

durabilă, cum ar fi protecția mediului, utilizarea responsabilă a resurselor și educația pentru schimbările climatice.

- **Proiecte și campanii:** Diverse organizații și instituții educaționale din România au inițiat proiecte educaționale de mediu, cum ar fi "Școala Verde", care promovează implementarea principiilor dezvoltării durabile în activitățile școlare.
- **Educația ecologică și schimbările climatice:** România a încurajat introducerea unor teme precum schimbările climatice și conservarea biodiversității în diverse discipline, de la geografie la biologie și științele naturii.

Cadrele didactice sunt esențiale în implementarea EDD. În România, formarea profesorilor în acest domeniu este continuu adaptată, iar rolul educatorilor este de a sprijini dezvoltarea unui comportament sustenabil în rândul elevilor. În prezent, există diverse programe de formare și pregătire continuă pentru profesori, care includ cursuri și workshopuri pe teme de mediu, educație pentru sustenabilitate și schimbările climatice. Universitățile și instituțiile de învățământ superior din România oferă specializări în domenii precum educația ecologică, iar anumite cursuri sunt incluse și în cadrul programelor de formare inițială a profesorilor.

Educația pentru dezvoltare durabilă în România pune un accent pe metode active de învățare, care implică elevii în activități practice, precum proiecte de ecologie, reciclare, agricultura sustenabilă sau participarea la campanii de mediu. Prin aceste metode, elevii devin mai conștienți de impactul lor asupra mediului și învață să aplice concepte de dezvoltare durabilă în viața de zi cu zi.

Încurajarea parteneriatelor între școli și organizațiile de mediu, autoritățile locale sau instituțiile guvernamentale poate amplifica impactul educațional al dezvoltării durabile. Profesorii pot organiza activități extracurriculare care să le permită elevilor să aplice cunoștințele dobândite în contexte reale.

Educația pentru dezvoltare durabilă este un aspect esențial al educației moderne în România, având un rol crucial în formarea unei generații responsabile față de mediul înconjurător și față de societate. Profesorii joacă un rol central în acest proces, iar prin formarea lor continuă, implementarea unor metode inovative de învățare și colaborarea cu comunitatea, aceștia pot contribui semnificativ la educarea elevilor în direcția unui viitor sustenabil.

Bibliografie:

Bran, Florina; Ioan, Ildiko; Rădulescu, Carmen, *Protecția mediului și dezvoltare durabilă*, București, Editura ASE, 2018.

Călin, Maria; Dumitru, Ion, *Educația ecologică și dezvoltarea durabilă*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 2015

Mureșan, Cristina, *Educația pentru dezvoltare durabilă: perspective pedagogice și aplicații*. Editura Universitară, 2016

Tilbury, Daniella, *Education for Sustainable Development: A Global Curriculum Perspective*. UNESCO, 2014

EDUCAȚIA PENTRU DEZVOLTAREA DURABILĂ A SOCIETĂȚII ROMÂNEȘTI ȘI GESTIONAREA TIMPULUI ȘCOLAR

*Profesor Diniș Adam Cristina, Profesor Boca Dandea Tiberiu
Școala Gimnazială „Nicodim Ganea” Bistra*

Educația este unul dintre pilonii fundamentali ai dezvoltării unei societăți moderne, iar în contextul actual, marcat de schimbări economice, sociale și de mediu, rolul său devine esențial. Pentru societatea românească, educația pentru dezvoltarea durabilă și gestionarea eficientă a timpului școlar

constituie două direcții prioritare care pot contribui semnificativ la formarea unor oameni responsabili, adaptați cerințelor secolului XXI.

Educația pentru dezvoltarea durabilă urmărește formarea unor valori, atitudini și comportamente care să asigure echilibrul progresului economic, protecția mediului și bunăstarea socială. În România, integrarea acestui tip de educație în sistemul de învățământ este necesar pentru a dezvolta conștiința ecologică a elevilor, respectul față de resursele naturale și spiritul civic. Prin activități educative precum proiectele tematice, învățarea prin cooperare și implicarea în comunitate, elevii pot înțelege importanța unui stil de viață sustenabil și rolul lor în protejarea mediului.

Pe de altă parte, gestionarea eficientă a timpului școlar este un factor esențial pentru creșterea calității actului educațional. Organizarea echilibrului orarului, alternarea activităților teoretice cu cele practice și respectarea ritmului de învățare al elevilor contribuie la reducerea stresului și la dezvoltarea performanțelor școlare. Timpul școlar nu trebuie privit doar ca o succesiune de ore, ci ca o oportunitate de dezvoltare intelectuală, emoțională și socială.

Cadrele didactice au un rol esențial în gestionarea timpului școlar, prin:

1. Planificarea eficientă a timpului didactic

Gestionarea timpului școlar începe cu realizarea planificărilor anuale, calendaristice și a proiectării unităților de învățare. Profesorul trebuie să coreleze conținuturile cu competențele specifice, alocând timp suficient pentru fixare, evaluare și feedback. O planificare realistă previne aglomerarea materialelor și supraîncărcarea elevilor.

2. Structurarea lecției pe secvențe de timp

O lecție eficientă presupune organizarea clară a etapelor: captarea atenției, transmiterea noilor cunoștințe, aplicațiile practice și evaluarea. Respectarea duratei fiecărei secvențe contribuie la menținerea ritmului de lucru și la creșterea eficienței învățării.

3. Adaptarea timpului la ritmul de învățare al elevilor

Elevii au ritmuri diferite de asimilare a informațiilor, iar gestionarea timpului școlar presupune flexibilitate. Profesorul poate utiliza activități diferențiate, lucru pe grupe sau sarcini individualizate, astfel încât să elevii să beneficieze de timp adecvat pentru învățare.

4. Alternarea activităților pentru reducerea oboselii

Pentru a preveni suprasolicitarea, este recomandată alternarea activităților teoretice cu cele practice și interactive. Discuții, jocurile didactice sau activitățile colaborative contribuie la utilizarea eficientă a timpului și la menținerea motivației elevilor.

5. Integrarea activităților extracurriculare

Gestionarea timpului școlar nu se limitează la orele de curs. Activități precum „Școala Altfel” sau „Săptămâna Verde” permit valorificarea timpului educațional în context nonformale, sprijinind dezvoltarea competențelor sociale și civice ale elevilor.

6. Utilizarea tehnologiei educaționale

Platformele digitale, aplicațiile educaționale și resursele multimedia pot economisi timp și pot eficientiza procesul de predare-învățare-evaluare. De exemplu, testele online sau prezentările interactive reduc timpul alocat explicațiilor repetitive.

7. Importanța pauzelor și a echilibrului școlar

Respectarea pauzelor și organizarea echilibrată a programului școlar sunt esențiale pentru sănătatea fizică și emoțională a elevilor. Pauzele contribuie la refacerea capacităților de concentrare și la creșterea randamentului școlar.

O bună gestionare a timpului școlar sprijină și educația pentru dezvoltarea durabilă, deoarece permite includerea activităților extracurriculare, a proiectelor interdisciplinare și a educației nonformale. Astfel, elevii dezvoltă competențe precum gândirea critică, responsabilitatea și capacitatea de a lua decizii informate.

Școala are privilegiul de a determina în mare măsură devenirea ulterioară a individului, profesia pe care o va urma precum și bagajul de cunoștințe pe care individul îl duce cu el mai departe.

Astfel, cititorii de cărți cresc pe băncile școlii, iar responsabilitatea cadrelor didactice e să aprindă pasiunea pentru lectură în inima micilor potențiali cititori. Profesorii au dificila responsabilitate de a concura mass-media și jocurile de calculator făcând din lectură nu doar o alternativă viabilă ci una de preferat. Nu este nici pe departe o sarcină ușoară, dar odată câștigat acest război ce se duce pentru timpul elevilor, putem considera ca ne-am achitat de o bună parte din datoria morală față de elevi. Personalitatea multor elevi este deja conturată la sfârșitul școlii, iar tocmai aceasta e menirea organizației școlare formarea personalității elevilor.

O secvență foarte importantă în stimularea interesului pentru lectură și formarea de cititori pasionați este legată de felul în care se recomandă ce să citească și cum să citească. Pentru a preveni receptarea ca obligativitate a lecturii particulare se va stârni curiozitatea elevilor în diferite feluri: nu se va da lista anuală la începutul anului, ci se vor stabili titluri pe 2-3 săptămâni; va face prezentarea unor cărți în așa fel încât să ambiționeze elevii în achiziționarea și lecturarea lor; va povesti incomplet momente ale unor narațiuni, lăsând elevilor un semn de curiozitate în finalizarea întâmplărilor; va caracteriza unele personaje, îndemnând elevii la căutarea independentă, prin lectura integrală, a locului acestora în narațiune, a relațiilor cu alte personaje; va recita una sau doua strofe dintr-o operă lirică sau poem liric, îndemnând elevii la realizarea integralității textului; va controla fișele de bibliotecă ale copiilor și va vedea bibliotecile lor personale.

O educație completă este cea care se finalizează cu autoeducația care să dureze toată viața. Astfel, lectura trebuie integrată cu mult mai multă responsabilitate în activitatea didactică.

Dacă vom ști să trezim interesul elevilor noștri pentru citit, dacă vom îndruma, verifica și stimula în acest scop, vom crește generații care vor simți o „sete” permanentă pentru citit, pentru cunoaștere, pentru lărgirea orizontului lor cultural, ceea ce se va răsfrânge pozitiv asupra vieții și activității lor, căci, așa cum spunea Miron Costin: „Nu e alta mai frumoasă și mai de folos în toată viața omului zăbavă decât cetitul cărților”.

În concluzie, educația pentru dezvoltarea durabilă și gestionarea eficientă a timpului școlar sunt strâns legate și condiții esențiale pentru progresul societăților românești. Printr-un sistem educațional adaptat realităților actuale, România poate forma generații capabile să contribuie activ la construirea unui viitor sustenabil.

Bibliografie:

CUCOȘ, C-TIN., Teoria și metodologia evaluării, Editura Polirom, Iași, 2008

GOIA, VISTIAN, Didactica limbii și literaturii române pentru gimnaziu și liceu, Editura Dacia Educațional, Cluj- Napoca, 1989.

IONESCU, M., RADU, I., (coord.), Didactica moderă, Ediția a II-a revizuită, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2004.

DEZVOLTAREA DURABILĂ APLICATĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR ÎN CONTEXTUL LOCAL LA DROBETA TURNU SEVERIN

*Prof. înv. primar Dragotoiu Florentina,
Școala Gimnazială Nr. 14, Dr. Tr. Severin, jud. Mehedinți*

Educația pentru Dezvoltare Durabilă (EDD) reprezintă una dintre direcțiile strategice majore ale politicilor educaționale europene și internaționale, fiind fundamentată pe ideea că școala are rolul de a forma cetățeni responsabili, capabili să ia decizii informate și etice în raport cu mediul, economia și societatea. Strategia pentru Educație pentru dezvoltare durabilă subliniază necesitatea integrării principiilor dezvoltării durabile în toate nivelurile de educație, cu accent deosebit pe educația timpurie, unde se pun bazele atitudinilor, valorilor și comportamentelor pe termen lung.

În acest context, cadrul didactic din învățământul primar devine un actor-cheie, nu doar prin rolul său de transmițător de cunoștințe, ci mai ales ca model comportamental, facilitator al învățării active și promotor al schimbării. Lucrarea de față își propune să analizeze și să dezvolte o strategie pentru ciclul primar, raportată la criteriile de calitate și performanță educațională derivate din Strategia Comisiei Economice a Națiunilor Unite pentru Europa (UNECE) pentru educație pentru dezvoltare durabilă, cu aplicabilitate concretă în contextul local al Dunării, la Drobeta Turnu Severin. Totodată, sunt prezentate strategii didactice utile și eficiente care pot contribui la sprijinirea dezvoltării durabile a României prin educație.

Strategia UNECE pentru Educația pentru dezvoltare durabilă promovează o abordare holistică a educației, care integrează dimensiunile economică, socială, culturală și de mediu ale dezvoltării. În ciclul primar, această abordare nu se realizează prin discipline separate, ci prin integrarea transversală a temelor de dezvoltare durabilă în curriculum, activități extracurriculare și în cultura organizațională a școlii.

Cadrul didactic din învățământul primar are responsabilitatea de a adapta conținuturile și metodele de predare la nivelul de dezvoltare cognitivă și emoțională al elevilor, transformând conceptele abstracte ale dezvoltării durabile în experiențe de învățare concrete, relevante și accesibile. Astfel, noțiuni precum protecția mediului, consumul responsabil, solidaritatea socială sau respectul pentru patrimoniul natural și cultural pot fi valorificate prin activități practice, observații directe și proiecte comunitare.

La Drobeta Turnu Severin, contextul local oferă un cadru ideal pentru aplicarea educației pentru dezvoltare durabilă, prin valorificarea fluviului Dunărea ca resursă naturală, economică și culturală. Cadrul didactic poate utiliza acest context pentru a stimula curiozitatea elevilor, pentru a dezvolta competențe de investigare și pentru a consolida legătura dintre școală și comunitate.

Strategia personală a cadrului didactic în contextul educației pentru dezvoltare durabilă pornește de la un set de valori profesionale clar asumate: responsabilitate, echitate, respect față de mediu, deschidere către diversitate și angajament față de învățarea pe tot parcursul vieții. Aceste valori se reflectă în modul de relaționare cu elevii, părinții și comunitatea, dar și în alegerile didactice zilnice.

Din perspectiva competențelor, Strategia Comisiei Economice a Națiunilor Unite pentru Europa evidențiază importanța competențelor pedagogice inovative, a gândirii critice, a capacității de reflecție și a competențelor de colaborare. Cadrul didactic din ciclul primar trebuie să își dezvolte competențe de proiectare curriculară integrată, să utilizeze metode active de învățare și să fie capabil să evalueze nu doar achizițiile cognitive, ci și progresul atitudinal și comportamental al elevilor.

Dezvoltarea profesională continuă devine, astfel, o componentă esențială a strategiei personale. Participarea la cursuri de formare pe teme de educație ecologică, dezvoltare durabilă, pedagogii alternative sau utilizarea tehnologiilor digitale în educație contribuie la creșterea calității actului didactic. În contextul local al orașului Turnu Severin, colaborarea cu instituții culturale, muzee, ONG-uri de mediu sau administrația locală poate reprezenta o sursă valoroasă de învățare profesională și de bune practici.

Strategia profesională a cadrului didactic pentru ciclul primar presupune o abordare coerentă și sistematică a procesului educațional, în acord cu principiile Educației pentru dezvoltare durabilă. Planificarea didactică trebuie să fie flexibilă, centrată pe elev și orientată spre competențe, nu doar spre acumulare de informații.

În etapa de proiectare a activităților, cadrul didactic poate integra teme de dezvoltare durabilă în disciplinele de bază. De exemplu, la matematică pot fi utilizate probleme cu date reale legate de consumul de apă sau energie, la limba română pot fi analizate texte cu tematică ecologică sau socială, iar la științele naturii pot fi organizate observații directe pe malul Dunării pentru studiul ecosistemelor locale.

Implementarea activităților didactice trebuie să valorifice metode interactive și participative: învățarea prin descoperire, proiectul, experimentul, jocul de rol și studiul de caz. Aceste metode sunt

în concordanță cu criteriile de calitate educațională promovate de Strategia UNECE, deoarece stimulează gândirea critică, creativitatea și capacitatea de a lua decizii responsabile.

Evaluarea, ca parte integrantă a strategiei profesionale, trebuie să depășească modelul tradițional centrat pe testare. Evaluarea formativă, portofoliul elevului, autoevaluarea și evaluarea colegială permit monitorizarea progresului pe termen lung și oferă feedback relevant pentru ajustarea demersului didactic.

În sprijinul dezvoltării durabile a României, cadrul didactic din ciclul primar poate utiliza o serie de strategii didactice eficiente, adaptate vârstei elevilor și contextului local:

a) Învățarea bazată pe proiecte (Project-Based Learning)

Proiectele tematice legate de Dunăre – de exemplu „Dunărea, sursă de viață pentru comunitatea noastră” – permit elevilor să investigheze probleme reale, să colaboreze și să propună soluții. Aceste proiecte dezvoltă competențe transversale și consolidează legătura dintre școală și comunitate.

b) Educația outdoor și învățarea experiențială

Activitățile desfășurate în aer liber, pe malul Dunării sau în zonele naturale din apropiere, facilitează învățarea autentică și dezvoltă respectul față de natură. Observarea directă a biodiversității locale contribuie la formarea unei conștiințe ecologice timpurii.

c) Integrarea educației civice și ecologice

Prin activități de voluntariat, campanii de ecologizare sau parteneriate cu autoritățile locale, elevii învață ce înseamnă implicarea civică și responsabilitatea socială, elemente centrale ale dezvoltării durabile.

d) Utilizarea resurselor digitale și a tehnologiei

Platformele educaționale, aplicațiile interactive și resursele multimedia pot fi utilizate pentru a ilustra fenomene naturale, pentru a analiza date și pentru a conecta elevii cu alte comunități educaționale din România sau din spațiul dunărean.

Strategia UNECE pentru Educație pentru dezvoltare durabilă definește calitatea educației prin relevanță, eficiență, echitate și sustenabilitate. În ciclul primar, aceste criterii se reflectă în adaptarea conținuturilor la realitatea elevilor, în utilizarea metodelor centrate pe copil și în asigurarea unui climat educațional incluziv.

Performanța educațională nu se măsoară exclusiv prin rezultate academice, ci și prin capacitatea elevilor de a manifesta comportamente responsabile, de a colabora și de a înțelege impactul acțiunilor lor asupra mediului și comunității. Cadrul didactic are rolul de a crea contexte de învățare care să susțină aceste rezultate pe termen lung.

În contextul local al orașului Turnu Severin, performanța educațională poate fi corelată cu implicarea școlii în viața comunității, cu promovarea patrimoniului natural al Dunării și cu dezvoltarea unui sentiment de apartenență și responsabilitate față de spațiul local.

În concluzie, strategia personală și profesională a cadrului didactic din ciclul primar, fundamentată pe principiile Strategiei UNECE pentru Educația pentru dezvoltare durabilă, reprezintă un instrument esențial pentru creșterea calității și performanței educaționale. Prin asumarea valorilor dezvoltării durabile, prin formare continuă și prin utilizarea unor strategii didactice inovative, cadrul didactic devine un agent activ al schimbării.

Contextul local al Dunării, la Drobeta Turnu Severin, oferă oportunități educaționale valoroase care pot fi integrate creativ în activitatea didactică, contribuind la formarea unor elevi responsabili, conștienți și implicați. Astfel, educația primară nu doar reflectă obiectivele dezvoltării durabile, ci devine un pilon fundamental al acestui proces la nivel local și național, sprijinind, pe termen lung, dezvoltarea durabilă a României.

Bibliografie:

1. Cucoș, Constantin, *Pedagogie*, Iași, Editura Polirom, 2014.
2. Iucu, Romiță, *Formarea competențelor-cheie în educația timpurie și școlară*, București, Editura Universitară, 2016.

3. Sterling, Stephen, *Educația pentru dezvoltare durabilă: sensuri, competențe și practici pedagogice*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 2010.
4. ***UNICEF, *Educația pentru dezvoltare durabilă și cetățenie globală în învățământul primar*, București, Reprezentanța UNICEF în România, 2018.

TRANSFORMAREA EDUCAȚIEI- PREDAREA INSTRUMENTELOR ȘI TEHNICILOR NOI DE ÎNVĂȚARE, AZI

Prof. Hamorszki Andreea Dana, Colegiul Național „Titu Maiorescu” Aiud

Un rol extrem de important în procesul de predare îl are empatia față de elevi, alături de *elicitation*, obținerea de informații fără a-i presa pe cei de la care dorim să le aflăm. De exemplu, putem face următoarea afirmație: *Se pare că ai abilitatea de a lucra cu copiii*, în loc de a întreba direct cu ce se ocupă.

Elevii din ziua de azi nu sunt obișnuiți să gândească independent, nu dispun de deprinderea unei gândiri critice. Predarea în noua eră a Inteligenței artificiale (IA) va face ca peste câțiva ani profesorul extraordinar să se distingă de cel obișnuit nu prin tehnologie, ci prin modalitățile de utilizare a ei. IA dispune de un număr de beneficii: îi ajută efectiv pe elevi să învețe, aduce explicații clare, exerciții suplimentare, planuri personalizate de învățare bazate pe punctele slabe ale elevului și pe ce mai trebuie exersat; ajută la realizare temelor, vine în sprijinul elevilor cu cerințe educaționale speciale, citindu-le textul cu voce tare sau oferindu-le suport vizual; folosite corect, tehnicile IA susțin procesul de învățare și identifică golurile, astfel încât profesorul să știe ce este de recuperat. Cu toate acestea, există și prejudecăți cu privire la IA: poate fi suspus erorilor, având în vedere că se bazează pe date care i-au fost furnizate- dacă aceste date sunt greșite sau părtinitoare, IA va da un rezultat eronat la rândul ei; IA poate fi automatizată în realizarea sarcinilor de lucru, însă funcționează cel mai bine atunci când este supervizată de om- multe slujbe vor evolua, nu dispărea, cu IA acționând ca o unealtă decât ca un înlocuitor; nu ne putem baza doar pe IA, totul trebuie verificat pentru veridicitate- *turn it in*, un site folosit de profesorii universitari pentru a vedea gradul de autenticitate al unei lucrări. Alte exemple: *chat gpt*- se pretează la eseuri, *claude*- pentru referințe academice.

77% dintre profesori consideră că IA va avea un impact major asupra educației în următorii cinci ani. (*EdWeek Research Center, 2024*). Statele investesc masiv în educație și în predarea limbii engleze- în estnoa, examenele Cambridge sunt plătite de către guvern, însă cu toate acestea, doar 20% dintre elevi aleg să dea acest examen.

De ce IA contează în educație:

- 84% dintre instituțiile de învățământ investesc în educație
- Învățarea personalizată prin IA poate duce la creșterea implicării elevilor cu până la 50% (*World Economic Forum, 2023*)
- 92% dintre elevi spun că abilitatea profesorului de a utiliza instrumente digitale eficient face ca lecția să fie mai interesantă și eii să se simtă mai implicați (*ISTE Survey, 2024*)
- Instrumentele IA nu înlocuiesc profesorii, din contră, le permit să ajungă la fiecare elev în parte în mod eficient

Tehnologia poate amplifica predarea- însă doar profesorii extraordinari pot inspira elevii.

În următorii trei ani se urmărește ca instrumentele IA să devină uzuale, școlile să prioritizeze profesorii care utilizează IA. Rezistența la IA deja limitează oportunitățile de slujbe noi pe o piață

competitivă. Până-n 2032 se consideră că metodele de predare clasice, fără suport IA vor deveni irelevante, iar cererea pentru profesorii care nu se adaptează la IA va fi tot mai redusă.

Modalități prin care IA susține predarea limbilor străine: corectează eseurile elevilor-gramatica, ortografia și registrul; creează fișe de lucru și teste personalizate în câteva secunde; planifică lecțiile cu idei variate și inovatoare; există aplicații unde elevii pot exersa vorbitul și pronunția; oferă feedback instant; creează jocuri de vocabular, cuvinte încrucișate, concursuri; urmărește progresul elevilor în timp real; le răspunde elevilor când sunt confuzi; vine cu activități noi, proaspete; îi susține pe elevii cu nevoi speciale.

ChatGPT- poate fi folosit la generarea planurilor de lecție, la activități de scriere creativă, exerciții de vorbire; poate crea teste, povești, piese de teatru, genera imagini pornind de la un text.

NaturalReaders- util pentru crearea de fișiere audio și de transformarea textelor în fișiere audio pentru exersarea pronunției. Este amuzant la clasă fiindcă poate citi textele din manual sau, de ce nu, chiar textul scris de un elev pentru a fi citit de IA; se exersează astfel audierea sau citirea în registru dramatic a unui text; se modelează pronunția fiind expuși la pronunția vorbitorilor nativi; se pot genera sarcini pentru listening pornind de la texte scrise; îi încurajează pe elevii mai timizi, crescându-le încrederea și evoluând în ritmul lor.

Suno- te ajută să-ți creezi propriile cântece sau să realizezi o coloană sonoră pentru o poveste scrisă de tine. Elevii pot genera cântece cu vocabularul nou învățat, profesorul poate genera un cântec cu spații libere pe care să le completeze elevii.

Audiobox- util pentru crearea propriilor povești sau cărți audio, transformarea eseurilor în povești audio, crearea de efecte audio pentru povestirile proprii.

Hume- le dezvoltă elevilor abilitatea de a vorbi, exersează partea de examinare orală din cadrul examenelor internaționale și naționale, vorbirea creativă. Hume simulează examinatori reali pentru examenele FCE, IELTS, ECCE, ECPE, CPE, PTE, Trinity ICE, NOCN, TOEIC. Elevii primesc feedback instantaneu referitor la ton, fluență, claritate și clădirea încrederii pentru examenele orale.

ELSA Speak- util pentru pronunție, scenarii de vorbire.

Educandy- folositor în crearea de jocuri educative pentru elevii mai mici.

Grammarly- util pentru verificarea gramaticii, a sintaxei și a vocabularului; scrierea de eseuri și evaluarea acestora.

MagicSchool- extrem de bun pentru planuri de lecții, teste, fișe de lucru, rescrierea de eseuri. Este un instrument extrem de puternic, economisești timp ca profesor în realizarea materialelor, acestea sunt variate, elevii devin mai motivați și implicați, exercițiile sunt personalizate, crește nivelul literației.

IA nu este un instrument perfect. Nu încă. Este nevoie să-i verificăm acuratețea, să-l folosim în proporție de 80%, iar restul de 20% să fie aportul nostru, să folosim IA ca un punct de pornire, nu ca o soluție finală, să protejăm intimitatea elevilor noștri, prin a nu introduce nume sau informații personale.

Învățarea unei limbi străine nu se rezumă la memorarea regulilor sau la traducerea cuvintelor. Este mult mai mult decât atât, este despre realizarea de conexiuni între sunete și idei, între litere și imagini, între limbă și viață. trebuie să-i încurajăm pe elevi să vorbească, împărțindu-i pe grupe sau perechi, să le reamintim că nu există răspunsuri greșite, pentru a elimina componenta de stres, să introducem partea culturală și identificarea ei pentru discuții pline de sens. Dar să nu uităm să combinăm tehnologia cu manualele, întotdeauna!

Prin AI, avem ca profesori o serie de beneficii: corectarea automatizată, optimizarea calității predării, evaluarea echitabilă, planificarea îmbunătățită prin alocarea mai eficientă a resurselor, conducând la creșterea calității și relevanței educației. Tehnologia avansată ne oferă o soluție valoroasă în detectarea timpurie a dificultăților de învățare ale elevilor care au probleme cu cititul și scrisul. *Edutainment* (*education+entertainment*) reprezintă o abordare dinamică a educației, provocând IA să dezvolte jocuri educative interactive și simulări care transformă învățarea tradițională într-o experiență motivantă și plăcută.

Să nu uităm însă și de partea etică. Într-adevăr, IA ne oferă ocazii nebănuite pentru personalizarea exercițiilor, pentru creativitate și feedback instantaneu. Dar apar și problemele de tipul corectitudinii, echității, autenticității, intimității, eticii și integrității academice. Riscurile sunt de plagiat, supra-dependență, informații greșite. De aceea, trebuie promovată utilizarea responsabilă a instrumentelor IA: setarea de limite clare în utilizare, promovarea chestiunilor etice în luarea deciziilor, folosirea IA pentru a susține, și nu pentru a înlocui învățarea. IA este un instrument, nu un profesor. Trebuie să predăm etica, judecata de valoare și lecțiile de umanitate- este ceea ce dă sens educației. Să predăm deci împreună cu IA, despre IA, dar să nu lăsăm niciodată ca IA să predea în locul nostru! Să rămânem umani și în control! Să folosim IA etic și responsabil!

Și nu în ultimul rând, să ne referim și la sustenabilitate, toate aceste procese prin care inteligența artificială generează ceea ce-i cerem consumă energie, amplificând amprenta de carbon a fiecăruia dintre noi prin utilizarea ei. În concluzie, să fim atenți și la acest aspect și să nu abuzăm de ea.

Bibliografie:

- <https://audiobox.metademolab.com/maker>
- <https://chatgpt.com/>
- <https://www.edweek.org/research-center/>
- <https://elsaspeak.com/en/>
- <https://www.grammarly.com>
- <https://hume.ai>
- <https://iste.org/news/new-survey-k-12-educators-look-to-peers-learning-communities-for-guidance-on-edtech>
- <https://www.magicschool.ai/>
- <https://www.naturalreaders.com/>
- <https://www.suno.ai>
- <https://www.weforum.org/meetings/world-economic-forum-annual-meeting-2023/>

TRANSFORMAREA EDUCAȚIEI ÎN RESURSA DE BAZĂ A MODERNIZĂRII ȘI DEZVOLTĂRII DURABILE A ROMÂNIEI

Prof. Heler Daciana Alexandra, Școala Gimnazială „Avram Iancu” Avram Iancu

În contextul accelerării schimbărilor economice, tehnologice și sociale la nivel global, educația se afirmă ca un pilon fundamental al dezvoltării societăților moderne. Pentru România, aflată într-un proces continuu de integrare europeană și adaptare la economia cunoașterii, transformarea educației într-o resursă strategică a modernizării și dezvoltării durabile reprezintă o necesitate imperativă, cu implicații profunde asupra competitivității economice, coeziunii sociale și sustenabilității pe termen lung.

Educația joacă un rol esențial în formarea capitalului uman, considerat principalul motor al creșterii economice durabile. Un sistem educațional eficient trebuie să depășească modelul tradițional centrat exclusiv pe acumularea de informații și să se orienteze către dezvoltarea competențelor transversale, precum gândirea critică, creativitatea, competențele digitale și capacitatea de învățare

continuă. În acest sens, reforma curriculară și corelarea conținuturilor educaționale cu dinamica pieței muncii devin condiții esențiale pentru modernizarea societății românești.

Dezvoltarea durabilă presupune integrarea armonioasă a dimensiunilor economice, sociale și de mediu ale progresului. Educația are un rol determinant în promovarea valorilor dezvoltării durabile, contribuind la formarea unei conștiințe civice și ecologice responsabile. Prin educație, indivizii dobândesc nu doar cunoștințe, ci și atitudini și comportamente care favorizează participarea activă la viața democratică, reducerea inegalităților sociale și protecția mediului. Astfel, educația devine un instrument fundamental al incluziunii sociale și al coeziunii comunitare.

Modernizarea sistemului educațional românesc implică investiții consistente în infrastructură, digitalizare și resursa umană. Profesionalizarea cadrelor didactice, stimularea cercetării științifice și dezvoltarea învățământului superior ca spațiu al inovării sunt elemente-cheie ale transformării educației într-un factor al dezvoltării durabile. În plus, consolidarea parteneriatelor dintre instituțiile educaționale, mediul economic și autoritățile publice poate facilita transferul de cunoaștere și adaptarea educației la nevoile reale ale societății.

În concluzie, transformarea educației în resursa de bază a modernizării și dezvoltării durabile a României reprezintă o investiție strategică în viitorul națiunii. Printr-un sistem educațional performant, incluziv și orientat spre calitate, România poate construi o societate bazată pe cunoaștere, inovare și responsabilitate, capabilă să asigure bunăstarea generațiilor prezente și viitoare.

Bibliografie

1. Delors, J. (coord.) (1996). *Comoara lăuntrică. Raportul către UNESCO al Comisiei Internaționale pentru Educație în secolul XXI*. București: Editura Polirom.
2. Zamfir, C. (coord.) (2018). *Dezvoltarea durabilă a României*. București: Editura Academiei Române.

EDUCAȚIA PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ ÎN CICLUL PRIMAR

*Profesor învățământ primar Ignat Daniela,
Școala Gimnazială „Scarlat Longhin” Dofteana*

Educația pentru dezvoltare durabilă la ciclul primar implică activități practice care conectează copiii cu mediul, precum reciclarea, grădinile școlare și proiecte de conservare a resurselor, având ca scop formarea unor cetățeni responsabili. Aceasta se concentrează pe formarea competențelor necesare unui stil de viață sănătos și productiv, promovând valorile sociale ca egalitatea și diversitatea și urmărește formarea unor cetățeni **conștienți și responsabili** față de viitorul planetei, prin integrarea conceptelor cheie (mediu, societate, economie) în curriculumul școlar.

Educația ecologică este o activitate care îți aduce satisfacții numai atunci când o faci din suflet și cu convingere. Să găsești copii care să iubească natura nu este greu, dar să-i înveți să o prețuiască, să o respecte, și să o protejeze, nu este ușor.

În cadrul școlii noastre, un segment important al activităților extrașcolare este dedicat educației pentru mediu a elevilor, activități desfășurate în cadrul programului internațional „ECO-ȘCOALA”, desfășurat sub coordonarea Centrului Carpato-Danubian de Geoecologie.

Am pornit de la ideea că îmbunătățirea calității educației școlare este o activitate continuă, ce poate fi influențată pozitiv de educația complementară realizată prin proiecte, care odată derulate, vor contribui la creșterea calității procesului instructiv-educativ, având ca urmări obținerea performanței școlare și pregătirea pentru viață a copiilor.

Bazate pe cooperare și colaborare, diversitatea activităților practice desfășurate cu elevii asigură asimilarea multor reguli de comportament care se constituie în elemente de bază în formarea unei educații europene a oamenilor de mâine.

Educația ecologică folosește abordări interdisciplinare centrate pe mediu și problemele acestuia. La copii, ea se realizează la nivelul afectiv. Copilul este mai sensibil și se află la începuturile acumulărilor de cunoștințe despre mediu. Ei sunt dornici să participe la activitățile de îngrijire a plantelor, a animalelor. Copiii trebuie să realizeze că problemele mediului înconjurător sunt ale lumii întregi, ale fiecăruia dintre noi, iar fiecare acțiune negativă a noastră, poate afecta în mod distructiv natura. De aceea, ei trebuie să ajungă să cunoască, să iubească și să ocrotească natura.

Am căutat să selectez și să desfășor activități accesibile, pe teme agreate de copii, atât educative, cât și distractive prin diferite forme:

- **Protecția mediului:**

- Organizarea de proiecte tematice despre protejarea mediului;
- Implementarea sistemului "3 R": reducerea, reutilizarea și reciclarea materialelor, prin activități practice în clasă;
- Crearea și amenajarea grădinilor școlare sau organizarea de acțiuni de plantare a copacilor;
- Ecologizarea spațiilor din jurul școlii;

- **Conștientizare și responsabilitate:**

- Lecții despre economisirea apei și energiei electrice;
- Observarea fenomenelor naturale și înțelegerea echilibrului ecologic;
- Dezvoltarea empatiei prin înțelegerea problemelor globale, cum ar fi foametea;
- Exersarea responsabilității prin activități cu recompense (stickere, premii) pentru implicare;

- **Stil de viață sănătos:**

- Petrecerea timpului liber în natură, încurajând jocuri și activități de relaxare;
- Promovarea unor obiceiuri sănătoase pentru mediu și sănătatea personală;

Aceste activități își găsesc finalitatea în comportamentul copiilor care devin mai buni, mai sensibili față de mediul apropiat, mai protectori, disciplinați, plini de inițiativă și promți în ocrotirea a tot ce-i înconjoară.

Elevilor li s-a oferit posibilitatea de a-și exprima ideile personale și de a manifesta atitudine legată de responsabilitatea pe care și-o asumă în privința mediului înconjurător. Scopul acestor activități a fost responsabilizarea elevilor și a familiilor acestora față de efectele negative și ireversibile provocate de acțiunea omului asupra naturii prin agresarea acesteia, de a-i învăța pe copii noțiuni fundamentale despre protecția mediului, justiție socială și responsabilitate cetățenească. Printre obiectivele specifice se numără:

- Dezvoltarea conștientizării și a înțelegerii complexității problemelor globale, cum ar fi schimbările climatice, poluarea și inegalitățile;
- Formarea de competențe, valori și atitudini necesare pentru a promova un viitor sustenabil, precum empatia, cooperarea și gândirea critică;
- Motivarea elevilor să se responsabilizeze și să se implice activ în soluționarea problemelor cu care se confruntă planeta;

Prin formarea unor atitudini și comportamente „pronatura”, ei vor putea fi, la rândul lor, formatori de opinie și factori de acțiune în apărarea sănătății mediului, a naturii.

Participarea împreună cu elevii la cât mai multe activități de protejare a mediului are o mare importanță pentru salvarea patrimoniului nostru natural pe care noi toți, copii sau adulți, avem datoria de a-l păstra și lăsa în condiții cât mai bune generațiilor viitoare.

Bibliografie:

1.Toth Maria (coord.), „Metode participative în educația ecologică”, Editura Studium, Cluj Napoca, 2001.

2.https://www.ccdcluj.ro/Fisiere/20182019/Biblioteca/Resurse_educationale/Ghiduri-formare/Ghid-Educatie pentru dezvoltare durabila.pdf

STRATEGII DIDACTICE UTILE ȘI EFICIENTE ÎN SPRIJINUL DEZVOLTĂRII DURABILE A ROMÂNIEI

Profesor învățământ primar Isailă Natalia, Școala Gimnazială „Simion Bărnuțiu” Tiur- Blaj

Educația pentru dezvoltare durabilă (EDD) reprezintă una dintre direcțiile fundamentale ale educației contemporane, iar cadrul didactic devine un actor esențial în implementarea ei. Strategia UNECE privind Educația pentru Dezvoltare Durabilă subliniază necesitatea integrării competențelor transversale, a valorilor responsabile și a unei atitudini orientate spre soluții în activitatea educațională. În acest sens, profesorul nu mai este doar un transmițător al cunoștințelor, ci un model de responsabilitate, un facilitator al învățării și un promotor al schimbării pozitive în comunitate.

Strategia personală și profesională a cadrului didactic trebuie să fie construită pe fundamentul unei viziuni clare asupra misiunii educative. Aceasta presupune dezvoltarea continuă, adaptabilitatea la schimbările societății, preocuparea pentru calitatea actului didactic și angajamentul față de formarea durabilă a elevilor. Într-o lume aflată într-o continuă transformare tehnologică, ecologică și socială, profesorul este chemat să reflecteze constant asupra propriei practici, să se autodezvolte și să integreze noi modalități de predare care sprijină formarea unor competențe utile în viața reală.

Strategia UNECE pentru EDD promovează o viziune holistică asupra educației, în care elevii sunt încurajați să gândească sistemic, să își dezvolte capacitatea de analiză critică și să participe activ la soluționarea problemelor comunității. Pentru a atinge aceste obiective, cadrul didactic trebuie să își adapteze strategiile profesionale astfel încât să creeze contexte autentice de învățare: activități practice, proiecte interdisciplinare, investigații științifice, explorări în comunitate, colaborări cu organizații locale sau cu părinții. Toate acestea contribuie la formarea unor elevi conștienți, responsabili și implicați.

În plan personal, dezvoltarea cadrului didactic este strâns legată de valorizarea empatiei, toleranței, eticii profesionale și echilibrului emoțional. Profesorul trebuie să își dezvolte autocontrolul, reziliența și capacitatea de adaptare astfel încât să gestioneze eficient provocările cotidiene din mediul educațional. Într-o școală pentru dezvoltare durabilă, profesorul este un model, un reper moral și un ghid care îi inspiră pe elevi să adopte comportamente responsabile. Prin exemplul personal, cadrul didactic transmite elevilor respect pentru diversitate, solidaritate, grijă față de natură și implicare civică.

În plan profesional, strategia cadrului didactic trebuie să includă o formare continuă solidă, bazată pe actualizarea cunoștințelor, îmbunătățirea metodelor pedagogice și integrarea tehnologiei în activitățile de predare. Utilizarea resurselor digitale moderne, a platformelor de învățare, a instrumentelor interactive și a materialelor multimedia contribuie la diversificarea experiențelor de învățare și la creșterea motivației elevilor. Un profesor bine pregătit, care stăpânește atât conținuturile, cât și noile tehnologii, poate crea medii de învățare stimulative, colaborative și centrate pe elev.

În sprijinul dezvoltării durabile a României, strategiile didactice trebuie să promoveze proiecte care implică elevii în observarea realității, analiza problemelor comunitare și propunerea de soluții. Învățarea prin proiecte, studiile de caz, investigațiile și dezbaterile tematice sunt metode eficiente pentru că îi ajută pe elevi să înțeleagă probleme reale precum poluarea, gestionarea resurselor, consumul responsabil sau conservarea patrimoniului natural și cultural. Abordarea interdisciplinară devine fundamentală, deoarece dezvoltarea durabilă privește educația din multiple perspective: științifică, economică, socială și culturală.

Evaluarea, în contextul EDD, trebuie să fie continuă, formativă și orientată către progresul elevului. Profesorul are responsabilitatea de a crea instrumente variate de evaluare: fișe de reflecție, portofolii, proiecte, observații sistematice, autoevaluări și coevaluări. Aceste practici consolidează autonomia elevilor și îi ajută să își dezvolte competența de autoanaliză. Totodată, profesorul poate utiliza tehnologia pentru a crea feedback personalizat și pentru a monitoriza evoluția elevilor în mod constant.

Un aspect esențial al dezvoltării durabile în educație îl constituie colaborarea. Profesorul nu poate acționa izolat. Colaborarea cu alți colegi, cu familiile elevilor, cu instituții publice, ONG-uri sau mediul de afaceri poate extinde oportunitățile de învățare și poate transforma școala într-un centru de resurse comunitare. Astfel, elevii se simt parte a unui proces mai amplu și înțeleg rolul lor în comunitate.

Prin formarea unor elevi conștienți, critici și responsabili, dezvoltarea durabilă devine un obiectiv realizabil. România are nevoie de cetățeni educați care înțeleg impactul acțiunilor individuale asupra mediului, economiei și societății. În acest sens, profesorul devine arhitectul unei lumi mai durabile, iar strategia sa profesională și personală reprezintă fundația acestui demers.

În concluzie, strategia personală și profesională a cadrului didactic în contextul educației pentru dezvoltare durabilă este un proces complex care îmbină formarea continuă, adaptarea la schimbare, reflecția critică și integrarea unor practici pedagogice inovatoare. Profesorul modern are misiunea de a forma generații capabile să construiască o Românie durabilă, echilibrată și prosperă. Prin utilizarea unor strategii eficiente, prin colaborare și implicare, educația poate deveni motorul principal al dezvoltării durabile.

Bibliografie:

1. UNECE (2012). Strategy for Education for Sustainable Development.
2. UNESCO (2022). Education for Sustainable Futures.
3. UNICEF România (2023). Raport privind educația și dezvoltarea durabilă.
4. Comisia Europeană (2023). Monitorul Educației și Formării – România.
5. Ministerul Educației (2023). Documente de politică educațională privind EDD.

INTEGRAREA COPIILOR CU CES ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL DE MASĂ

Profesor învățământul primar Ludoșan Rozalia, Liceul Teoretic „Petru Maior” Ocna Mureș

Integrarea școlară este proces de adaptare a copilului la cerințele școlii pe care o urmează, de stabilire a unor raporturi afective pozitive cu membrii grupului școlar, de desfășurare cu succes a activităților școlare.

Problematica integrării copiilor cu CES în învățământul de masă aduce în discuție conceptul de egalitate a șanselor. Prin egalitatea șanselor se înțelege acel proces prin care diversele sisteme ale societății și mediului sunt puse la dispoziția tuturor, în particular a persoanelor cu handicap.

Strategia națională cu privire la egalizarea șanselor pentru copiii și tinerii cu deficiențe are la bază ideea educației pentru toți și pentru fiecare.

Școlile trebuie să includă în procesul de învățământ toi copiii, indiferent de condițiile fizice, intelectuale, lingvistice sau de altă natură;

Învățământul trebuie adaptat la cerințele copilului și nu copilul să se adapteze la cerințele prefabricate;

Participarea la procesul de învățământ în cadrul școlilor obișnuite, deschise pentru toți membrii societății;

Școala incluzivă trebuie să recunoască și să reacționeze la diversele cerințe ale elevului prin: programe de învățământ adecvate, organizare eficientă, strategii didactice concrete, folosirea optimă a resurselor, parteneriate cu celelalte instituții ale comunității;

Copilul deficient trebuie să primească întregul sprijin suplimentar de care are nevoie pentru obținerea de performanțe proprii după posibilitățile lui;

Succesul integrării poate fi realizat numai prin funcționarea unor parteneriate autentice la nivelul instituțiilor guvernamentale, al asociațiilor nonguvernamentale al elevilor, cadrelor didactice, părinților și al comunității locale.

Școala incluzivă trebuie să răspundă nevoilor comunității și să asigure o participare egală a tuturor elevilor. Incluziunea presupune că fiecare individ contează și cu toții avem nevoie de mai multă răbdare și toleranță față de cei care sunt diferiți. Într-o astfel de unitate de învățământ, se asigură o educație pentru toți copiii și se caută mijlocul cel mai eficient de combatere a atitudinilor de discriminare. Copiii din aceste unități de învățământ beneficiază de toate drepturile și serviciile sociale și educaționale conform principiului „resursa urmează copilul”.

Școala este un mediu important de socializare. Integrarea școlară exprimă: atitudinea favorabilă a elevului față de școala pe care o urmează; condiția psihică în care acțiunile instructiv-educative devin accesibile copilului; consolidarea unei motivații puternice care susține efortul copilului în munca de învățare; situație în care copilul sau tânărul poate fi considerat un colaborator la acțiunile desfășurate pentru educația sa; corespondență totală între solicitările formulate de școală și posibilitățile copilului de a le rezolva; existența unor randamente la învățătură și în plan comportamental considerate normale prin raportarea la posibilitățile copilului sau la cerințele școlare. Asistentul social joacă din nou, un rol important, prin alegerea instituției de învățământ, putând astfel modela evoluția ulterioară a copilului .

Nivelurile la care se realizează integrarea sunt:

1. integrarea fizică-permite satisfacerea trebuințelor de bază;
2. integrarea funcțională-presupune crearea condițiilor de utilizare efectivă a tuturor serviciilor și facilităților puse la dispoziția comunității;
3. integrarea socială-vizează stabilirea acelor tipuri de relații în comunitate care să nu excludă persoana cu handicap de la viața socială obișnuită;
4. integrarea personală-se referă la posibilitatea inițierii, menținerii și dezvoltării unor relații cu persoane semnificative;
5. integrare societală- are în vedere asigurarea drepturilor cetățenești normale și a autonomiei decizionale în ceea ce privește propria existență;
6. integrarea organizațională- privește participarea deplină la toate nivelurile structurilor organizaționale în conformitate cu capacitățile și interesele persoanei cu handicap.

Succesul integrării poate fi realizat numai prin funcționarea unor parteneriate autentice la nivelul instituțiilor guvernamentale, al asociațiilor nonguvernamentale al elevilor, cadrelor didactice, părinților și al comunității locale.

Bibliografie:

1. Revista. „Învățământul primar”, nr. 1/2000, Ed Discipol, București, 2000;
2. Verza, E., Psihopedagogie specială, manual pentru clasa a XIII-a, școli normale, E.D.P., București, 1994;
2. Blândul, V., Introducere în problematica psihopedagogiei speciale, Ed.Univ. din Oradea, 2005;
4. Gheruț, A., Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii de educație integrată, Ed.Polirom. Iași, 2001;

„RĂDĂCINILE CARE ÎNVAȚĂ: LOCUL NATAL CA SPAȚIU VIU AL DEZVOLTĂRII DURABILE”

Prof. inv. Mara Ionela, Liceul Tehnologic „I.D. Lăzărescu”, structura Iosif Pervain Cugir

Educația pentru dezvoltare durabilă devine convingătoare atunci când elevii simt că lumea despre care vorbim nu este abstractă, ci începe chiar din fața casei. Locul natal, cu ritmurile și vulnerabilitățile lui, poate transforma învățarea într-o motivație autentică. Copiii și tinerii reacționează atunci când înțeleg că gesturile lor contează aici, nu într-un „undeva” îndepărtat. Acolo unde legătura cu spațiul local este vie, responsabilitatea apare firesc.

Fiecare comunitate are un patrimoniu natural, istoric sau cultural care poate deveni suport educativ. Un râu curat, o zonă verde, clădiri vechi, meșteșuguri tradiționale, forme de cooperare între oameni, toate oferă exemple care pot fi valorificate în activități școlare. Un drum scurt în afara clasei poate pune în lumină legături pe care manualele nu le pot acoperi: cum se gestionează apa în sat, ce se întâmplă cu deșeurile, ce înseamnă protecția solului pentru gospodăriile locale, ce schimbări observă bătrânii din comunitate în ritmul anotimpurilor.

Cadrele didactice pot transforma aceste realități în exerciții de învățare. Un proiect de cartare a resurselor locale îi ajută pe elevi să recunoască ce are valoare în proximitate. O discuție cu un apicultor sau cu un pădurar pune în perspectivă dependența dintre activitatea umană și mediul natural. Un parteneriat cu primăria sau cu un ONG local aduce în școală exemple concrete de gestionare a problemelor comunității. Aceste experiențe dezvoltă observația, gândirea critică și capacitatea de colaborare, competențe esențiale în educația pentru durabilitate.

Motivația elevilor crește atunci când pot vedea efectele propriilor acțiuni. O campanie de plantare într-o zonă afectată, o colectare selectivă bine organizată în școală sau monitorizarea calității apei dintr-un pârau din apropiere creează sentimentul că învățarea nu se oprește la nivel teoretic. În astfel de contexte, profesorul devine facilitator, iar elevul capătă rol activ. În plus, comunitatea observă implicarea școlii și răspunde mai favorabil la inițiativele educaționale.

Legătura cu locul natal are și o dimensiune identitară. Într-o lume mobilă, în care mulți tineri pleacă spre alte zone ale țării sau în afara țării, cunoașterea valorilor locale poate preveni sentimentul de dezrădăcinare. Conservarea tradițiilor se combină firesc cu inovația, iar durabilitatea capătă sens atât ecologic, cât și cultural. Elevii pot înțelege că protejarea resurselor nu este doar o datorie legală, ci și o formă de respect pentru cei care au construit înaintea lor.

Pentru profesori, abordarea educației pentru dezvoltare durabilă în context local oferă flexibilitate. Lecțiile integrate, activitățile pe teren și proiectele colaborative nu necesită întotdeauna resurse suplimentare, ci o reorganizare a timpului și un dialog constant cu comunitatea. Chiar și în școlile mici, unde resursele sunt limitate, accesul la natură și la experiențele comunității compensează lipsa echipamentelor sofisticate. Elevii pot învăța cercetare elementară, măsurători simple, documentare fotografică sau interviuri cu localnici. Aceste instrumente dezvoltă autonomia și oferă o structură clară învățării.

În mod firesc, rezultatele apar treptat. Elevii devin mai interesați de protejarea mediului apropiat, propun soluții practice și își formează obiceiuri durabile. Profesorii observă o participare mai bună la activități și o conectare între discipline. Comunitatea câștigă vizibilitate și își redescoperă potențialul. Durabilitatea nu mai este doar un concept, ci o practică în care fiecare membru al comunității are un rol.

Folosirea locului natal ca punct de plecare pentru educația pentru dezvoltare durabilă aduce învățarea aproape de elevi și le oferă un motiv clar pentru a se implica. Înțeleg că protejarea mediului,

respectul față de patrimoniu și implicarea civică nu sunt teme îndepărtate, ci realități care le ating viața. Atunci când curiozitatea se întâlnește cu responsabilitatea, învățarea devine firească, iar dezvoltarea durabilă capătă consistență.

Educația pentru dezvoltare durabilă a locurilor natale prinde viață atunci când elevii descoperă că propria comunitate le poate fi profesor. Observațiile din teren, întâlnirile cu oamenii locului și proiectele care lasă urme vizibile trezesc interesul și dau sens învățării. Când școala, familia și comunitatea se întâlnesc în jurul acelorași valori, copiii cresc cu sentimentul că aparțin unui loc care merită protejat și înțeles. Această legătură, odată formată, devine un sprijin solid pentru orice etapă a formării lor și o motivație reală de a învăța continuu. Din această relație sinceră cu spațiul natal se naște un tip de responsabilitate care poate susține în timp dezvoltarea durabilă a întregii societăți.

Bibliografie

1. UNESCO, „Education for Sustainable Development. A Roadmap”, 2020.
2. Comisia Europeană, „Key Competences for Lifelong Learning”, 2018.
3. ONU, „Transforming our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development”.
4. Institutul de Științe ale Educației, studii și ghiduri privind integrarea educației pentru dezvoltare durabilă în curriculumul românesc.
5. Mols, B., „Educația pentru mediu și dezvoltare durabilă”, Editura Didactică și Pedagogică.

EDUCAȚIA PENTRU DEZVOLTAREA DURABILĂ A ROMÂNIEI ÎN CONTEXT EUROPEAN

Prof. Morar Ana, Școala Gimnazială „Porolissum” Zalău – Sălaj

Educația pentru dezvoltarea durabilă reprezintă un pilon esențial în transformarea societății românești, aflată în proces de adaptare la standardele și viziunile europene orientate spre sustenabilitate, incluziune socială și responsabilitate față de mediu. În ultimii ani, România a început să acorde o atenție tot mai mare formării unei generații capabile să răspundă provocărilor globale – schimbările climatice, degradarea mediului, consumul nesustenabil de resurse și inegalitățile sociale – prin integrarea principiilor dezvoltării durabile în sistemul educațional.

În contextul european, educația pentru dezvoltare durabilă (EDD) este promovată prin inițiative precum **Agenda 2030 a ONU**, **Recomandările UNESCO privind ESD** și **Pactul Verde European**, documente ce încurajează statele membre să creeze programe educaționale moderne, interdisciplinare și orientate spre acțiune. România, ca stat membru al Uniunii Europene, își aliniază strategiile naționale cu aceste direcții, integrând concepte de protecție a mediului, economie circulară și responsabilitate civică în curriculumul școlar.

În sistemul românesc de educație, dezvoltarea durabilă se reflectă treptat în discipline precum biologia, geografia, educația civică sau noile programe opționale care promovează schimbările climatice, consumul responsabil și voluntariatul. Cu toate acestea, în comparație cu țările europene avansate în domeniu, România se află încă într-un stadiu de consolidare. Persistă provocări precum lipsa unei formări coerente pentru profesori, resurse didactice insuficiente și o cultură educațională orientată predominant spre acumularea de informații, nu spre dezvoltarea competențelor necesare unei societăți sustenabile.

În același timp, integrarea României în spațiul educațional european oferă oportunități importante. Programele Erasmus+, colaborările transnaționale și accesul la fonduri europene permit dezvoltarea de proiecte inovatoare, formarea cadrelor didactice și implementarea de activități extracurriculare orientate spre acțiune ecologică și implicare comunitară. De asemenea, implicarea

societății civile și a organizațiilor non-guvernamentale, care dezvoltă proiecte de educație ecologică și sustenabilitate, completează eforturile instituționale.

Pentru ca România să își consolideze poziția în context european, este necesară o strategie coerentă care să lege educația de obiectivele naționale și europene privind dezvoltarea durabilă. Aceasta ar trebui să includă modernizarea curriculumului, instruirea continuă a profesorilor, crearea unor campusuri verzi și promovarea unei culturi a responsabilității față de mediu în rândul elevilor. Doar astfel, România poate contribui activ la formarea unei societăți europene prospere, echitabile și durabile, în care educația devine motorul principal al transformării.

Bibliografie (selectivă)

1. UNESCO (2017). *Education for Sustainable Development: Learning Objectives*. UNESCO Publishing.
2. Comisia Europeană (2019). *European Green Deal*.
3. Națiunile Unite (2015). *Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă*.
4. Băran, M. (2021). *Educația pentru dezvoltare durabilă în școala românească*. Editura Universitară.
5. Mureșan, L. (2020). *Sustenabilitate și educație ecologică*. Editura Polirom.
6. Ministerul Educației (România). *Strategia națională privind dezvoltarea durabilă* (documente și rapoarte).
7. Wals, A. E. J. (2016). *Sustainability in Higher Education*. Routledge.

CUNOAȘTEREA ELEVILOR ÎN CICLUL PRIMAR – PREMISĂ OBLIGATORIE PENTRU UN PROCES EDUCAȚIONAL EFICIENT

Prof. învă. primar Ocnean Delia, Școala Gimnazială Lopadea Nouă, Structura Ciuguzel

Ciclul primar reprezintă etapa în care se pun bazele formării intelectuale, afective și sociale ale copilului. În această perioadă, elevul trece prin transformări rapide, iar modul în care cadrul didactic reușește să îi înțeleagă particularitățile poate determina calitatea întregului demers educațional. Cunoașterea elevului nu este doar o activitate complementară, ci o condiție fundamentală a practicii pedagogice. Ea permite adaptarea strategiilor didactice, prevenirea eșecului școlar, stimularea motivației și consolidarea relației educaționale. Astfel, formarea elevului nu poate fi concepută în afara unui demers centrat pe individ, pe nevoile sale specifice și pe contextul său de dezvoltare.

Particularitățile de vârstă ale elevilor din ciclul primar:

- Pentru a construi un proces eficient de predare-învățare, cadrul didactic trebuie să pornească de la cunoașterea particularităților specifice vârstei școlare mici. În primii ani de școală, copilul este caracterizat printr-o curiozitate intensă, prin dorința de explorare și printr-o nevoie accentuată de apreciere și securitate emoțională. Dezvoltarea cognitivă se află într-un stadiu concret-intuitiv, ceea ce înseamnă că elevii înțeleg cel mai bine prin manipulare, observație și acțiune directă. Capacitatea de concentrare este redusă, iar ritmul de lucru diferă de la un copil la altul.
- Pe plan afectiv, elevii manifestă sensibilitate la feedback, au nevoie de aprobarea adultului și dezvoltă treptat autocontrolul emoțional. Din punct de vedere social, copilul de vârstă școlară mică începe să își definească rolul în grup, să formeze prietenii durabile și să învețe comportamente prosociale. Toate aceste dimensiuni sunt fundamentale pentru proiectarea activităților educaționale.

•Cunoașterea particularităților de vârstă permite învățătorului să nu confunde neputințele copilului cu lipsa de interes și să adapteze cerințele la nivelul real de dezvoltare. Astfel, procesul de învățare devine accesibil, motivant și eficient.

Dimensiuni ale cunoașterii elevilor:

Cunoașterea elevilor în ciclul primar presupune o abordare complexă, holistică. Elevul nu este definit exclusiv prin performanțele cognitive, ci printr-un ansamblu de caracteristici ce modelează procesul său de dezvoltare.

1. Dezvoltarea cognitivă

Aceasta include nivelul competențelor de bază (citire, scriere, calcul), stilurile de învățare, ritmul de lucru, capacitatea de înțelegere și de rezolvare a problemelor. Un elev poate avea o inteligență verbală bine dezvoltată, în timp ce altul poate fi mai înclinat către inteligența logico-matematică sau vizual-spațială. Înțelegerea acestor diferențe permite alegerea metodelor adecvate fiecărui copil.

2. Dezvoltarea afectiv-motivațională

Motivația este motorul învățării, iar la această vârstă ea este în principal extrinsecă, bazată pe apreciere, joc și interes personal. În timp, prin activități adecvate și sprijin emoțional, se dezvoltă motivația intrinsecă. Totodată, cunoașterea emoțiilor elevilor ajută la prevenirea anxietății școlare și la menținerea unui climat pozitiv.

3. Dezvoltarea socială

Uneori, dificultățile de învățare au surse socio-emoționale. Înțelegerea modului în care copilul relaționează cu colegii, modul în care respectă regulile, poziția sa în grup și nevoile lui de integrare contribuie la crearea unui climat armonios și echilibrat.

4. Contextul familial

Familia reprezintă primul și cel mai important mediu educativ. Stilul parental, nivelul de educație al părinților, resursele socio-economice și valorile familiale pot influența semnificativ performanțele școlare. Colaborarea dintre școală și familie devine, astfel, un factor decisiv în dezvoltarea copilului.

5. Particularități individuale

Fiecare elev prezintă un profil unic, cu puncte forte și vulnerabilități. Unii copii pot avea talente speciale (muzicale, artistice, sportive), în timp ce alții pot întâmpina dificultăți de învățare sau probleme emoționale. Identificarea timpurie a acestor aspecte permite intervenții adecvate și personalizate.

Metode de cunoaștere a elevilor: învățătorul utilizează o paletă diversificată de metode pentru a obține o imagine completă asupra dezvoltării elevilor. Exemple:

•Observația sistematică

Este una dintre cele mai utilizate tehnici, deoarece permite surprinderea comportamentelor naturale ale elevilor în contexte reale de învățare. Observația urmărește modul de lucru, relaționarea cu colegii, reacțiile emoționale, perseverența și atitudinile în fața sarcinii.

•Conversația și interviul

Dialogul cu elevul oferă informații despre interesele sale, starea emoțională, motivație și dificultățile percepute. Prin întrebări deschise, cadrul didactic poate înțelege modul în care copilul își percepe propria evoluție.

•Probele și testele de evaluare

Evaluarea continuă, inițială și sumativă oferă date precise despre nivelul achizițiilor elevului. Nu este vorba doar de notare, ci de diagnosticare și orientare. Testele ajută la ajustarea demersului didactic în funcție de progresul real al copilului.

•Analiza produselor activității elevilor

Desenele, compunerile, proiectele și activitățile practice pot dezvălui aspecte importante legate de creativitate, stil cognitiv sau nivelul competențelor.

- Fișele de caracterizare psihopedagogică

Acestea sunt instrumente oficiale care centralizează informații despre dezvoltarea elevului și sunt utile în comunicarea dintre cadrul didactic, familie și specialiști.

- Colaborarea cu familia

Învățătorul poate organiza discuții individuale, ședințe cu părinții și activități comune. Schimbul de informații permite o mai bună înțelegere a comportamentului copilului și o intervenție educativă coerentă.

Importanța cunoașterii elevilor în optimizarea procesului educațional

Cunoașterea elevilor este o condiție esențială pentru personalizarea actului educațional. Prin adaptarea strategiilor de predare la particularitățile elevilor, învățătorul poate:

- crește nivelul de motivație, alegând activități atractive și relevante;
- preveni dificultățile de învățare, intervenind timpuriu și eficient;
- promova un climat afectiv pozitiv, bazat pe empatie și încredere;
- asigura incluziunea școlară, ținând cont de diversitatea elevilor;
- stimula gândirea critică și creativitatea, oferind sarcini provocatoare adaptate potențialului individual;
- construi relații educaționale autentice, fundamentate pe respect și valorizare.

Un elev cunoscut este un elev sprijinit, iar un elev sprijinit este un elev motivat să învețe. Astfel, cunoașterea elevilor devine piatra de temelie a unui învățământ modern, centrat pe copil.

Concluzie

Cunoașterea elevilor în ciclul primar este un proces complex, dinamic și continuu, care depășește simpla acumulare de informații. Ea presupune înțelegerea profundă a copilului ca ființă unică, aflată în dezvoltare, cu nevoi, aspirații și dificultăți specifice. În absența acestei cunoașteri, procesul educațional se reduce la o predare mecanică, ineficientă și lipsită de relevanță. În schimb, atunci când cadrul didactic își construiește demersul pedagogic pe baza unei înțelegeri autentice a elevului, învățarea devine un proces plăcut, motivant și formator.

Prin îmbinarea metodelor de cunoaștere, prin colaborarea cu familia și prin adaptarea permanentă a strategiilor didactice, învățătorul contribuie la dezvoltarea armonioasă a copilului și la formarea unei personalități autonome, responsabile și creative. Educația eficientă începe, așadar, cu primul pas fundamental: cunoașterea elevului.

Bibliografie:

1. Bocoș, M. (2013). Teoria și metodologia instruirii. Editura Paralela 45.
2. Cerghit, I. (2008). Metode de învățământ. Editura Polirom.
3. Cucos, C. (2014). Pedagogie. Iași: Editura Polirom.
4. Golu, F. (2010). Psihologia dezvoltării umane. Editura Fundației România de Măine.
5. Neculau, A. (coord.) (2004). Psihologie socială. Iași: Editura Polirom.
6. Piaget, J. (1971). Psihologia copilului. București: Editura Didactică și Pedagogică.
7. Stan, E. (2017). Psihopedagogie pentru profesorii din învățământul primar și preșcolar. Editura Polirom.

MIGRAȚIA TINERILOR DIN ROMÂNIA: DETERMINANȚI SOCIO-ECONOMICI ȘI PERSPECTIVE DE DEZVOLTARE

Elev: Arion Irina, Colegiul Național „H.C.C.” Alba Iulia

Profesor îndrumător: Opincariu-Mihinda Mihaela

Majoritatea tinerilor învață din greu pentru a pleca apoi în străinătate, țara rămânând astfel într-un stadiu rudimentar, într-o decădere discretă care începe, pas cu pas, să-și dezvăluie

consecințele. Sunt și vor fi nenumărate cauze pentru care se alege părăsirea țării, însă degradarea constantă a locurilor natale, a școlilor, a spitalelor și a propriilor locuințe, din cauza mediului în care sunt situate (în special în mediul rural), devine un factor principal al acestui fenomen de „migrație”. Tinerii cu studii superioare optează pentru facultăți, orașe și locuri de muncă aflate în străinătate, întrucât acestea garantează un stil de viață superior celui din care provin, salarii substanțiale, locuințe la prețuri satisfăcătoare și societăți primitive, care oferă oportunități mai tentante decât cele existente în țară. Odată cu deteriorarea structurii intelectuale în rândul tinerilor, țara bate pasul pe loc cu generația rămasă, iar schimbările întârzie să apară.

Există o listă vastă de motive pentru care țara noastră este părăsită de tineri, dintre care voi menționa în continuare câteva.

În primul rând, trebuie să ne raportăm la întrebarea principală a subiectului, și anume: „De ce doresc tinerii să părăsească țara natală?”. Aflându-mă, în momentul actual, printre cei care își doresc să abordeze locuri de muncă în străinătate, consider necesar să precizez faptul că un factor esențial care influențează acest proces îl reprezintă degradarea, atât a infrastructurii, cât și a cadrului social. Dacă am compara România cu alte state europene și am lua în considerare clasamentele actuale, am ajunge la concluzia că se află, din păcate, printre fruntașe atunci când vine vorba de aspecte negative, fapt ce ar trebui să constituie un semnal de alarmă privind direcția morală de la care ne abatem. Din acest motiv, este indubitabil că tinerii aspiră spre noi orizonturi, care oferă oportunități mai diverse și un nivel de trai semnificativ mai ridicat. În acest context, acțiunile și deciziile tinerilor nu ar trebui criticate sau catalogate drept umilitoare, ci considerate un îndemn spre reflecție și un stimulent pentru consolidarea ambiției sociale și guvernamentale de a convinge, prin fapte concrete și eficiente, generațiile tinere să se stabilească în țară.

În completare, pot susține faptul că acest avânt al tinerilor de a migra către un trai mai bun a devenit o normalitate a lumii moderne; ceea ce nu este normal, însă, este lipsa de interes a autorităților în prevenirea unor astfel de decizii. Dezvoltarea durabilă a infrastructurii școlare, instituționale și a sistemului de sănătate, public și privat, reflectă viitorul la care tinerii aspiră. Atunci când aceștia se vor regăsi în postura celor care erau odinioară considerați „oamenii mari”, își vor dori să simtă satisfacție personală față de decizia și curajul de a fi rămas în țară. Însă, pentru ca acest lucru să devină posibil, este nevoie de oameni dispuși să își asume riscul de a-și pune viitorul în joc.

În al doilea rând, pentru a aprofunda argumentul precedent, trebuie, pe de o parte, apreciat efortul instituțiilor de a se moderniza; însă, de cele mai multe ori, acesta nu reușește să se materializeze în totalitate, având nevoie de o implicare mult mai consistentă. Insuficiența orientării și instruirii tinerilor în ceea ce privește alegerea unei meserii adecvate, care să implice pasiune și plăcere, reprezintă un pilon esențial în afectarea stabilității țării, deoarece include miile de tineri indeciși în privința viitorului apropiat, în special a admiterii în învățământul superior. Printre puținele modalități prin care tinerii se pot informa se numără profesorii, atunci când aceștia manifestă interes față de inițiativele elevilor sau documentarea digitală, al cărei dezavantaj constă în posibilitatea interpretării eronate a informațiilor și în lipsa validității acestora. Prin compararea sistemelor de învățământ din statele europene, putem identifica imperfecțiunile fiecăruia și, implicit, putem îmbunătăți propriul sistem.

În Germania, din clasa a IX-a se desfășoară stagiul de practică în școlile gimnaziale, care constă în alegerea unei meserii timp de o săptămână și aplicarea acesteia în mod concret, fiind un factor ce influențează considerabil alegerea viitorului loc de muncă. Debutul practicii presupune prezența în școli a unor reprezentanți ai unor companii industriale și tehnologice de renume (precum Bosch, Siemens, Bilfinger), dar și ai spitalelor, birourilor notariale, poliției, armatei, grădinițelor și altor domenii de activitate, care le prezintă elevilor opțiunile și ofertele disponibile. Pe parcursul anului, elevii pot opta pentru practică în mai multe locuri (de exemplu: librării, grădinițe, domeniul economic), iar dacă doresc să aprofundeze experiența și să își lărgască orizontul profesional, pot alege să desfășoare practică și în vacanțe, în cazul în care angajatorii oferă această posibilitate. Pe lângă clasa a IX-a, clasa a X-a reprezintă un an la fel de important, întrucât la finalul acestuia elevii

susțin un examen semnificativ pentru viitor, care poate fi considerat o formă de admitere în învățământul liceal. După promovarea examenului, elevul are două opțiuni: continuarea studiilor liceale (clasele a XI-a, a XII-a și a XIII-a) sau angajarea într-o companie în cadrul căreia elevul va practica 3 săptămâni de studiu, urmate de 3 săptămâni de muncă în domeniul respectiv.

Deoarece practica are rolul de a motiva elevul, decizia acestuia privind alegerea viitoarei meserii devine mult mai ușoară, oferind o mai mare claritate asupra avantajelor și dezavantajelor unui loc de muncă, precum și asupra perspectivei persoanelor care activează deja în domeniul respectiv, contribuind astfel și la consolidarea respectului față de comunitate. Acest proces oferă elevului ocazia de a „gusta” meseria, sporind șansele ca aceasta să fie în concordanță cu aptitudinile sale sau, dimpotrivă, să constate că se află în contrast cu așteptările inițiale, determinându-l să se reorienteze parțial sau total. Practica oferă elevului șansa de a-și cântări opțiunile, diferența fiind semnificativă între a înțelege, într-o singură săptămână, dacă o meserie ți se potrivește sau nu și a realiza acest lucru după patru ani sau, în cazul medicinei, chiar doisprezece ani de învățământ superior.

În al treilea rând, un argument relevant în problematica discutată îl reprezintă implicarea statului în dezvoltarea și extinderea infrastructurii de transport, de utilități și sociale. Prin modernizarea acestor facilități se creează noi locuri de muncă, fapt ce ilustrează interesul statului pentru menținerea țării într-un proces constant de evoluție. Este neîndoielnic faptul că simpla existență a oportunităților de angajare nu este suficientă pentru a determina tinerii să își schimbe complet perspectiva. Locul de muncă trebuie să le asigure un salariu decent și, totodată, posibilitatea de a contribui activ la dezvoltarea societății. Atunci când aceste două condiții sunt îndeplinite în cadrul instituțiilor, evaluările serviciilor reflectă un progres real față de perioadele anterioare, demonstrând astfel creșterea nivelului de excelență socială și dezvoltarea comunităților. Odată atins acest stadiu, se poate observa stabilirea unui echilibru la nivelul societății, manifestat prin dezvoltarea spațiilor verzi, corectarea disfuncționalităților existente în structuri publice afectate de practici corupte și înlocuirea acestora cu un sistem funcțional, accesibil noilor generații. Totodată, se conturează o nouă economie, structurată echitabil pentru toți angajații, în concordanță cu funcția ocupată de fiecare individ, fără discriminare de sex, rasă sau vârstă.

Pentru a sintetiza cele menționate anterior, această evoluție trebuie să fie una ireversibilă, oferind certitudinea că societatea nu va intra într-un proces de regres. În caz contrar, orice progres realizat până în acest punct ar fi inutil, transformându-se într-un proiect eșuat. Prin implementarea acestor măsuri, calitatea vieții este îmbunătățită, iar deși deciziile tinerilor vor continua să varieze, se poate asigura un echilibru stabil între extreme, cu o tendință clară de evoluție spre nivelul superior, și nu spre regres.

În concluzie, susțin ideea că schimbarea este posibilă atâta timp cât vor exista tineri care vor rămâne în țară, care își desfășoară activitatea la locul de muncă cu plăcere, deși statul nu le garantează siguranța salariului sau existența unui spațiu corespunzător pentru desfășurarea activității. Poate că și acești tineri au sperat să plece din țară, însă au ales să rămână pentru a produce schimbarea de care aceasta are nevoie cu desăvârșire. Este un sacrificiu-așa aș putea descrie cel mai bine alegerea lor. Însă, de multe ori, sacrificiul este inutil pentru o țară care nu sacrifică nimic pentru tine, a cărei mentalitate nu mai este în pas cu vremurile noastre și ale cărei servicii sunt răsplătite, chiar și după pensionare, mai mult cantitativ și calitativ decât munca unui tânăr, ale cărui eforturi nu sunt apreciate pe măsură și nici luate suficient în serios pentru a-și demonstra valoarea și capacitatea de muncă.

BIBLIOGRAFIE

Preluat de pe <https://www.scribd.com/document/63559453/FISA-de-EVALUARE-Personal-Executie>, accesat în 16.12.2025, ora 17:02

Preluat de pe <https://blog.europa.jobs/ro/art-cum-functioneaza-sistemul-scolar-german/>, accesat în 17.12.2025, ora 19:21

DIGITALIZAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PREUNIVERSITAR ȘI RESPONSABILITATEA FORMĂRII ADULȚILOR DE MÂINE

*Prof. Oros Ligia Elena
Colegiul Național „Horea, Cloșca și Crișan” Alba Iulia*

Introducere

Transformările profunde determinate de digitalizarea accelerată a societății au impus o reevaluare a modului în care sistemul de învățământ preuniversitar se raportează la formarea competențelor pentru viață. Integrarea tehnologiei și apariția inteligenței artificiale (IA) nu reprezintă doar un element tehnic, ci un fenomen social cu efecte complexe asupra modului de predare, învățare și evaluare. Digitalizarea este, în mod fundamental, un instrument pentru dezvoltarea durabilă, deoarece poate reduce inegalități, poate contribui la formarea unor cetățeni responsabili și poate pregăti tinerii pentru o piață a muncii volatile și aflată în schimbare permanentă.

Educația pentru dezvoltare durabilă presupune construirea unor competențe transversale, precum gândirea critică, capacitatea de colaborare, responsabilitatea socială și adaptabilitatea. Aceste competențe devin esențiale într-o societate în care tehnologia influențează majoritatea proceselor economice, culturale și sociale. De aceea, digitalizarea învățământului trebuie înțeleasă ca un demers strategic, nu ca o simplă modernizare tehnică.

Digitalizarea și contribuția ei la formarea adulților competenți

Digitalizarea reprezintă una dintre cele mai importante oportunități pentru formarea unor adulți capabili să răspundă provocărilor secolului XXI. Prin integrarea sistematică a tehnologiei în educație, școlile pot deveni spații în care elevii exersează competențele viitorului: autonomia în învățare, capacitatea de analiză, gestionarea informației, etica utilizării tehnologiei și creativitatea digitală.

Instrumentele digitale permit personalizarea învățării într-o manieră greu de realizat prin metode tradiționale. Platformele educaționale oferă resurse diferențiate, adaptate nivelului fiecărui elev, iar instrumentele de analiză a datelor permit profesorilor să observe progresul în timp real. Elevii beneficiarii digitalizării au oportunitatea de a exersa un stil activ de învățare, în care pot controla ritmul și metodele, dezvoltându-și competențe de auto-reglare și responsabilitate.

Un alt aspect important este alfabetizarea digitală, esențială pentru cetățenia activă. Într-o lume marcată de fenomene precum dezinformarea, manipularea digitală și utilizarea excesivă a tehnologiei, elevii trebuie să învețe să evalueze critic sursele, să înțeleagă funcționarea algoritmilor și să adopte un comportament etic în mediul virtual. Educatorii joacă un rol cheie în formarea acestei responsabilități.

Tipologia elevilor actuali din liceu

Elevii care învață astăzi în liceu prezintă o mare diversitate în ceea ce privește competențele, interesele și raportarea la tehnologie. Această diversitate influențează profund modul în care cadrele didactice trebuie să proiecteze activitățile de predare și evaluare.

O categorie semnificativă este reprezentată de nativii digitali. Aceștia au o familiaritate ridicată cu dispozitivele digitale, navighează cu ușurință între aplicații și platforme, însă se confruntă adesea cu dificultăți legate de validarea informațiilor sau gestionarea timpului online. Pentru ei, instrumentele digitale reprezintă o continuare naturală a mediului lor de învățare.

O altă categorie este reprezentată de elevii pragmatici, orientați spre rezultate și interesați de aplicabilitatea cunoștințelor. Aceștia preferă activitățile practice și pot beneficia din plin de instrumente precum simulările, laboratoarele virtuale și activitățile interdisciplinare.

Elevii creativi și antreprenoriali reprezintă un segment important. Aceștia sunt interesați de design digital, programare, media online sau proiecte de tip startup. Pentru ei, digitalizarea oferă un mediu în care își pot pune în valoare competențele creative.

Pe de altă parte, există și elevi vulnerabili, care se confruntă cu lipsa accesului la infrastructură sau cu dificultăți socio-economice. Digitalizarea poate deveni o barieră pentru aceștia dacă politicile educaționale nu asigură echitate și acces universal la tehnologie. În același timp, pentru elevii care manifestă scepticism față de tehnologie, școala are datoria de a crea contexte în care să înțeleagă atât oportunitățile, cât și riscurile digitale.

Profesiile viitorului și competențele necesare

Piața muncii se schimbă accelerat, iar predicțiile pentru următorul deceniu arată că multe meserii vor fi profund influențate de inteligența artificială, automatizare și tehnologii emergente. Profesorii au responsabilitatea de a pregăti elevii pentru profesii care, în unele cazuri, nici nu există încă.

Domeniile cu cea mai mare creștere sunt inteligența artificială, analiza datelor, biotehnologia, securitatea cibernetică, tehnologiile verzi, medicina digitală și industria creativă digitală. Profesiile emergente includ specialiști în AI, ingineri de date, tehnicieni în energie regenerabilă, dezvoltatori de aplicații inteligente, analiști de securitate și designeri de experiențe digitale.

Pentru a putea accesa aceste profesii, elevii trebuie să dobândească un set complex de competențe: abilități tehnice (programare, analiză, înțelegerea datelor), competențe transversale (gândire critică, colaborare, creativitate), precum și competențe socio-emoționale (gestionarea emoțiilor, comunicare, responsabilitate).

Influența tehnologiei asupra procesului de predare–învățare–evaluare

Tehnologia influențează modul în care profesorii predau, elevii învață și performanțele sunt evaluate. În predare, resursele digitale permit diversificarea metodelor și creșterea atractivității conținutului. În locul lecțiilor frontale tradiționale, profesorii pot utiliza prezentări interactive, laboratoare virtuale, platforme colaborative, tutoriale video și resurse multimedia.

În procesul de învățare, elevii pot beneficia de instrumente adaptive, care personalizează conținutul în funcție de progres. În plus, colaborarea online facilitează proiectele interdisciplinare, conectând elevii cu colegi din alte regiuni sau țări. Oportunitățile pentru învățarea non-formală și informală cresc semnificativ în acest context digital.

Evaluarea, poate cea mai complexă componentă a procesului educațional, se transformă odată cu digitalizarea. Evaluarea formativă devine accesibilă prin instrumente digitale, iar portofoliile electronice permit o analiză mai profundă a progresului. Totuși, utilizarea IA în evaluare necesită vigilență: transparența algoritmilor și evitarea părtinirii sunt aspecte critice.

Beneficiile digitalizării pentru dezvoltarea durabilă

Digitalizarea contribuie la formarea unor cetățeni conștienți și implicați. Elevii care înțeleg mecanismele tehnologiei devin mai bine pregătiți să se raporteze la probleme globale precum schimbările climatice, consumul responsabil, echitatea socială sau protecția datelor personale. Prin proiecte digitale, elevii învață să colaboreze, să comunice eficient și să participe activ la viața comunității.

De asemenea, digitalizarea poate reduce inegalitățile, dacă este implementată echitabil. Accesul la resurse digitale poate sprijini elevii din medii defavorizate, oferindu-le oportunități educaționale pe care altfel nu le-ar avea.

Provocări majore în procesul de digitalizare

Deși beneficiile digitalizării sunt evidente, există și riscuri care trebuie gestionate. În primul rând, accesul inegal la tehnologie poate accentua diferențele existente între elevi. De asemenea, dependența de instrumentele digitale, problemele de securitate cibernetică și riscurile legate de părtinirea algoritmică trebuie atent monitorizate.

O provocare importantă este reprezentată de formarea cadrelor didactice. Utilizarea eficientă a tehnologiei necesită competențe digitale, dar și înțelegerea pedagogiei care stă la baza acestor instrumente. Profesorii trebuie sprijiniți prin programe de formare continuă, mentorat și comunități de practică.

Rolul cadrelor didactice și recomandări practice

Cadrele didactice au un rol central în facilitarea unei integrări sănătoase a tehnologiei. Ele trebuie să creeze contexte de învățare autentice, să utilizeze tehnologia ca instrument pentru dezvoltarea competențelor și să promoveze reflexia critică. Recomandările includ: integrarea treptată și pedagogică a tehnologiei, utilizarea portofoliilor digitale, promovarea educației media și a eticii digitale, parteneriate cu mediul profesional și implementarea unor proiecte interdisciplinare.

Concluzii

Digitalizarea sistemului de învățământ preuniversitar este o investiție în viitorul societății. Integrarea tehnologiei, însoțită de politici coerente și formare adecvată, poate contribui la formarea unor adulți competenți, responsabili și capabili să răspundă provocărilor globale. Digitalizarea devine astfel un pilon al educației pentru dezvoltare durabilă, facilitând incluziunea, inovația și participarea activă a elevilor în construirea unei societăți sustenabile.

Bibliografie selectivă

UNESCO – Artificial Intelligence in Education, 2024.

OECD – Digital Education Outlook, 2023.

World Economic Forum – The Future of Jobs Report, 2025.

Ministerul Educației – Strategia SMART Edu 2021–2027.

U.S. Department of Education – AI and the Future of Teaching and Learning, 2023.

GESTIONAREA TIMPULUI ȘCOLAR ÎN ERA BUNĂSTĂRII DIGITALE

Prof. Popescu Ioana Mirela, CJRAE Alba

Societatea în care trăim și ne dezvoltăm se află într-o continuă și tot mai accelerată transformare digitală și, astfel, educația pentru dezvoltare durabilă capătă valențe tot mai complexe. Nu mai este suficient să vorbim doar despre protecția mediului sau despre utilizarea responsabilă a resurselor naturale; dezvoltarea durabilă presupune, în egală măsură, grija față de om, de sănătatea sa mintală, de echilibrul dintre viața personală, școlară și digitală, precum și de modul în care este gestionat timpul educațional. În acest context, școala devine un spațiu pentru formarea unor comportamente responsabile și sustenabile, inclusiv în raport cu tehnologia.

Educația pentru dezvoltare durabilă urmărește formarea unor cetățeni capabili să ia decizii informate, responsabile și etice, care să contribuie la starea de bine individuală și colectivă pe termen lung (UNESCO, 2017). Pentru societatea românească, aceste obiective sunt strâns legate de provocările actuale ale mediului educațional: digitalizarea accelerată, suprasolicitarea cognitivă a elevilor, dificultățile de concentrare și gestionare eficientă a timpului școlar.

În acest context, participarea la cursul „Digital Wellbeing: A New Challenge for Teachers and Students”, desfășurat în cadrul unei mobilități Erasmus+, parte a proiectului „CARE – Cultural Awareness for Responsible Engagement”, a reprezentat o oportunitate de aprofundare a legăturii dintre bunăstarea digitală, educația pentru dezvoltare durabilă și organizarea eficientă a timpului școlar. Cursul a oferit o perspectivă complexă asupra modului în care tehnologia influențează comportamentele, gândirea și relațiile elevilor și cadrelor didactice, subliniind necesitatea stabilirii unor limite sănătoase și conștiente în utilizarea acestora.

Literatura de specialitate evidențiază faptul că utilizarea excesivă sau necontrolată a tehnologiei poate avea efecte negative asupra sănătății mintale, somnului, atenției și relațiilor sociale ale elevilor (OECD, 2015). Conceptul de *digital wellbeing* promovează un raport echilibrat cu mediul digital, în care tehnologia este utilizată ca resursă educațională, fără a deveni o sursă de stres sau dependență (Ribble, 2015). Din această perspectivă, bunăstarea digitală are ca scop protejarea și valorificarea potențialului uman, iar gestionarea timpului școlar este o componentă importantă a acestui demers. Timpul este o resursă limitată, iar utilizarea lui în mod eficient influențează direct calitatea procesului educațional și starea de bine a elevilor.

O educație orientată spre durabilitate presupune organizarea activităților didactice astfel încât să se evite suprasolicitarea, să se respecte ritmul de învățare al elevilor și să se creeze un echilibru între activitățile online și cele offline (Cucos, 2014). Cursul a evidențiat importanța alternării conștiente a acestor tipuri de activități și a introducerii unor momente de reflecție, pauză și conectare în viața școlară.

Cadrul didactic are un rol important în promovarea acestor valori deoarece acesta este un model de utilizare responsabilă a tehnologiei și un facilitator al echilibrului dintre performanță și stare de bine. Prin activități de consiliere, ateliere tematice, proiecte educaționale sau discuții de reflecție, cadrele didactice pot sprijini elevii în dezvoltarea competențelor de autoreglare, gestionare a timpului și relaționare sănătoasă cu mediul digital (Băban, 2011). De asemenea, părintele are un rol important în asigurarea coerenței între mediul școlar și cel familial.

În concluzie, dezvoltarea durabilă nu poate fi concepută fără integrarea bunăstării digitale și dezvoltarea unor abilități de gestionare eficientă a timpului. Integrarea acestor dimensiuni în actul educațional sprijină formarea unor elevi echilibrați, responsabili și adaptați cerințelor unei societăți în permanentă transformare. Astfel, școala depășește rolul de simplu furnizor de cunoștințe, devenind un spațiu al dezvoltării armonioase, în care educația pornește de la preocuparea pentru starea de bine umană.

Referințe bibliografice

- Băban, Adriana, *Consiliere educațională*, Cluj-Napoca, Editura ASCR, 2011.
Cucos, Constantin, *Psihologia educației*, Iași, Editura Polirom, 2014.
OECD, *Students, Computers and Learning: Making the Connection*, Paris, OECD Publishing, 2015.
Ribble, Mike, *Digital Citizenship in Schools: Nine Elements All Students Should Know*, Washington DC, International Society for Technology in Education, 2015.
UNESCO, *Education for Sustainable Development Goals: Learning Objectives*, Paris, UNESCO, 2017.

STRATEGII DIDACTICE ÎN DEZVOLTAREA EDUCAȚIEI

Prof. Răbulea Ancuța Maria, Școala Gimnazială „Dr. Petru Șpan” Lupșa

Strategiile didactice reprezintă un element central în transformarea și modernizarea educației contemporane. Într-un context marcat de schimbări rapide, diversitate culturală și expansiune tehnologică, profesorul trebuie să adopte abordări pedagogice flexibile și inovatoare. Acest eseu analizează rolul strategiilor didactice în optimizarea procesului de predare-învățare, evidențiind importanța metodelor active, a integrării tehnologiei și a evaluării formative ca instrumente fundamentale pentru dezvoltarea unei educații relevante și eficiente.

1. Introducere

Educația, ca proces social complex, este profund influențată de schimbările din societate și de evoluțiile științifice și tehnologice. În acest cadru, strategiile didactice au devenit un punct de interes major, atât pentru cercetarea pedagogică, cât și pentru practica educațională. Strategia didactică nu este o simplă metodă, ci o structură integrată de obiective, resurse, tehnici, modalități de evaluare și principii pedagogice (Ionescu & Radu, 2001). Ele orientează interacțiunea dintre profesor și elev și determină calitatea formării viitorilor membri ai societății.

2. Strategiile didactice ca fundament al procesului de predare-învățare

Strategiile didactice moderne urmăresc trecerea de la un model tradițional, centrat pe profesor, la unul centrat pe elev și pe dezvoltarea competențelor. Acest schimb de paradigmă este esențial pentru construirea unei educații orientate spre performanță, autonomie și creativitate.

2.1. Strategii centrate pe activitatea elevului

În cadrul paradigmei constructiviste, învățarea este percepută ca un proces activ, de construire a cunoștințelor prin experiență și reflecție (Piaget, 1970; Vygotsky, 1978). Astfel, strategiile bazate pe descoperire, problematizare și învățare prin proiect stimulează:

- participarea activă,
- dezvoltarea gândirii critice,
- autonomia în învățare,
- capacitatea de colaborare.

Aceste strategii permit elevilor să devină coautori ai propriei formări, transformând clasa într-un spațiu interactiv și dinamic.

2.2. Învățarea colaborativă și cooperativă

Învățarea colaborativă, fundamentată pe teoria socio-constructivistă, promovează schimbul de idei, responsabilitatea comună și dezvoltarea competențelor socio-emoționale. Metodologiile precum *jigsaw*, dezbaterile academice sau grupurile de lucru structurate au demonstrat eficiență în dezvoltarea competențelor sociale și cognitive (Johnson & Johnson, 1994).

3. Integrarea tehnologiei în strategiile didactice

Tehnologia a devenit un element definitoriu al educației contemporane. Strategiile blended learning, flipped classroom sau utilizarea platformelor educaționale reprezintă soluții adaptate nevoilor generațiilor digitale (Garrison & Vaughan, 2008).

Integrarea instrumentelor digitale oferă posibilități precum:

- învățare personalizată,
- diversificarea resurselor educaționale,
- interactivitate crescută,
- dezvoltarea competențelor digitale.

Aceste abordări contribuie la modernizarea procesului instructiv-educativ și la adaptarea lui la realitățile societății informaționale.

4. Evaluarea formativă ca strategie didactică

Evaluarea formativă, distinctă de cea sumativă, oferă un feedback constant elevului și profesorului, orientând procesul de învățare (Black & Wiliam, 1998). Instrumente precum autoevaluarea, portofoliul, rubricile și evaluarea reciprocă stimulează:

- autoreglarea,
- conștientizarea progresului,
- creșterea motivației,
- responsabilizarea elevilor.

Astfel, evaluarea devine parte integrantă a procesului de formare, nu doar un instrument de măsurare.

5. Concluzii

Strategiile didactice reprezintă un pilon fundamental al dezvoltării educației moderne. În contextul schimbărilor rapide și al nevoii de a forma indivizi adaptabili și creativi, profesorul trebuie să adopte metode diversificate, active și inovatoare. Strategiile centrate pe elev, integrarea tehnologiei și evaluarea formativă au un impact major asupra calității procesului educațional, contribuind la formarea unor competențe relevante pentru secolul XXI. Consolidarea acestor strategii depinde atât de formarea continuă a cadrelor didactice, cât și de sprijinul instituțional și comunitar.

Bibliografie (stil APA)

Black, P., & Wiliam, D. (1998). *Assessment and classroom learning*. Assessment in Education, 5(1), 7–74.

Ionescu, M., & Radu, I. (2001). *Didactica modernă*. Editura Dacia.

Piaget, J. (1970). *Science of Education and the Psychology of the Child*. Orion Press.

PARADIGMELE EVALUĂRII DURABILE: STRATEGII DIDACTICE PENTRU ȘCOALA ROMÂNEASCĂ A VIITORULUI

Profesor Șova Simona-Andreea, Colegiul Național „Ferdinand I” Bacău

Într-o lume marcată de incertitudine, crize climatice și disparități socio-economice, educația nu mai poate fi privită doar ca un proces de transmitere a informațiilor, ci ca un motor fundamental pentru supraviețuirea și prosperitatea pe termen lung a societății. Pentru România, o țară aflată într-un proces continuu de reformă și adaptare la standardele europene, conceptul de dezvoltare durabilă trebuie să transcendă nivelul de discurs politic și să pătrundă în fibra intimă a procesului de învățământ.

Piatra de încercare a oricărui sistem educațional rămâne, însă, evaluarea. Modul în care măsurăm progresul elevilor dictează, în realitate, ceea ce aceștia învață și cum se raportează la lume. Dacă ne dorim o societate românească durabilă (echitabilă social, viabilă economic și responsabilă ecologic), strategiile didactice de evaluare trebuie să se metamorfozeze radical. Nu mai putem evalua doar ceea ce știu elevii (memoria), ci trebuie să evaluăm ceea ce sunt capabili să facă și, mai presus de toate, cum aleg să acționeze (atitudinile și valorile).

Tradiția pedagogică românească a fost mult timp dominată de o evaluare sumativă, centrată pe clasificare, ierarhizare și reproducere a informației, dar dezvoltarea durabilă necesită gândire critică, gândire sistemică, capacitate de anticipare și empatie. O strategie de evaluare aliniată la durabilitate trebuie să fie preponderent formativă și autentică. În context românesc, aceasta înseamnă deplasarea accentului de la „vânătoarea de greșeli” la valorizarea progresului individual. Evaluarea nu trebuie să fie o sentință, ci un *feedback* constructiv care să ghideze elevul spre înțelegerea

impactului acțiunilor sale. De exemplu, într-o lecție despre resursele naturale ale României, evaluarea nu ar trebui să se rezume la enumerarea zăcămintelor, ci la capacitatea elevului de a analiza consecințele epuizării acestora asupra comunității locale.

Pentru a forma cetățeni responsabili, profesorul român trebuie să apeleze la un **instrumentar de evaluare diversificat**, care să oglindească complexitatea lumii reale.

1. Evaluarea bazată pe proiect:

Aceasta este, probabil, cea mai eficientă strategie pentru dezvoltarea durabilă. Proiectele permit o abordare transdisciplinară, esențială pentru înțelegerea sustenabilității.

- aplicabilitate: elevii pot fi evaluați prin proiecte care vizează probleme reale ale comunității lor: gestionarea deșeurilor în cartierul școlii, analiza calității apei din râul local sau propunerea unui plan de afaceri pentru o mică întreprindere socială.
- criterii de evaluare: nu se notează doar produsul final, ci și procesul (colaborarea în echipă, utilizarea rațională a resurselor, creativitatea soluțiilor și sustenabilitatea propunerii).

2. Portofoliul reflexiv:

Într-o societate românească adesea criticată pentru lipsa de consecvență, portofoliul educă răbdarea și viziunea pe termen lung. Acesta permite elevului să-și vadă propria evoluție.

- context dezvoltare durabilă: un portofoliu pentru „Săptămâna Verde” sau pentru disciplinele socio-umane poate include jurnale de reflecție, studii de caz analizate, fotografii ale acțiunilor de voluntariat și planuri personale de reducere a amprente de carbon. Evaluarea portofoliului măsoară angajamentul și internalizarea valorilor, nu doar retenția informației.

3. Autoevaluarea și interevaluarea:

Dezvoltarea durabilă implică democrație, echitate și dialog. Capacitatea de a te autoevalua corect și de a oferi *feedback* onest colegilor este o competență socială vitală.

- impact: prin interevaluare, elevii învață să renunțe la competiția distructivă în favoarea colaborării constructive. Ei învață să aprecieze diversitatea de opinii și să negocieze sensuri – abilități cruciale pentru viitorii cetățeni care vor trebui să ia decizii colective privind mediul și societatea.

4. Evaluarea autentică prin investigație și dezbateri:

Sustenabilitatea ridică dileme etice (de exemplu: „Construim o autostradă care aduce prosperitate economică, dar distruge un habitat protejat?”).

- metodă: profesorii pot evalua competențele elevilor prin organizarea de dezbateri sau simulări ale unor consilii locale. Se evaluează capacitatea de argumentare, utilizarea dovezilor științifice, respectul față de interlocutor și gândirea prospectivă.

Implementarea acestor strategii întâmpină obstacole specifice, care trebuie recunoscute și gestionate. Există o tensiune evidentă între cerințele examenelor naționale (Evaluarea Națională, Bacalaureatul), care rămân tributare unor formate relativ rigide, și nevoia de evaluare a competențelor transversale de durabilitate. Profesorii se simt adesea presați „să predea pentru examen”, ignorând competențele esențiale pentru dezvoltarea durabilă. Soluția constă din integrarea subtilă: competențele de literație evaluate la PISA sau examenele naționale pot fi exersate pe texte cu tematică ecologică sau socială.

Dezvoltarea durabilă înseamnă „a nu lăsa pe nimeni în urmă”. Strategiile de evaluare trebuie să fie incluzive. În mediul rural, unde accesul la resurse digitale poate fi limitat, evaluarea trebuie să valorifice resursele locale. Un proiect despre agricultură sustenabilă poate fi mult mai relevant și mai ușor de evaluat într-o școală rurală decât într-una urbană, transformând un dezavantaj tehnologic într-un avantaj contextual.

Programul „Săptămâna Verde” și „Școala altfel” sunt inițiative naționale ce oferă cadrul ideal pentru pilotarea unor strategii de evaluare alternative. Deoarece notele nu sunt presiunea principală în aceste perioade, profesorii au libertatea de a evalua atitudini, comportamente civice și inițiativa elevilor, creând modele de bună practică ce pot fi apoi transferate la orele de curs obișnuite.

Tehnologia poate fi un aliat formidabil în evaluarea pentru dezvoltare durabilă, reducând consumul de hârtie și permițând simulări complexe. Utilizarea platformelor educaționale pentru teste online, a aplicațiilor care măsoară amprenta ecologică sau a hărților interactive pentru geografie permite o evaluare rapidă și precisă. Totuși, durabilitatea digitală implică și evaluarea modului în care elevii discern informația reală de *fake news* – o competență critică într-o societate democratică sănătoasă.

Transdisciplinaritatea este, poate, cea mai mare schimbare necesară este spargerea barierelor dintre materii. Dezvoltarea durabilă nu aparține biologiei sau geografiei; ea este peste tot. O strategie avansată de evaluare ar presupune evaluarea integrată. Imaginați-vă o temă comună la matematică, fizică și științe sociale privind „Eficiența energetică a școlii noastre”:

- la matematică se evaluează calculul consumului și statistica.
- la fizică se evaluează înțelegerea transferului termic.
- la educație socială se evaluează planul de campanie pentru economisirea energiei.

Această abordare holistică pregătește elevul pentru viața reală, unde problemele nu vin etichetate pe materii școlare.

Reforma evaluării în contextul dezvoltării durabile a societății românești nu este un moft pedagogic, ci o urgență socială. Dacă se va continua să evaluăm doar memorarea, vom produce absolvenți capabili să recite definiția poluării, dar incapabili să o combată.

Prin adoptarea unor strategii didactice centrate pe proiect, investigație, reflecție critică și acțiune comunitară, transformăm evaluarea dintr-un instrument de control într-un instrument de împuternicire. Elevul de mâine trebuie să știe că valoarea sa nu este dată doar de o notă într-un catalog, ci de capacitatea sa de a genera valoare pentru societate și de a proteja mediul în care trăiește.

Astfel, profesorul devine un arhitect al viitorului, iar evaluarea devine fundația pe care se poate construi o Românie educată, responsabilă și, cel mai important, durabilă.

BIBLIOGRAFIE:

1. Bocoș, Mușata-Dacia, *Instruirea interactivă. Repere axiologice și metodologice*, Iași, Editura Polirom, 2013.
2. Ciolan, Lucian, *Învățarea integrată. Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar*, Iași, Editura Polirom, 2008.
3. Cucoș, Constantin, *Teoria și metodologia evaluării*, Iași, Editura Polirom, 2008.
4. Manolescu, Marin, *Teoria și metodologia evaluării*, București, Editura Universitară, 2010.

EDUCAȚIA PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ PRIN ACTIVITĂȚI EXTRACURRICULARE

Prof. Szilaghi Szekely Melinda, Școala Gimnazială Lopadea Nouă

Integrarea Educației pentru dezvoltare durabilă în contextul local reprezintă un demers esențial pentru formarea unor cetățeni responsabili, capabili să participe activ la transformarea pozitivă a societății românești. Înțelegerea comunității autohtone, a valorilor, tradițiilor și aspirațiilor sale pentru un viitor sustenabil constituie un punct de plecare în dezvoltarea unor strategii

educaționale relevante și eficiente. Totodată, identificarea nevoilor specifice ale comunităților românești permite adaptarea curriculumului și a activităților extrașcolare astfel încât acestea să răspundă provocărilor actuale legate de protecția mediului, incluziunea socială, responsabilitatea economică și conservarea patrimoniului cultural. Prin integrarea activităților curriculare și extracurriculare care reflectă realitățile locale, școala devine un actor activ în promovarea dezvoltării durabile și în formarea competențelor necesare unei societăți moderne și echilibrate.

Activitățile extracurriculare desfășurate pe parcursul anilor la Școala Gimnazială Lopadea Nouă, au scopul de a continua și de a completa activitățile orelor de curs, prin dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea elevilor în activități cât mai variate și bogate în conținut, cultivarea interesului pentru activități socio-culturale, facilitarea integrării în mediul școlar, oferirea de suport pentru reușita școlară, valorificarea talentelor personale și corelarea aptitudinilor cu atitudinile caracteriale. Un alt scop al implementării acestor activități îl reprezintă creșterea prestigiului școlii.

Printre activitățile extrașcolare desfășurate se numără: cercul de arte vizuale și abilități practice, cercul de dansuri și cântece populare, cercul de vioară, cercul de teatru, cercul cercetașilor, pregătiri la concursuri cu copiii talentați, excursii, drumeții și tabere, teatru de păpuși, activități organizate cu ocazia Zilei Pământului.

Activitățile din cadrul proiectului de arte vizuale și abilități practice se desfășoară săptămânal o dată. Din lucrările pregătite, periodic organizăm expoziții: de Crăciun, de Ziua Mamei și de Rusalii, ne înscriem la diferite concursuri: locale, județene, naționale, internaționale, colaborăm cu revistele pentru copii Szivarvany și Napsugar, unde apar lunar lucrările elevilor realizate la cercul de creație.

Obiectivul general al activității îl reprezintă: afirmarea, cunoașterea și stimularea potențialului artistic al elevilor; însușirea și aplicarea tehnicilor noi de lucru; cunoașterea și combinarea materialelor vechi cu cele noi; dezvoltarea spiritului de lucru în grup în realizarea unei compoziții; dezvoltarea și stimularea expresivității și creativității copiilor; cultivarea sensibilității artistice a copiilor și elevilor; descoperirea și dezvoltarea aptitudinilor plastice; valorificarea experienței pozitive a cadrelor didactice în abordarea educației artistico-plastice.

Rezultatele implementării proiectului: în cadrul acestor activități copiii li se formează capacitatea de muncă individuală; sunt realizate obiecte de utilitate practică; copiilor li se dezvoltă creativitatea în realizarea, pe baza tehnicilor învățate, a unor produse noi; obiectele realizate captează atenția copiilor cu posibilități intelectuale mai reduse și le oferă un mijloc de afirmare; stimulează lucrul în grup; copiii dobândesc respect pentru munca lor, dar și pentru munca altora; este exersată atenția, capacitatea de concentrare; dezvoltă spiritul de competiție; dezvoltă și stimulează imaginația și creativitatea; formează dragostea pentru frumos

Cercul de dansuri și cântece populare și cercul de vioară au următoarele obiective: valorificarea tradițiilor și obiceiurilor naționale; cultivarea dragostei și respectului pentru tradițiile, obiceiurile și folclorul maghiar, receptarea frumosului din arta populară. Repetițiile se țin săptămânal. Elevii învață cântece și dansuri populare. Mediatizarea cercului se face prin spectacolele ținute de membrii echipei de dansuri la Balul Struguilor la căminul cultural din sat, de Crăciun, în 15 Martie, la turneul în satele maghiare din județul Alba, de Rusalii, la zilele satelor.

Cadrele didactice organizează în fiecare anotimp drumeții în împrejurimile satului. Drumeția reprezintă o formă de activitate extracurriculară care face posibil contactul nemijlocit cu lumea vie, oferind prilejul elevilor de a efectua observații asupra obiectelor și fenomenelor așa cum se prezintă ele în stare naturală. Cu ajutorul excursiei se pot transmite noi cunoștințe, se pot fixa și sistematiza cunoștințele dobândite la lecții, se realizează aplicații practice, se pot verifica diferite cunoștințe căpătate în școală sau în alte excursii sau vizite. Excursia și drumeția cultivă dorința de a călători, de a cunoaște, de a ști cât mai mult, de a câștiga prin propriile forțe cunoștințe noi, de a se supune unui program de lucru în care activitatea intelectuală este împletită cu munca fizică.

Prin activitățile desfășurate în cadrul cercului de cercetași se urmărește educația pentru viață, completând educația primită la școală și în familie, dezvoltă autocunoaștere și dorința de a ști, de a explora și de a descoperi.

Cadrul didactic are numeroase posibilități în activitățile extrașcolare de a traduce în viață sarcinile procesului instructiv-educativ. Datorită faptului că este mai apropiat de elev decât în școală, reușește să-l cunoască mai bine în toate manifestările lui și, ca atare, să poată realiza mai fructuos și sarcinile educației morale.

Educația pentru dezvoltare durabilă, aplicată în strânsă legătură cu specificul local, reprezintă o componentă fundamentală în construirea unui viitor sustenabil pentru comunități. Cunoașterea și valorificarea resurselor, nevoilor și aspirațiilor comunității favorizează formarea unei perspective integrate asupra dezvoltării și stimulează implicarea activă a elevilor în viața socială. Activitățile curriculare și extracurriculare, adaptate contextului local, contribuie la dezvoltarea competențelor sociale, ecologice și civice, necesare unei societăți responsabile și orientate către progres. Printr-o abordare educațională coerentă și conectată la realitate, școala poate deveni un motor al schimbării, sprijinind comunitatea în efortul său de a atinge obiectivele dezvoltării durabile.

Bibliografie:

Bloom, N., Lemos, R., Sadun, R., & Van Reenen, J. (2014, noiembrie). Does Management Matters in Neophytou, L. (2013). Emotional intelligence and educational reform. Educational Review, 65 (2), pg. 140-154.

MODALITĂȚI DE INTEGRARE A COPIILOR CU CES

Profesor învățământul primar Todea Floare-, Școala Gimnazială „Horea” Horea

Integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES) în învățământul de masă este o necesitate și în același timp o obligație morală a societății contemporane. Această practică poate aduce numeroase beneficii atât elevilor, cât și societății în ansamblul său.

Un prim argument în sprijinul integrării elevilor cu CES în școlile de masă este promovarea incluziunii sociale și a diversității prin crearea unui mediu școlar complex, în care elevii pot învăța să interacționeze cu persoane care au nevoi educaționale diferite. Acest lucru contribuie la dezvoltarea empatiei și a respectului pentru diversitate. Oferind copiilor cu CES oportunitatea de a învăța alături de colegii lor tipici, se elimină stigmatizarea și izolarea lor, promovând în același timp acceptarea și înțelegerea diversității umane.

Integrarea în școlile de masă le oferă elevilor cu CES accesul permanent la resurse educaționale variate, parcurse cu sprijinul unor profesori calificați, specializați în lucrul la clasă cu elevii cu cerințe educaționale speciale. Ei pot beneficia de suportul și de experiența profesorilor – elemente necesare pentru a-și atinge potențialul maxim. Cu toate acestea, pentru a asigura o integrare de succes a copiilor cu CES în învățământul de masă, este crucial să li se ofere tuturor sprijinul adecvat, precum și adaptări curriculare și metode de predare personalizate. Un alt argument important al integrării elevilor cu CES în învățământul de masă este pregătirea acestora pentru viața de adult. Prin interacțiunea cu colegii lor, acești copii deprind abilități sociale și de comunicare esențiale pentru integrarea lor în societate după terminarea școlii.

Integrarea în învățământul de masă poate facilita, de asemenea, tranziția acestor elevi de pe băncile școlii către locuri de muncă, către independență socială, financiară, emoțională sau de altă natură în viața de adult.

De asemenea, asigurarea bazei materiale și formarea profesorilor în domeniul educației incluzive sunt elemente esențiale pentru a ne asigura că fiecare elev primește suportul de care are

nevoie. Din păcate, însă, deși avem în sistemul de învățământ românesc profesori calificați pentru lucrul la clasă cu elevii cu CES, numărul lor este mult prea mic în comparație cu necesitățile școlii. Avem nevoie de cursuri de perfecționare bine structurate și documentate în ceea ce privește metodele eficiente de lucru cu elevii cu CES, la care să aibă acces cât mai mulți profesori.

Fiecare copil este unic și își are propria sa valoare, indiferent de problemele pe care le prezintă în procesul de învățare școlară. Recunoașterea drepturilor egale pentru toți oamenii, în general și pentru toți copiii, în special, fără discriminare, subliniază faptul că nevoile fiecăruia.

Pentru a realiza integrarea copiilor cu CES, trebuie să acționăm asupra diferitelor nivele de dezvoltare a personalității lor, și anume:

- la nivel biologic,
- la nivel psihic,
- la nivel social.

Scopurile principale ale relației dintre școală, familie și comunitate, în vederea integrării copiilor cu nevoi speciale sunt:

- informarea și sensibilizarea comunității locale cu privire la posibilitatea recuperării educației chiar și pentru copiii ce au abandonat școala;
- sporirea conștientizării din partea comunității școlare a necesității implicării în transformarea școlii într-o școală integrativă;
- schimbarea mentalității și atitudinii opiniei publice față de copiii cu nevoi speciale;
- dezvoltarea unei rețele de cooperare în domeniul educației, implicată în procesul de integrare (ex.: poliția, serviciile sociale, spitale, etc.);
- implicarea părinților copiilor din clasă în vederea reacționării mai rapide la probleme și acordarea sprijinului suplimentar copiilor cu nevoi speciale;
- implicarea comunității în sprijinul acordat copiilor cu nevoi speciale;
- elaborarea programelor școlare de informare și pregătire a comunității locale pentru educația incluzivă, prin aceasta înțelegând adaptarea școlii la cerințele speciale ale fiecărui copil, indiferent de problemele acestuia, și nu a copilului la cerințele școlii, găsirea unor strategii didactice adecvate, a unor metode și tehnici de lucru specifice: planificare, instruire, evaluarea sunt la fel de importante.

Copiii cu deficiențe integrați în învățământul de masă au dreptul la terapii specifice de recuperare realizate de specialiști în domeniu, în funcție de dizabilitatea lor și, în plus, profesorul de sprijin realizează un plan de intervenție personalizat și adaptarea curriculară necesară, în urma consultării cu cadrul didactic de la clasă.

Bibliografie:

1. Alois, Gherguț, Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale – strategii diferențiate și inclusive în educație, Editura Polirom, București, 2006
2. Dezvoltarea practicilor inclusive în școli, Ghid managerial, UNICEF, 1999
3. Integrarea școlară a copilului cu dificultate/cu nevoi speciale – Ghid pentru directorul de școală, Colecția CRIPS – Resurse pentru formare, 2002

EDUCAȚIA PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ A ROMÂNIEI ȘI PROFESIA DIDACTICĂ

*Prof. Ursaleș Traian-Nicolae,
Colegiul Național „HCC” Alba Iulia și Școala Gimnazială Petrești*

Conform declarației asupra Mediului și Dezvoltării din anul 1992 de la Rio de Janeiro, „Dezvoltarea durabilă este acel proces de dezvoltare care răspunde nevoilor actuale fără a periclita capacitatea generațiilor viitoare de a răspunde propriilor lor nevoi.”¹ Instituțiile de învățământ joacă un rol important în dezvoltarea conceptelor de dezvoltare durabilă, încă din Gimnaziu, oferind cunoștințe și influențând atitudinile și comportamentul viitorilor adulți. Este important să se asigure o bună cunoaștere în ceea ce privește dezvoltarea durabilă, de către toți elevii, iar aceștia trebuie să fie conștienți de efectele deciziilor ce contravin unui proces de dezvoltare durabilă.

Obiectivele de Dezvoltare Durabilă, reunite informal și sub denumirea de Obiective Globale, la nivelul anului 2030 sunt următoarele:

1. **Fără sărăcie** – Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context. Până în 2030, eradicarea sărăciei extreme pentru toți oamenii. România trebuie să implementeze la nivel național acest obiectiv, așa cum fac și celelalte state membre ale ONU.

2. **Foamete „zero”** – Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile.

3. **Sănătate și bunăstare** – Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă.

4. **Educație de calitate** – Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți. Educația, pe lângă faptul că este un drept al omului, este o premisă pentru obținerea dezvoltării durabile și un instrument esențial pentru o bună administrare, pentru adoptarea unor decizii în cunoștință de cauză și promovarea democrației. De aceea, educația pentru o dezvoltare durabilă poate ajuta să transforme perspectiva noastră în realitate. Educația pentru dezvoltare durabilă dezvoltă și îmbunătățește capacitatea indivizilor, a grupurilor, a comunităților, a organizațiilor și a țărilor de a gândi și a acționa în favoarea dezvoltării durabile. Ea poate genera o schimbare în mentalitățile oamenilor, potențând capacitatea acestora de a crea o lume mai sigură, mai sănătoasă și mult mai prosperă, îmbunătățind astfel calitatea vieții. Educația pentru o dezvoltare durabilă oferă o abordare critică, un grad sporit de conștientizare și puterea de a explora și dezvolta noi concepte, viziuni, metode și instrumente.

5. **Egalitate de gen** – Realizarea egalității de gen.

6. **Apă curată** – Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei.

7. **Energie curată și la prețuri accesibile** – Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern.

8. **Muncă decentă și creștere economică** – Promovarea unei creșteri economice susținute, deschise tuturor, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente pentru toți.

9. **Industrie, inovație și infrastructură** – Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației.

10. **Inegalități reduse** – Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și de la o țară la alta.

11. **Orașe și comunități durabile** – Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile.

12. **Consum și producție responsabile** – Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile.

13. **Acțiune climatică** – Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor.

14. **Viața acvatică** – Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine.

15. **Viața terestră** – Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea degradării solului.

16. **Pace, justiție și instituții eficiente** – Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente.

17. **Parteneriate pentru realizarea obiectivelor** – Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă.

Conform datelor statistice, vedem că la nivelul României o parte a acestor obiective sunt departe de a fi îndeplinite atâta timp cât avem cea mai mare inflație la nivelul U.E și plătim cea mai scumpă energie din U.E., iar nivelul de trai este din ce în ce mai slab.

Toate cele 17 obiective pot fi realizate, doar prin Educație și formare profesională, prin îmbunătățirea radicală și diversificarea ofertei educaționale a întregului sistem de învățământ și formare profesională din România ceea ce este recunoscut ca un obiectiv prioritar de importanță strategică și o condiție obligatorie pentru transpunerea în fapt a principiilor dezvoltării durabile pe termen mediu și lung.²

Obiectivul național 2030: Situarea sistemului de învățământ și formare profesională din România la nivelul performanțelor superioare din UE; apropierea semnificativă de nivelul mediu al UE în privința serviciilor educaționale oferite în mediul rural și pentru persoanele provenite din medii dezavantajate sau cu dizabilități. Eficiența internă și externă a sistemului de educație, de la educația timpurie la studiile post-doctorale, de la educația formală la cea nonformală, de la formarea profesională inițială și continuă până la accesul echitabil la învățare, în condiții de calitate, va fi în continuare obiectivul principal. **Învățarea eficientă va rămâne o prioritate**, iar formele și metodele de predare vor fi caracterizate prin diversitatea și flexibilitatea abordărilor pedagogice, și se vor concentra pe formarea **deprinderii de a învăța și de acumula cunoștințe utile și a capacității de a aplica aceste deprinderi într-un spectru larg de domenii**.

Pe termen mediu și lung, ca și condiție obligatorie pentru transpunerea în fapt a principiilor dezvoltării durabile, în România este un obiectiv prioritar, de importanță strategică, îmbunătățirea radicală și diversificarea ofertei educaționale a întregului sistem de învățământ și formare profesională. Pentru a îndeplini principalul scop, acela de a asigura dezvoltarea durabilă prin intermediul educației, trebuie, înainte de toate, realizată o previziune de ansamblu asupra pachetului de măsuri legislative, precum și asupra necesarului realist de finanțare. Obținerea unei educații durabile include, prin urmare, recunoașterea problemei, urmând, ca pornind de aici, să se aloce resurse, asumarea unei responsabilități colective și încheierea unor parteneriate constructive. În acest context, pentru garantarea accesului la educație și la formarea profesională de calitate, precum și pentru asigurarea continuă a calității educației se vor îndeplini obiectivele specifice stabilite prin Programul Operațional Sectorial „Dezvoltarea Resurselor Umane”: - Îmbunătățirea sistemului de asigurare a calității în învățământul preșcolar, primar și secundar și formarea profesională inițială, prin susținerea unităților de învățământ preuniversitar în vederea perfecționării managementului și a capacității de furnizare a calificărilor relevante pe piața muncii;

- Ameliorarea sistemului de asigurare a calității în învățământul superior prin susținerea universităților în vederea îmbunătățirii managementului și a capacității de furnizare a calificărilor relevante;

- Îmbunătățirea calificării profesorilor, formatorilor și altor categorii de personal din educație și formare, prin sprijinirea formării inițiale și continue a acestora;

- Lărgirea cadrului de stimulare a învățării pe toată durata vieții prin sprijinirea furnizorilor de formare, în vederea dezvoltării sistemului de asigurare și management al calității;

- Sprijinirea obținerii de cunoștințe și competențe superioare de către tinerii cercetători, prin extinderea oportunităților pentru studii doctorale și post-doctorale;

- Fundamentarea învățării pe baza nevoilor de dezvoltare personală și profesională a tinerilor, din perspectiva dezvoltării durabile și a asigurării coeziunii economice și sociale;

- Asigurarea și recunoașterea complementarității dintre educația formală, non-formală și informală, învățarea permanentă devenind unul din pilonii de bază ai politicii educaționale;

- Deschiderea sistemului educațional și de formare profesională către societate, în ansamblu, către mediul economic, social și cultural.

Rezumând, aș putea spune că, deși s-au făcut numeroase încercări de reformare a sistemului educațional, prin formularea și elaborarea diverselor programe și metodologii, în vederea asigurării dezvoltării durabile, multe dintre acestea nu au avut efectul scontat, datorită faptului că nu au avut

continuitate. Fiecare nou ministru al Educației, venind cu noi idei diametral opuse față de a predecesorului său. Ca și propuneri de reformare a sistemului educațional, ar fi acelea de a scoate în evidență punctele tari și de a realiza un echilibru între metodele practice de predare și cele teoretice, punând accent pe partea practică, introducerea de programe de consiliere, prin care să se îndrume fiecare preșcolar, elev sau student spre o direcție potrivită acestuia, să fie ajutați să ia deciziile corecte prin argumente clare, având în vedere dorințele, pasiunile și talentele acestora. Educația ar trebui să creeze cadrul prin care să ofere inspirația necesară, să stimuleze creativitatea, îndrumându-i pe oameni spre o gândire critică, spre cooperare, în vederea soluționării unor probleme complexe, reale. Prin urmare, pentru o dezvoltare durabilă avem nevoie de educație, iar pentru o educație performantă avem nevoie de legislație și finanțare corespunzătoare. Pentru ca aceste lucruri să se întâmple, mai este nevoie de un deziderat și anume acela de a pune la loc de **cinste profesia de cadru didactic**, care se poate face astfel: **a.** cadrele didactice să fie sprijinite și nu hulite chiar de către cel care ar trebui să-i sprijine (Ministrul Educației). **b.** cadrele didactice are trebuie să fie plătite (și nu umilite), conform studiilor și muncii depuse și nu să fie bătaia de joc a Guvernului, care a început așa zisa reformă (tăiere a veniturilor) cu învățământul.³ Azi un profesor la plata cu ora câștigă mai puțin decât un zilier necalificat. **c.** cadrele didactice să fie respectate de întreaga societate, întrucât aceștia șlefuiesc caractere și formează viitorii decidenți ai României. **d.** cadrele didactice trebuie să se bucure de o legislație stabilă care să nu fie modificată în timpul derulării actului educativ. **e.** cadrele didactice să fie lăsate să-și facă meseria la catedră, să li se ceară performanță în funcție de condițiile date. **f.** atragerea de tineri absolvenți ai facultăților din România, spre învățământ, deoarece este o criză de tineri care se îndreaptă spre o carieră didactică.

Așadar, îndeplinirea Obiectivelor Globale, la nivelul anului 2030, în cazul României, depinde de o educație performantă, care la rândul ei depinde de cât de respectată este profesia de cadru didactic, motiv pentru care ar trebui ca decidenții României să pună învățământul pe primul loc, iar profesia de dascăl să-i redea demnitatea și respectul de altădată.

Bibliografie

1. Declarația asupra Mediului și Dezvoltării, Rio de Janeiro, 1992.
2. Prof. Virginia GHIRĂ, Ghid metodic, EDUCAȚIA PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ, 2014.
3. Legea 141/2025.

**SECȚIUNEA II. PROIECTE, PARTENERIATE,
SCHIMBURI DE EXPERIENȚĂ-EXEMPLE DE BUNE
PRACTICI, DE CREATIVITATE DIDACTICĂ**

EDUCAȚIA PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ A LOCURILOR NATALE CA MOTIVAȚIE A ÎNVĂȚĂRII LA ELEVII DIN CICLUL PRIMAR

Prof. învă. primar Bocșa Aurelia-Georgeta, Școala Gimnazială „Dr. Petru Șpan” Lupșa

Educația pentru dezvoltare durabilă reprezintă un ansamblu de valori, cunoștințe și competențe care permit formarea unei generații capabile să acționeze responsabil față de mediul natural, social și economic. În ciclul primar, temele legate de protejarea locurilor natale, a patrimoniului natural și cultural, precum și înțelegerea interdependențelor dintre om și mediul înconjurător sunt fundamentale pentru dezvoltarea motivației pentru învățare. În ultimii ani, necesitatea dezvoltării competențelor specifice educației pentru dezvoltare durabilă în rândul elevilor s-a accentuat în contextul schimbărilor climatice, al degradării resurselor naturale și al intensificării urbanizării. Copiii de vârstă școlară mică prezintă o curiozitate naturală, un atașament afectiv față de spațiul în care trăiesc și o predispoziție spre activități practice, iar aceste caracteristici pot fi valorificate eficient pentru consolidarea comportamentelor pro-durabilitate. Ei pot înțelege în mod intuitiv impactul acțiunilor lor asupra mediului apropiat: curtea școlii, parcul, pâraul, în cazul nostru râul Arieș care străbate localitatea noastră, strada sau grădina lor personală sau a bunicilor. Plecând de la aceste repere, educația devine personalizată, ancorată în realitate, iar motivația pentru învățare crește semnificativ atunci când elevii observă consecințele directe ale propriilor acțiuni.

Locurile natale, cu resursele lor naturale, tradițiile, istoria și valorile specifice, constituie cadrul ideal pentru introducerea conceptelor de dezvoltare durabilă. De exemplu, studiul ecosistemelor locale, explorarea pădurilor, a zonelor din apropiere, discutarea tradițiilor meșteșugărești sau identificarea resurselor energetice din comunitate pot transforma lecțiile într-o experiență de învățare vie, contextualizată. Cercetările pedagogice arată că elevii rețin mai bine informațiile așezate în contexte cu semnificație personală, iar locurile natale reprezintă cel mai puternic astfel de context.

Un alt aspect important al educației pentru dezvoltare durabilă este cultivarea responsabilității individuale și colective. Elevii din ciclul primar învață prin imitație, modelare și practică directă. Implicarea lor în activități precum colectarea selectivă a deșeurilor, îngrijirea unei grădini școlare, în cazul școlii noastre a rondourilor cu flori din fața școlii, sau participarea la proiecte comunitare îi

ajută să înțeleagă relația dintre acțiune și rezultat. În același timp, aceste activități întăresc motivația intrinsecă, elevii simțindu-se utili și apreciați de comunitate.

Integrarea educației pentru dezvoltare durabilă în curriculumul pentru ciclul primar poate fi realizată interdisciplinar, prin îmbinarea ariilor curriculare precum Științe, Geografie, Muzică, Arte vizuale și Limba și literatura română. Prin realizarea de proiecte tematice, elevii pot descoperi modul în care tradițiile locale reflectă o utilizare durabilă a resurselor, cum funcționează ecosistemele din jurul casei lor sau de ce anumite specii trebuie protejate. De asemenea, studiile de caz locale sunt esențiale: o pădure defrișată, o albie poluată sau o tradiție pierdută devin instrumente educative cu impact major.

În formarea motivației elevilor, componenta afectivă este esențială. Copiii sunt motivați să acționeze în favoarea mediului atunci când simt o legătură emoțională cu acesta. Locurile natale oferă cadrul ideal pentru consolidarea acestei legături. Eu personal, am folosit povești locale, legende, fotografii vechi, discuții cu persoane din comunitate sau vizite de explorare pentru a stimula interesul elevilor. Am mers și am vizitat împrejurimile satului: pădurea din apropiere pentru a vedea ce arbori sunt, cum arată frunzele acestora, ce tipuri de rădăcini au, ce flori cresc acolo, râul Arieș până la Barajul Mihoești, am mers la o pepinieră de pe Valea Bistrei, am mers la CupruMin să vedem exploatarea, să aflăm ce se exploatează și cum, ce modalități de reducere a poluării se folosesc ca să putem face o comparație cu modul în care se realiza acest lucru mai demult, deoarece am fost la Muzeul Etnografic „Pamfil Albu” unde am văzut fotografii și unelte folosite de moșii și strămoșii noștri. Când elevii percep mediul ca parte a identității lor, învățarea devine naturală, iar grija pentru acesta devine un comportament stabil.

Un alt element fundamental este cooperarea. Activitățile desfășurate în grup, proiectele de echipă și responsabilitățile împărțite stimulează dezvoltarea competențelor sociale, în special empatia, comunicarea și sprijinul reciproc. Elevii înțeleg că protejarea mediului nu este o acțiune individuală izolată, ci rezultatul colaborării între oameni. Această perspectivă este esențială în formarea viitorilor cetățeni responsabili.

Pentru ca educația pentru dezvoltare durabilă să fie eficientă, este necesar un cadru metodologic adecvat. Activitățile trebuie să fie experiențiale, interactive și aplicate. Metodele moderne precum învățarea prin descoperire, investigația, observarea directă, experimentele simple și învățarea bazată pe proiecte sunt ideale pentru elevii de vârstă mică. Profesorul trebuie să devină facilitator al învățării, ghidând elevii în procesul de descoperire și înțelegere a fenomenelor.

Voi da un exemplu de activitate desfășurată la clasa a IV-a: „Harta locurilor natale – resurse naturale și responsabilitate”. Am abordat această temă la geografie când am vorbit despre orizontul local, dar am făcut apel și la cunoștințele elevilor de la alte discipline, respectiv științe, arte vizuale, literatură, deci am abordat interdisciplinar această temă.

Scopul activității este dezvoltarea competențelor de observare, analiză și reprezentare a mediului local, precum și formarea atitudinilor de responsabilitate față de protejarea resurselor naturale.

Obiective specifice:

- Identificarea elementelor naturale și antropice ale localității.
- Explicarea modului în care aceste elemente influențează calitatea vieții.
- Dezvoltarea comportamentelor pro-durabilitate prin reflecție și propunerea de soluții.

Materiale: hărți simple ale localității, fotografii cu zone naturale și zone afectate, markere, coli mari, post-it-uri, tabla interactivă.

Desfășurare:

În introducere am avut o discuție ghidată despre ce înseamnă „locuri natale” și ce resurse naturale există în zonă. Am trecut apoi la observarea și analizarea unor fotografii cu păduri, râul Arieș, terenuri agricole sau locuri deteriorate. Am desfășurat apoi o activitate practică în care elevii au trebuit să marcheze pe hartă zonele naturale importante și zonele problematice.

S-a trecut apoi la o analiză: s-a discutat despre cauzele degradării anumitor locuri și se încearcă propunerea de soluții realiste. Apoi, fiecare dintre cele două grupe își prezintă harta și concluziile.

Activitatea s-a încheiat cu un moment de reflecție individuală: fiecare elev a scris o propoziție despre ce poate face personal pentru a proteja locurile natale.

Rezultate așteptate: elevii dobândesc cunoștințe despre mediul local, se formează motivația pentru protejarea și studierea naturii, crește interesul pentru proiectele comunitare de mediu.

În concluzie, educația pentru dezvoltare durabilă a locurilor natale reprezintă o strategie eficientă de formare a motivației pentru învățare în ciclul primar. Legătura afectivă cu spațiul natal, experiențele practice și responsabilitatea socială determină elevii să devină mai implicați, mai curioși și mai dornici să învețe. Într-o lume în continuă schimbare, este esențial ca școala să ofere aceste repere, formând cetățeni capabili să protejeze și să valorifice durabil locurile pe care le numesc „acasă”.

Bibliografie:

1. **Călărașu, A.** *Educația pentru dezvoltare durabilă în învățământul primar*. Editura Didactică și Pedagogică, 2018
2. **Văcăreanu, R.** *Dezvoltarea durabilă și educația ecologică la vârste mici*. Editura Polirom, 2019
3. **Olaru, M.** *Educația ecologică și protecția mediului în școala primară*. Editura Universitară, 2017
4. **Ministerul Educației** *Ghid metodologic pentru integrarea educației pentru dezvoltare durabilă în curriculumul național*. București, 2021

SĂPTĂMÂNA VERDE-ACTIVITĂȚI DE EDUCAȚIE ECOLOGICĂ ȘI PROTECȚIA MEDIULUI

Prof. Cotoi Roxana Teodora, Școala Gimnazială Nr. 1 Românași, jud. Sălaj

Argument

Programul „Săptămâna verde” este un program național, în acord cu prevederile raportului „Educația privind schimbările climatice și mediul în școli sustenabile”, elaborat de către grupul de lucru de la nivelul Administrației Prezidențiale, ale Strategiei naționale privind educația pentru mediu și schimbări climatice 2023-2030, aprobată prin HG nr.59/2023 și ale Strategiei naționale pentru dezvoltarea durabilă a României 2030, aprobată prin HG nr. 877/2018.

Legislație

- ▶ O.M.E., nr. 3629/2023
- ▶ O.M.E. nr.3800/09.03.2023, privind structura anului școlar 2023-2024
- ▶ 5 zile consecutive lucrătoare - Programul se desfășoară în conformitate cu un orar special
- ▶ Fiecare unitate de învățământ stabilește echipa de coordonare și calendarul
- ▶ Programul „Săptămâna verde” nu se derulează simultan cu Programul național „Școala altfel”
- ❖ La clasele din învățământul liceal - filiera tehnologică și din învățământul profesional, în perioadele dedicate Programului "Săptămâna verde", se organizează activități de instruire practică urmărind și scopul acestor programe.
- ❖ La clasele din învățământul postliceal, în perioadele dedicate Programului "Săptămâna verde", se organizează activități de instruire practică.

Scop: Programului „Săptămâna verde” se realizează activități educaționale care contribuie la prevenirea schimbărilor climatice și la protejarea mediului.

Programul contribuie la dezvoltarea competențelor antepreșcolarilor/preșcolarilor/elevilor de investigare inter-și transdisciplinară a realității înconjurătoare și formarea unor comportamente responsabile față de mediul înconjurător, pe teme:

- noțiuni elementare referitoare la mediu și la schimbările climatice
- legislația de mediu și rolul autorităților, instituțiilor, companiilor, organizațiilor
- nonguvernamentale și altor actori în combaterea schimbărilor climatice și protejarea mediului;
- exploatarea iresponsabilă a resurselor naturale, poluarea,
- risipa alimentară, managementul deșeurilor, consumul și producția sustenabile,
- biodiversitatea, pădurile și viața terestră, apele și viața acvatică, catastrofele naturale, energia verde, justiția socială

Obiective

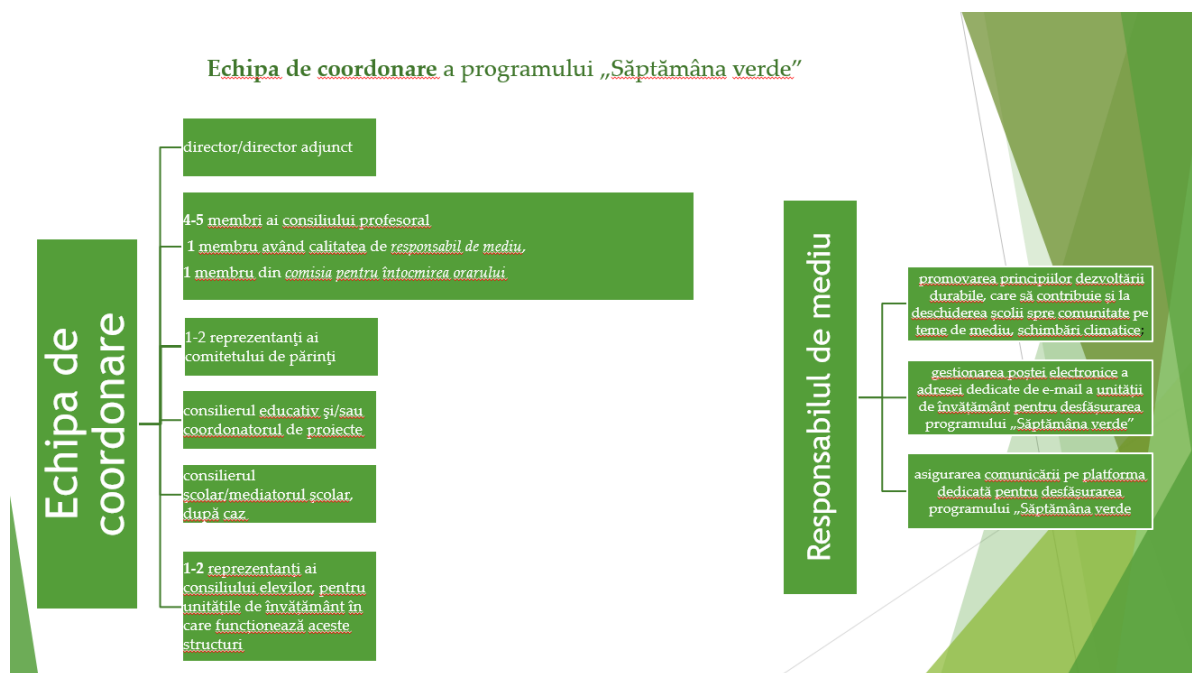
Programul „Săptămâna verde” contribuie la atingerea obiectivelor educaționale din domeniile STIAM:

- știință
- tehnologie
- inginerie
- arte
- matematică

În perioada alocată programului „Săptămâna verde” cadrele didactice proiectează, desfășoară și evaluează activități educaționale prin care antepreșcolarii/preșcolarii/elevii sunt încurajați să își manifeste creativitatea și să îmbine, într-un mod atractiv, teoria cu aplicațiile acesteia în viața cotidiană

Activitățile

- ▶ Activitățile proiectate și derulate în cadrul programului „Săptămâna verde” vin în completarea experiențelor de învățare în cadrul disciplinelor/modulelor de studiu, accentuând componenta referitoare la schimbări climatice și protecția mediului
- ▶ Activitățile sunt implementate/facilitate de cadre didactice în colaborare cu antepreșcolari/preșcolari/elevi, părinți/reprezentanți legali, reprezentanți ai instituțiilor, autorităților, companiilor sau organizațiilor nonguvernamentale locale, ținând cont și de resursele disponibile în unitatea de învățământ
- ▶ Se pot realiza în unitatea de învățământ sau în afara acesteia, respectându-se prevederile legale cu privire la siguranța antepreșcolarilor/preșcolarilor/elevilor pe durata activității respective.

Echipa de coordonare a programului „Săptămâna verde” are următoarele atribuții:

- identifică interesele/preocupările antepreșcolarilor/preșcolarilor/elevilor și stabilește forma de prezentare a propunerilor de activități pentru oferta din cadrul programului „Săptămâna verde”;
- analizează oferta de propuneri de activități din platforma dedicată și/sau alte oferte locale;
- centralizează propunerile de activități, durată, număr optim de antepreșcolari/preșcolari/elevi participanți, spațiu și materiale necesare;
- centralizează opțiunile antepreșcolarilor/preșcolarilor/elevilor;
- întocmește orarul pentru „Săptămâna verde”;
- programează atât utilizarea spațiilor și a altor facilități ale unității de învățământ cât și a deplasărilor în teren/vizite;
- monitorizează desfășurarea programului „Săptămâna verde”;
- analizează rezultatele programului „Săptămâna verde” și elaborează raportul sintetic
- prezintă raportul sintetic în cadrul Consiliului Profesoral, al Consiliului Reprezentativ al Părinților;
- încarcă raportul pe platforma dedicată.

Alcătuirea ofertei programului „Săptămâna verde”

Monitorizarea programului „Săptămâna verde”

- ▶ Directorul unității de învățământ în colaborare cu echipa coordonatoare monitorizează prezența antepreșcolarilor/preșcolarilor/elevilor și a cadrelor didactice la activitățile programului „Săptămâna verde”
- ▶ Activitățile educative aprobate se înscriu în condica de prezență a cadrelor didactice
- ▶ Absențele antepreșcolarilor/preșcolarilor/elevilor se înscriu în mod corespunzător în catalog
- ▶ Indiferent de tipurile de activități organizate, cadrele didactice iau toate măsurile pentru asigurarea supravegherii antepreșcolarilor/preșcolarilor/elevilor și a securității acestora pe parcursul desfășurării activităților.
- ▶ În perioada alocată programului „Săptămâna verde” nu se organizează cursuri conform orarului obișnuit al unității de învățământ
- ▶ Participarea la programul „Săptămâna verde” este obligatorie atât pentru antepreșcolari/preșcolari/elevi, cât și pentru toate cadrele didactice din unitatea de învățământ
- ▶ Cadrele didactice au acces la o platformă dedicată educației pentru schimbări climatice și pentru mediu:

<https://www.saptamanaverde.edu.ro/ro>

Evaluarea/Autoevaluarea învățării în cadrul programului „Săptămâna verde”

- a) preșcolarii/elevii își autoevaluează implicarea în activități și reflectează asupra învățării/activității, fie oral, prin discuții libere, reflecții de grup, focus grup, fie în scris, prin chestionare, mesaje scrise, ghidați de educatorul/învățătorul/dirigintele clasei;
 - b) cadrele didactice evaluează comportamentele de învățare individuale și de grup, precum și schimbările de atitudini și/sau preocupări ale antepreșcolarilor/preșcolarilor/elevilor față de natură, schimbări climatice, explorarea resurselor naturale, investigarea mediului înconjurător, relaționare cu mediul social și natural, protejarea mediului înconjurător, atât pe parcursul programului „Săptămâna verde”, cât și după încheierea acestuia.
- ▶ Modul de colectare și centralizare a feedback-ului și a reflecțiilor antepreșcolarilor/preșcolarilor/elevilor se stabilește de către cadrele didactice din unitatea de învățământ.

La cel târziu trei săptămâni după încheierea programului „Săptămâna verde”, în fiecare unitate de învățământ, în cadrul primului consiliu profesoral, se analizează:

gradul de apreciere al cadrelor didactice privind activitățile realizate și rezultatele observate;

nevoile și dificultățile identificate în rândul anteprescolarilor/preșcolarilor/elevilor și măsurile de prevenire, sprijin sau remediere necesare pentru buna desfășurare a activității didactice;

așteptările, motivația și atitudinile manifestate de către anteprescolari/preșcolari/elevi, în cadrul acțiunilor/activităților realizate;

soluții de adaptare a activităților experimentate în cadrul programului „Săptămâna verde”, pentru a putea fi folosite pe tot parcursul anului școlar, în cadrul proceselor educaționale organizate pe discipline școlare;

soluții de îmbunătățire a modului de organizare a programului „Săptămâna verde” în următorul an școlar;

Întocmirea raportului - Anexa 1 la metodologie

58_Românasi_Raport_Scoala_Verde.docx - Word

File Home Insert Draw Design Layout References Mailings Review View Add-ins Help Tell me what you want to do

Clipboard Font Paragraph Styles Editing Add-ins

UNITATE DE ÎNVĂȚĂMÂNT: ȘCOALA GINAZIALĂ NR.1 ROMÂNASI Nr. 78/19.04.2023

RAPORTARE LA NIVELUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚĂMÂNT

Nr. crt.	Școala	Clasa	Descrierea activității	Nr. preșentare		Nr. participanți		Tipul activității	Rezultate, resurse, dificultăți, soluții
				de	la	de	la		
1	Școala Gimnazială Nr.1 Româniș	Preșcolar Primar Gimnazial	Activități de învățare în grupuri mici și individuale în sala de activități	115 elevi	115 elevi	115 elevi	115 elevi	Activități de învățare în grupuri mici și individuale în sala de activități	Conținutul activității este în concordanță cu planul de învățare și asigură o bună înțelegere a conținuturilor
2	Școala Gimnazială Nr.1 Româniș	Preșcolar Primar Gimnazial	Activități de învățare în grupuri mici și individuale în sala de activități	115 elevi	115 elevi	115 elevi	115 elevi	Activități de învățare în grupuri mici și individuale în sala de activități	Conținutul activității este în concordanță cu planul de învățare și asigură o bună înțelegere a conținuturilor
3	Școala Gimnazială Nr.1 Româniș	Preșcolar Primar Gimnazial	Activități de învățare în grupuri mici și individuale în sala de activități	115 elevi	115 elevi	115 elevi	115 elevi	Activități de învățare în grupuri mici și individuale în sala de activități	Conținutul activității este în concordanță cu planul de învățare și asigură o bună înțelegere a conținuturilor
4	Școala Gimnazială Nr.1 Româniș	Preșcolar Primar Gimnazial	Activități de învățare în grupuri mici și individuale în sala de activități	115 elevi	115 elevi	115 elevi	115 elevi	Activități de învățare în grupuri mici și individuale în sala de activități	Conținutul activității este în concordanță cu planul de învățare și asigură o bună înțelegere a conținuturilor

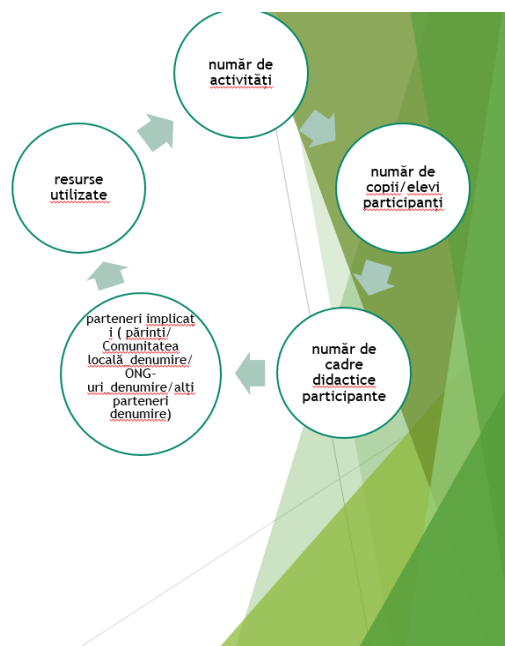
Director,
Cristina Teodorescu

Page 1 of 2 426 words Romanian Accessibility: Good to go

58_Românasi_Raport... Saptamana Verde pp... Prima pagina - Me... ROU 18:29

Temele de realizat:

- ▶ SCHIMBĂRI CLIMATICE
- ▶ MANAGEMENTUL DEȘEURILOR, CONSUM ȘI PRODUCȚIE SUSTENABILĂ
- ▶ ENERGIA VERDE
- ▶ POLUARE
- ▶ BIODIVERSITATE
- ▶ PĂDURI ȘI VIAȚA TERESTRĂ
- ▶ APE ȘI VIAȚA ACVATICĂ
- ▶ RISIPĂ ALIMENTARĂ
- ▶ EXPLOATAREA IRESPONSABILĂ A RESURSELOR NATURALE
- ▶ ALTELE

Competiția „Săptămâna verde”

- ▶ În baza instrumentelor și criteriilor de evaluare agreate, fiecare unitate de învățământ selectează o activitate dintre cele desfășurate, cu care să participe la Competiția „Săptămâna verde” desfășurată la nivel județean/al municipiului București, în baza unui regulament elaborat de inspectoratul școlar.
- ▶ Pentru a participa la competiția organizată la nivel județean/al municipiului București, unitatea de învățământ transmite electronic, la inspectoratul școlar, dosarul celei mai apreciate activități selectate.
- ▶ În cadrul competiției se selectează și se promovează 5 activități, ca modele de bună practică, care s-au desfășurat în cadrul programului „Săptămâna verde” și s-au dovedit eficiente în dezvoltarea competențelor privind investigarea inter- și transdisciplinară a realității înconjurătoare și formarea unui comportament responsabil față de mediul înconjurător.
- ▶ Cele mai bune 5 activități desfășurate în cadrul programului „Săptămâna verde” și selectate la nivelul fiecărui județ și al municipiului București sunt încărcate pe platforma dedicată, într-o secțiune specială și constituie exemple de bună practică, promovate la nivel național.

Exemple de activități:

- ▶ Lucrări agricole de primăvară în parcul școlii
- ▶ Pregătirea culturilor în ghivece/jardiniere (bulbi, semințe)
- ▶ Ecologizarea spațiului școlar
- ▶ Vizionări tematice : RRR (Reciclare, Reutilizare, Refolosire)
- ▶ Sortarea, reutilizarea, depozitarea deșeurilor reciclate
- ▶ Reutilizarea materialelor reciclate și confecționarea de noi obiecte
- ▶ Amenajarea Colțului Verde
- ▶ Identificarea și conservarea speciilor horticole din parcul școlii
- ▶ Excursie virtuală-să cunoaștem natura
- ▶ Beneficiile practicării activităților fizice în aer liber

- ❖ Vizionari tematice : Apa esența vieții
- ❖ Lucrări agricole de toamnă în parcul școlii
- ❖ Schimbări climatice – o provocare globală
- ❖ Festivalul toamnei : alimentele și importanța lor

- ❖ Dovleacul : metode si practice de sculptare
- ❖ Gândim și acționăm VERDE
- ❖ Activități în aer liber-ecologizare
- ❖ Ne distram, mediul înconjurător îl protejam- Experiințe științifice
- ❖ Curtea amenajăm și frumos o decorăm
- ❖ Documentar : Beneficiile practicării activităților fizice în aer liber

Activități derulate și instituții partenere

Primăria
Românași

Brantner Zalău

Apele Române
Sălaj

Muzeul
Județean Sălaj

AVENTURI ÎN PAGINI- PROIECT EDUCATIONAL CARE I-A PROVOCAT PE ELEVII LA LECTURĂ

Bibliotecar Cutean Irina, Casa Corpului Didactic Alba

Ziua autorilor europeni este o inițiativă a Comisiei Europene lansată în 2023 pentru a celebra literatura, a promova diversitatea culturală și a conecta tinerii cu lectura. Implicând întâlniri cu un autor, lecturi și ateliere în școli și biblioteci, activitățile desfășurate cu ocazia acestei celebrări au ca obiective promovarea lecturii și a diversității culturale. În anul 2025 activitățile organizate cu ocazia Zilei Autorilor Europeni, au fost reunite sub sloganul „READ.ForREAL” („*CITEȘTE.Cu adevărat*”) și s-au desfășurat în perioada 11 noiembrie-12 decembrie.

Un proiect care se înscrie în seria evenimentelor organizate cu ocazia Zilei Autorilor Europeni a fost organizat de Casa Corpului Didactic Alba și Liceul Tehnologic „Dorin Pavel” Alba Iulia, în parteneriat cu Liceul cu Program Sportiv Alba Iulia și Școala Gimnazială „Ion Agârbiceanu” Alba Iulia. Activitățile din cadrul proiectului au fost reunite sub titlul „*Aventuri în pagini*”, iar invitatul special a fost autoarea de cărți pentru copii, Victoria Furcoiu. Cărțile sale se adresează copiilor mici, având un limbaj accesibil și personaje prietenoase. Poveștile, fabulele, poeziile înglobează mesaje literare care au un caracter educativ, promovând bunătațea, respectul, credința, empatia. Diversitatea

în formă a scrierilor autoarei atrage atenția copiilor determinând apropierea acestora de carte și cuvântul scris.

A început să scrie cărți pentru copii în 2016, când a devenit bunică. În mai 2017 a avut loc prima lansare de carte pentru primele patru volume din colecția *Scrieri pentru copii de la bunica*, la Librăria „Șt. O. Iosif” din Brașov.

Este membră în Clubul de Literatură pentru copii și tineret „Clipe albastre”, Cenaclul de Literatură și Artă „Luceafărul”, Giurgiu, Salonul Literar Artistic „Artă prin Educație” din Ploiești, Cenaclul literar artistic pentru copii și tineret „Aldebaran” din Giurgiu, Cenaclul literar „Diaspora scrie”, Cenaclul de la Roma.

Printre titlurile cărților scrise de Victoria Furcoiu putem enumera:

- *Ghicitori pentru copii* (Editura Arco Iris, Brașov, 2016)
- *Povești nemuritoare în versuri* (Editura Arco Iris, Brașov, 2016)
- *Povești din curtea bunicilor* (Editura Arco Iris, Brașov, 2016)
- *Sfaturi educative, deprinderi sănătoase și bune maniere pentru copii* (Editura Arco Iris, Brașov, 2016)
- *Alfabetul vesel* (Editura Arco Iris, 2017)
- *Învățăm să măsurăm timpul* (Editura Arco Iris, Brașov, 2018)
- *Fabule* (Editura Arco Iris, Brașov, 2018)
- *Vulpea păcălită de urs* (Editura Arco Iris, Brașov, 2018)
- *Să ocrotim planeta!* (Editura Arco Iris, Brașov, 2018)
- *Vulpea furăcioasă* (Editura Arco Iris, Brașov, 2018)
- *Învățăminte pentru suflet, poezii religioase* (Editura Arco Iris, Brașov, 2019)
- *Povestiri hazlii* (Editura Arco Iris, Brașov, 2019)
- *Pățaniile motanului Musli* (Editura Arco Iris, Brașov, 2019)
- *Capra cu trei iezi supraviețuitori* (Editura Arco Iris, Brașov, 2019)
- *Teatru pentru copii* (Editura Arco Iris, Brașov, 2019)
- *Ghicitori pentru cei mai mărișori* (Editura Arco Iris, Brașov, 2020)
- *Povești cu secrete* (Editura Arco Iris, Brașov, 2020)
- *Daria și Pufarina* (Editura Arco Iris, Brașov, 2022)
- *Povești cu umor vindecător* (Editura Arco Iris, Brașov, 2022)

Întâlnirea cu Victoria Furcoiu a contribuit la promovarea literaturii contemporane pentru copii, precum și la crearea unor oportunități de socializare și dialog intercultural. În același timp au fost oferite elevilor experiențe pozitive și memorabile, contribuind la formarea unor cititori activi, interesați de lectură și cultură.

Având drept scop promovarea lecturii și a valorilor educative prin intermediul literaturii pentru copii,

proiectul „Aventuri în pagini” a constituit o oportunitate de a realiza activități bazate pe interacțiunea directă a elevilor cu un scriitor. Prin intermediul unui dialog sincer cu autoarea elevii au aflat mai multe despre cum ia naștere o carte, despre ceea ce îl inspiră pe un autor, despre modul în care poveștile iau naștere.

COPIII CONSTRUIESC VIITORUL – EXEMPLE PRACTICE: 10 PAȘI MICI SPRE O LUME MAI BUNĂ

*Profesor pentru învățământul primar Filimon Gabriela Alina,
Liceul Tehnologic „I. D. Lăzărescu” Cugir*

Lucrarea prezintă o serie de exemple de bune practici implementate (sau care urmează a fi implementate) în cadrul învățământului primar, cu scopul de a dezvolta la elevi comportamente responsabile față de mediu, comunitate și resurse. Activitățile propuse sunt adaptate copiilor mici și urmăresc formarea unor deprinderi simple, dar esențiale pentru dezvoltarea durabilă.

Educația pentru dezvoltare durabilă devine tot mai importantă în contextul european actual, unde responsabilitatea față de mediu, consum și patrimoniu este o prioritate. În ciclul primar, dobândirea acestor comportamente începe prin activități concrete, repetitive și intuitive. Copiii nu învață durabilitatea din definiții, ci din obiceiuri formate devreme.

Școala este spațiul ideal pentru a crea astfel de obiceiuri, iar exemplele de bune practici devin instrumente esențiale în construirea unei mentalități orientate spre grijă, responsabilitate și echilibru.

Necesitatea integrării educației pentru dezvoltare durabilă în activitățile școlare derivă din realitățile sociale și ecologice actuale. Copiii învață rapid și firesc atunci când acțiunile sunt simple și au un impact vizibil. Prin joc, observație și implicare directă, ei înțeleg că resursele sunt limitate, natura este fragilă și fiecare gest contează.

În învățământul primar, bunele practici trebuie să fie accesibile, creative și repetitive, astfel încât comportamentele durabile să devină naturale pentru elevi.

Cum explicăm copiilor conceptul de dezvoltare durabilă?

Un element important al bunelor practici este modul în care învățătorul traduce conceptele mari în limbaj accesibil. În lucrul la clasă, această traducere devine una dintre cele mai eficiente „unelte pedagogice”.

Durabil înseamnă să nu stricăm viitorul. Pentru elevii de vârstă mică, explicația pornește simplu: Dacă folosim prea mult dintr-o resursă — apă, hârtie, energie — într-o zi ea se poate termina. Durabil înseamnă să folosim atât cât trebuie, ca să rămână și pentru mâine.” Prin acest unghi, copiii înțeleg că acțiunile lor de azi influențează ziua de mâine.

Educația durabilă este despre a avea grijă. Copiii fac ușor legătura dacă li se oferă un exemplu concret: „Planta de pe pervaz crește doar dacă ai grijă de ea. Așa e și cu planeta — dacă o îngrijim, se bucură și trăim mai bine în ea.”

Fiecare copil poate ajuta planeta. Copiii sunt încurajați să observe că și gesturile mici au valoare: astfel, sting lumina când ies; nu risipesc apa; folosesc o sticlă reutilizabilă; aruncă gunoiul la coș. Prin aceste exemple, se construiește sentimentul de responsabilitate personală.

Obiectele pot avea o a doua viață. Explicația este adusă la nivelul lor de creativitate: „Unele obiecte nu trebuie aruncate. Un borcan poate deveni ghiveci, un capac poate deveni ochi pentru un robot la ora de arte.” Refolosirea devine pentru elevi o activitate ludică.

Natura răspunde la grija noastră. „Când nu rupi frunzele, când nu arunci hârtie pe jos, când plantezi ceva, natura se bucură și îți dă în schimb aer curat și locuri frumoase.” Copiii înțeleg repede relația de cauzalitate dintre acțiunile lor și starea mediului.

Durabil înseamnă să avem grijă și unii de alții Elevii interiorizează ideea că dezvoltarea durabilă nu se referă doar la natură, ci și la relații: păstrăm clasa curată; avem grijă de lucrurile comune; ajutăm colegii. Dezvoltarea durabilă devine un mod de a trăi, nu doar o temă.

Formula-slogan pentru copii. Pentru fixarea conceptului la nivelul clasei se poate folosi o propoziție-sinteză: „Durabil înseamnă: am grijă de mine, de ceilalți și de planeta noastră.”

Exemple solide de bune practici prin care gândirea durabilă devine vizibilă, tangibilă și prietenoasă pentru copii:

1. Jurnalul „Picătura de apă”

Elevii monitorizează timp de o săptămână consumul de apă acasă și la școală. Identifică momente de risipă și propun soluții realiste.

La final, clasa elaborează un „Cod al apei” cu reguli simple: închide robinetul, folosește paharul la periaj, folosește resturile de apă pentru plante.

De ce e o bună practică:

Îi ajută pe copii să conștientizeze risipa invizibilă și să adopte comportamente responsabile.

2. O zi fără plastic

Clasei i se propune provocarea de a veni la școală fără obiecte din plastic de unică folosință. Se înlocuiește tot ce se poate cu variante re folosibile.

La final, copiii analizează ce obiecte au reușit să elimine și ce alternative există.

De ce e o bună practică:

Transformă un concept abstract – protejarea mediului – într-o experiență personală și vizibilă.

3. Mini-grădina clasei

Pe pervaz sau în ghivece simple, elevii plantează legume aromatice, plante decorative sau flori. Ei au grijă de ele zilnic: udare, aerisire, observare.

De ce e o bună practică:

Copiii văd ce înseamnă responsabilitatea și ciclul de viață al plantelor. Durabilitatea devine ceva viu, nu teoretic.

4. Cutia de refolosit

În clasă se amenajează o cutie cu materiale care pot fi reutilizate la orele de arte: role de carton, capace, resturi de hârtie colorată, panglici, nasturi etc. Din ele se creează ulterior proiecte artistice.

De ce e o bună practică:

Promovează creativitatea, reduce risipa și îi învață pe copii că obiectele pot primi o nouă viață.

5. Harta „Comunitatea mea durabilă”

Elevii identifică în comunitatea lor oameni și locuri care contribuie la durabilitate: un parc reamenajat, o bibliotecă activă, o persoană vârstnică ce păstrează tradiții, un voluntar local.

Cu sprijinul învățătorului, realizează o hartă afișată în clasă.

De ce e o bună practică:

Legătura cu comunitatea îi face pe elevi să înțeleagă că schimbarea începe local, prin exemple reale.

6. Masa rotundă a viitorului

Elevii discută simplu și liber despre cum ar arăta planeta peste 50 de ani dacă oamenii ar continua să consume resurse fără limite. Apoi propun idei de acțiuni pe care le pot face ei, începând azi.

De ce e o bună practică:

Dezvoltă gândirea critică și îi face pe copii să înțeleagă că viitorul se construiește prin alegeri mici, dar constante.

7. Coșul magic al energiei

Elevii discută despre locurile din clasă și din școală unde se consumă energie: lumini, aparate, tablete, smartboard. Împreună, creează un „coș magic al energiei” – o cutie în care adaugă bilețele cu idei prin care clasa poate economisi energia în fiecare zi.

Exemple de bilețele:

- „Stingem lumina când ieșim toți copiii din clasă.”
- „Închidem tableta când nu o folosim.”
- „Deschidem perdelele și folosim lumina naturală.”

De ce e o bună practică:

Îi ajută să vadă energia ca pe ceva real, nu ca pe un „magnetism nevăzut”, iar prin ideile proprii responsabilitatea capătă formă.

8. Patrula verde a școlii

Pe rând, câte 4–5 elevi primesc rolul de „patrulă verde”. Ei verifică mici zone ale școlii: culoare, curte, grupuri sanitare, și notează doar lucrurile pozitive („Ce a fost îngrijit astăzi?”, „Unde am văzut grijă?”). În loc să fie un control, devine o căutare de bine.

De ce e o bună practică:

Mută accentul de la critică la apreciere. Elevii învață că durabilitatea înseamnă și comportamente pozitive, vizibile, repetate.

9. Calendarul lucrurilor mici

Elevii creează un calendar al clasei cu gesturi mici, realizabile zilnic:

- luni: „Aduc o sticlă reutilizabilă”
- marți: „Folosesc corect coșurile de gunoi”
- miercuri: „Aduc un obiect ce poate fi refolosit la arte”
- joi: „Am grijă să nu risipească hârtie la scris”
- vineri: „Admir natura din drum spre școală și scriu un lucru frumos”

Se marchează pe calendar zilele în care clasa a reușit să respecte „provocarea zilei”.

De ce e o bună practică:

Transformă comportamentele durabile în obiceiuri zilnice, fără presiune, doar prin consecvență.

10. Detectivii alimentelor

La o oră de științe, elevii analizează etichetele unor produse alimentare: unde au fost produse, câte resurse presupun, cum pot fi consumate responsabil. Apoi discută: „De unde vine mâncarea?” și „Cum putem evita risipa de alimente?” Se poate include și un mic exercițiu de sortare (Ce mâncăm rapid și aruncăm? Ce poate fi păstrat și refolosit? Ce putem transforma în alt preparat – ex.: pâinea veche în crutoane)

De ce e o bună practică:

Îi ajută să înțeleagă legătura dintre consum, transport, poluare și alegerile personale.

Hrana devine o resursă, nu doar ceva „care apare”.

În concluzie, bunele practici prezentate demonstrează că educația pentru dezvoltare durabilă poate fi integrată natural în învățământul primar, fără a suprasolicita orarul sau programa. Activitățile sunt simple, accesibile și predictibile pentru copii, dar au un impact formativ puternic.

Prin repetarea lor, elevii dezvoltă autonomie, responsabilitate, respect pentru resurse și deschidere spre comunitate — valori indispensabile societății de mâine.

Educația pentru dezvoltare durabilă se sprijină pe ideea că lumea în care trăim trebuie protejată, îngrijită și lăsată generațiilor viitoare într-o stare cât mai bună. În învățământul primar, aceste valori devin accesibile doar prin explicații simple și activități practice, adaptate nivelului de înțelegere al copiilor.

Pentru elevii mei, de clasa a III-a, noțiunea de „dezvoltare durabilă” a prins contur prin asocierea ei cu idei pe care le-au trăit direct: grijă, economie, responsabilitate, respect față de natură și față de ceilalți.

Bibliografie:

Bucovală, Carmen & Cîndea, Mihaela – *Metode moderne de educație pentru dezvoltare durabilă. Formarea formatorilor*, București, 2017. Scribd

Varga, Marius – *Educația pentru dezvoltare durabilă în școala primară*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 2020.

Stan, Daniela – *Școala verde: strategii moderne pentru dezvoltarea durabilă*, Timișoara, Editura Brumar, 2018.

UNESCO – *Educație pentru dezvoltare durabilă – Manual pentru nivelul preuniversitar*, București, 2020

PAȘI CĂTRE O COMUNITATE DURABILĂ ȘI UN MEDIU SĂNĂTOS

Prof. Mureșan Laura Elena, Colegiul Național „Horea, Cloșca și Crișan” Alba Iulia

Începând cu anul școlar 2022-2023 a fost introdus oficial programul „Săptămâna verde”, un program educațional destinat elevilor și cadrelor didactice având ca scop promovarea educației ecologice în rândul elevilor astfel încât aceștia să înțeleagă importanța protejării mediului înconjurător și să conștientizeze problemele legate de poluare, schimbări climatice și gestionarea resurselor naturale. Pentru ca noțiunile teoretice să nu rămână ceva abstract, era util ca, în completarea lor, să fie realizate activități practice concrete care să lege teoria de viața reală.

În acest context, pentru a veni în sprijinul elevilor și profesorilor, Junior Achievement pune la dispoziție două programe din categoria Responsabilitate și mediu:

- **Resursele noastre** – program recomandat pentru clasele a V-a și a VI-a care îi învață pe elevi să găsească soluții sustenabile, să fie responsabili față de mediu și să își dezvolte inițiativa și spiritul civic.
- **Eco-nomie pentru comunitatea ta** - program destinat elevilor din învățământul liceal, susținut de Raiffeisen Bank România și dedicat educației pentru mediu și sustenabilitate. Proiectul are ca scop sporirea nivelului de conștientizare a elevilor privind problemele de mediu specifice comunității din care fac parte. Prin identificarea și soluționarea acestor probleme, elevii devin agenți ai schimbării în comunitățile lor și contribuie la dezvoltarea unei atitudini mai responsabile față de mediu.

În anul școlar 2025-2026, în cadrul programului Săptămâna verde, am parcurs împreună cu elevii o parte dintre activitățile programului ECO-nomia, program în cadrul căruia elevii sunt inițiați în principiile dezvoltării sustenabile, comportamentul responsabil

față de mediu și în modalități de implicare civică prin proiecte și inițiative comunitare. De asemenea, prin confruntarea directă cu problemele reale, elevii pot valorifica această experiență prin analiză, interpretare și aplicarea cunoștințelor, pentru a înțelege mecanismele din spatele fenomenelor, contribuind astfel la dezvoltarea competențelor STEM și a gândirii critice.

La începutul programului, elevii au fost invitați să definească noțiunea de sustenabilitate, având în vedere cele trei dimensiuni ale acesteia: economia, mediul și societatea și cu ajutorul unei

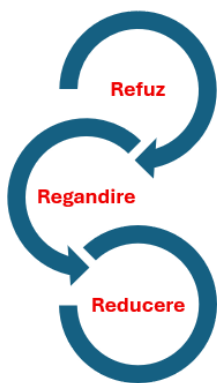

diagrame Venn, lucrând în echipe, au ilustrat modul în care anumite activități individuale, ale companiilor și ale guvernului au un impact pozitiv sau negativ asupra economiei, mediului și societății.

Dacă ne referim la produse, sustenabilitatea

înseamnă realizarea unui echilibru între performanță și rentabilitate economică, responsabilitate socială și capacitatea mediului de a le susține pe termen lung. Procesul de viață al unui produs este un ciclu complex, care include etape de pre-producție, producție, marketing, comercializare, utilizare și eliminare sau reciclare. Gestionarea eficientă a fiecărei etape poate reduce impactul asupra mediului și poate crește valoarea produsului pe întreaga durată a vieții sale. Urmând toate aceste etape, un produs cu adevărat sustenabil continuă să fie util chiar și după ce nu mai este folosit, prin refolosire, reciclare sau valorificare. Prin activități STEM, elevii învață să analizeze fiecare etapă și să găsească soluții prin știință și tehnologie pentru ca produsele să fie mai sustenabile.

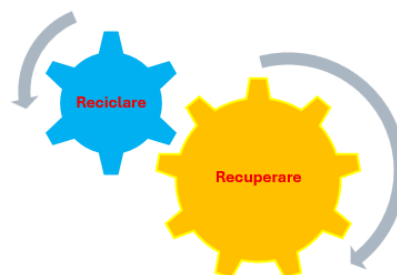
Parcurgând activitățile din cadrul programului, elevii ajung să înțeleagă conceptul de sustenabilitate pornind de la ideea că orice produs parcurge un întreg ciclu de viață, de la producție până la eliminarea din uz, iar fiecare etapă trebuie gândită astfel încât impactul asupra mediului să fie cât mai redus. Elevii conștientizează faptul că un produs cu adevărat sustenabil continuă să aibă o „viață” utilă chiar și după ce nu mai este folosit, prin refolosire, reciclare sau valorificare. În acest sens, atunci când vorbim despre ciclul de viață al unui produs, accentul se pune pe reintrarea acestuia în uz, iar schema celor 9R evidențiază diferite strategii inovatoare prin care obiectele pot fi readuse în circuitul economic, fiind împărțită în trei mari categorii.

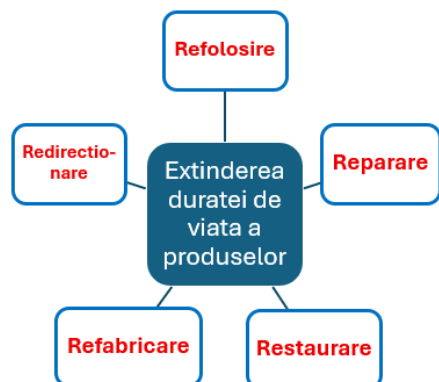
Prima categorie cuprinde: refuzul, regândirea și reducerea, în toate acestea un rol important avându-l consumatorii care pot influența piața prin alegerile lor de cumpărare. Astfel, un prim pas ar putea fi refuzul de a cumpăra produse nesustenabile și alegerea unor alternative sustenabile, acest lucru determinând companiile să adopte modele circulare. De asemenea, elevii pot trece de la simpli consumatori la promotori ai economiei sustenabile. Prin

inginerie și proiecte STEM, elevii pot crea produse sau soluții inovatoare care înlocuiesc obiectele cu impact mare asupra mediului.

Alți doi piloni importanți ai economiei circulare sunt reciclarea și recuperarea deoarece permit transformarea deșeurilor în materii prime noi precum și extragerea materialelor din deșeuri înainte ca acestea să fie eliminate. Și în acest caz, proiectele STEM pot contribui la îmbunătățirea reciclării și recuperării prin dezvoltarea de materiale mai ușor de reciclat, utilizarea tehnologiilor moderne pentru sortare și proiectarea eficientă a produselor astfel încât să fie mai ușor de demontat, reparat sau reciclat atunci când nu mai sunt folosite în scopul lor inițial.

Etape esențiale ale economiei circulare sunt și re folosirea, repararea, restaurarea, refabricarea și redirectionarea produselor care luate împreună prelungesc durata de viață a obiectelor, reduc deșeurile și optimizează utilizarea resurselor.

Abilitățile necesare pentru re folosirea, repararea, restaurarea, refabricarea și redirectionarea produselor sunt fundamentale pentru economia circulară și profund interconectate cu disciplinele STEM, extinderea ciclului de viață al produselor fiind o aplicație directă și practică a cunoștințelor și metodelor dobândite prin educația STEM.

Competențele STEM și gândirea critică permit elevilor să înțeleagă impactul acțiunilor lor, să aplice cunoștințele și abilitățile dobândite în viața reală și în comunitate iar consecința este adoptarea unui comportament responsabil și civic. În acest context, odată ce elevii creează idei și soluții pentru problemele de mediu, integrarea STEM îi ajută să învețe cum să le aplice în mod responsabil și sustenabil. În acest fel, elevii nu doar propun idei, ci le pot transforma în soluții practice, cu efecte pozitive pe termen lung asupra mediului și comunității.

Bibliografie

1. <https://www.jaromania.org/programe-proiecte/responsabilitate-si-mediu/eco-nomia>
2. Cristina Tripon, Dezvoltarea durabilă prin abordarea STEM a educației și a competențelor secolului XXI, București, Editura Universitara, 2023

EDUCAȚIA PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ INTEGRATĂ ÎN LECȚIILE DE MATEMATICĂ ȘI LOGICĂ

Prof. Pop Delia Anca, Prof. Tomotaș Valeria Cristina, Colegiul Național „Inochentie Micu Clain”, Blaj

Dezvoltarea durabilă reprezintă un concept esențial al societății contemporane, vizând satisfacerea nevoilor prezente fără a compromite capacitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi. Educația joacă un rol decisiv în formarea unei mentalități responsabile față de mediu, economie și societate, iar disciplinele precum matematica și logica oferă un cadru excelent pentru integrarea principiilor dezvoltării durabile.

Matematica contribuie în mod direct la înțelegerea și aplicarea conceptelor de dezvoltare durabilă prin modelare, analiză și rezolvare de probleme reale. De exemplu, elevii pot studia consumul de resurse naturale folosind grafice, proporții sau funcții matematice, analizând evoluția acestuia în timp. Problemele de optimizare pot fi aplicate pentru a identifica soluții eficiente, precum reducerea consumului de energie sau gestionarea responsabilă a bugetelor publice. Astfel, matematica nu mai este percepută doar ca o disciplină abstractă, ci ca un instrument practic de înțelegere și rezolvare a problemelor globale.

Logica, pe de altă parte, dezvoltă gândirea critică și capacitatea de a lua decizii argumentate, competențe fundamentale pentru dezvoltarea durabilă. Prin exerciții de raționament logic, elevii învață să analizeze cauze și efecte, să identifice erori de gândire și să evalueze consecințele unor decizii. De exemplu, pot fi discutate dileme etice legate de exploatarea resurselor naturale sau de echilibrul dintre dezvoltarea economică și protecția mediului. Logica ajută elevii să înțeleagă că soluțiile durabile necesită argumente solide și o analiză atentă a tuturor factorilor implicați. Integrarea

dezvoltării durabile în lecțiile de matematică și logică favorizează învățarea interdisciplinară și contextualizată. Profesorii pot utiliza studii de caz, proiecte sau activități de grup care să implice calcule matematice și raționamente logice aplicate la probleme precum schimbările climatice, reciclarea sau distribuția echitabilă a resurselor. Acest tip de abordare stimulează implicarea elevilor și îi ajută să înțeleagă relevanța cunoștințelor dobândite în viața reală.

Prezentăm, în continuare, un proiect pe care l-am desfășurat în școala noastră, în anul școlar 2024-2025, în Săptămâna „Școala altfel”:

Proiect interdisciplinar: *Matematica și logica – instrumente pentru dezvoltare durabilă*

1. Tema proiectului

Analiza problemelor de dezvoltare durabilă prin utilizarea matematicii și logicii în luarea deciziilor responsabile.

2. Scopul proiectului

Formarea competențelor de gândire matematică și logică necesare înțelegerii și rezolvării problemelor legate de utilizarea responsabilă a resurselor naturale, economice și sociale.

3. Obiective

La finalul proiectului, elevii vor fi capabili să:

- utilizeze calcule matematice pentru analiza consumului de resurse;
- interpreteze date statistice legate de mediu și economie;
- construiască raționamente logice pentru susținerea unor soluții durabile;
- evalueze consecințele deciziilor asupra mediului și societății;
- colaboreze eficient în echipă.

4. Discipline implicate

- **Matematică:** proporții, procente, medii, grafice, funcții simple
- **Logică:** raționamente, argumente, relații cauză–efect, validarea concluziilor

5. Grup țintă

Elevi de gimnaziu / liceu (clasele VII–X)

6. Activități de învățare

Etapa 1 – Identificarea problemei

Elevii discută exemple de probleme legate de dezvoltarea durabilă:

- consumul de apă și energie;
- gestionarea deșeurilor;
- utilizarea transportului;
- echilibrul între dezvoltarea economică și protecția mediului.

Etapa 2 – Aplicarea matematicii

Elevii:

- calculează consumuri medii (apă, energie);
- determină procente de reducere a consumului;
- realizează tabele și grafice comparative;
- estimează economiile obținute prin soluții durabile.

Etapa 3 – Aplicarea logicii

Elevii:

- formulează ipoteze (ex.: „Reducerea consumului de energie duce la scăderea impactului asupra mediului”);
- construiesc argumente pro și contra;
- analizează relațiile cauză–efect;
- trag concluzii logice pe baza datelor matematice.

Etapa 4 – Elaborarea soluțiilor

Fiecare grup propune soluții durabile argumentate matematic și logic (ex.: plan de reducere a consumului, campanie de reciclare).

Etapa 5 – Prezentare și reflecție

Prezentarea proiectelor și discutarea impactului soluțiilor propuse asupra comunității.

7. Produse finale

- afișe / prezentări digitale
- fișe de calcul și raționament
- raport scris / eseu de reflecție

8. Metode de evaluare

- evaluare continuă
- rubrică de evaluare (corectitudine matematică, coerență logică, relevanța soluțiilor);
- autoevaluare și evaluare colegială.

9. Competențe-cheie dezvoltate

- competențe matematice și de logică;
- gândire critică;
- responsabilitate față de mediu;
- spirit civic și colaborare.

În concluzie, matematica și logica au un potențial semnificativ în promovarea dezvoltării durabile prin educație. Prin integrarea acestor principii în procesul de predare-învățare, școala contribuie la formarea unor cetățeni responsabili, capabili să gândească critic, să analizeze date și să ia decizii informate pentru un viitor sustenabil.

Bibliografie :

1. <https://www.edu.ro/educatie-pentru-dezvoltare-durabila>
2. <https://edict.ro/educatia-pentru-dezvoltare-durabila-un-viitor-mai-sigur-pentru-tanara-generatie/>
3. <https://www.apdde.ro/>

EDUCAȚIE PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ ÎN GRĂDINIȚĂ-BUNE PRACTICI ȘI CREATIVITATE DIDACTICĂ ÎNTR-UN PARTENERIAT INTERGENERAȚIONAL

*Profesor pentru educație timpurie Sabău Ioana, Colegiul Național „Titu Maiorescu” Aiud/
Grădinița cu Program Prelungit „Primii Pași” Aiud*

1. Introducere

Educația pentru dezvoltare durabilă reprezintă o dimensiune fundamentală a învățământului modern, vizând formarea unor cetățeni responsabili, implicați, empatici și capabili să contribuie la un viitor echilibrat pentru societate și mediu.

În context european, documente precum *Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă*, *Strategia UE pentru drepturile copilului* și *Competența cetățenească – Cadrul european* susțin necesitatea introducerii timpurii a valorilor durabile.

În educația timpurie, dimensiunea socială a dezvoltării durabile presupune cultivarea compasiunii, solidarității și participării sociale. Copilul trebuie introdus gradual în realitățile comunității, încurajându-se legătura cu mediul uman și valorile culturale care contribuie la coeziunea socială.

În acest sens, parteneriatele educaționale intergeneraționale reprezintă o modalitate eficientă de formare integrală, întrucât aduc împreună două categorii vulnerabile, dar profund benefice una pentru cealaltă: copiii și persoanele vârstnice. Proiectul educațional „Inocență și înțelepciune”, derulat la Grădinița cu Program Prelungit „Primii Pași” Aiud în colaborare cu Centrul de Zi pentru Persoane Vârstnice Aiud reprezintă un exemplu de bună practică în formarea valorilor civice și morale necesare unui comportament responsabil în societate.

2. Educația pentru dezvoltare durabilă în învățământul preșcolar

Educația pentru dezvoltare durabilă în grădiniță se bazează pe următoarele direcții:

✓ Dimensiunea socială

Copiii învață să se raporteze la ceilalți prin:

- exprimarea empatiei,
- dezvoltarea comportamentelor prosociale,
- participarea la activități comunitare,
- respectarea diversității și a diferențelor de vârstă.

În acest context, contactul cu persoanele vârstnice reprezintă o oportunitate educativă semnificativă: copilul descoperă modele de viață, povești și tradiții, iar adultul vârstnic se simte valorificat și util.

✓ Componenta cultural-identitară

Transmisiunea culturală dintre generații este un pilon al sustenabilității, contribuind la păstrarea patrimoniului imaterial: povești, tradiții, obiceiuri, cântece.

✓ Valori și comportamente durabile

Parteneriatele intergeneraționale cultivă la preșcolari:

- respectul pentru oameni, indiferent de vârstă,
- disponibilitatea de ajutorare,
- implicarea în activități civice,
- responsabilitatea socială,
- formarea unei atitudini pozitive față de sine și față de comunitate.

3. Prezentarea proiectului „Inocență și înțelepciune” – context, obiective și relevanță pentru educație pentru dezvoltare durabilă

Proiectul educațional „Inocență și înțelepciune” are ca scop dezvoltarea sentimentelor de dragoste, prețuire și respect pentru persoanele vârstnice și prevede activități tematice desfășurate împreună cu beneficiarii Centrului de Zi pentru Persoane Vârstnice.

Obiective relevante pentru educația pentru dezvoltare durabilă:

- dezvoltarea empatiei și a comportamentelor prosociale;
- cultivarea responsabilității față de semenii;
- formarea deprinderilor de respectare a normelor sociale;
- dezvoltarea abilităților de comunicare intergenerațională;
- implicarea în activități artistice, culturale și practice.

Justificarea proiectului în perspectiva educației pentru dezvoltare durabilă:

Copiii sunt expuși realităților comunității, învață despre nevoile celor vulnerabili, iar persoanele vârstnice beneficiază de sprijin emoțional și social. Astfel, proiectul contribuie direct la Obiectivul de Dezvoltare Durabilă (ODD) 3: Sănătate și bunăstare-Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă și ODD 4: Educație de calitate- Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții, pentru toți.

4. Exemple de bune practici și creativitate didactică în cadrul parteneriatului

Activitățile desfășurate în cadrul proiectului includ numeroase elemente de creativitate didactică, metodică și organizatorică.

✓ **Activitatea „Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice” – Tabloul Toamnei**

Preșcolarii au realizat, împreună cu bunicii de la centru, tablouri cu elemente naturale (frunze, ghinde, rămurile). Practicile creative:

- metoda atelierului de creație mixt (copil–adult vârstnic);
- utilizarea materialelor naturale pentru formarea unei gândiri ecologice;
- stimularea comunicării simbolice prin alegerea culorilor toamnei;
- activitate nonformală desfășurată într-un mediu autentic, ceea ce întărește legătura cu natura – componentă esențială a educației pentru dezvoltare durabilă.

✓ **Programul de colinde – „Vestim Nașterea Domnului”**

În decembrie, copiii au pregătit un moment artistic pentru a aduce bucurie vârstnicilor:

- tehnica învățării prin redare culturală – transmiterea tradițiilor;
- creativitate muzicală – adaptarea repertoriului pe vârste;
- cooperare intergenerațională, bunicii încurajându-i pe copii și povestind despre tradițiile Crăciunului din copilăria lor.

✓ **„La mulți ani, dragi bunicuțe!”**

Aceasta este o activitate centrată pe emoții, expresivitate și apreciere:

- copiii creează felicitări și mici daruri folosind tehnica colajului și a dactilo-picturii;
- vârstnicii primesc nu doar obiecte, ci recunoaștere, gesturi de afecțiune și dialog.

✓ **„În lumea poveștilor spuse de bunici!”**

Aceasta este una dintre cele mai valoroase activități ale proiectului:

- bunicii interpretează povești, aducând modelul oralității tradiționale;
- copiii reconstruiesc povestea prin joc de rol, desen, colaje sau scenete;
- educatorul utilizează metode creative precum: „povestea călătoare”, teatrul de umbre, dramatizarea cu marionete.

Această activitate promovează patrimoniul cultural și dimensiunea identitară – aspect cheie al dezvoltării durabile.

✓ **Expoziția foto finală – „Puntea dintre generații”**

La finalul proiectului, expoziția reprezintă o formă de evaluare vizuală și afectivă, dar și de promovare a valorilor educației pentru dezvoltare durabilă în comunitate.

5. Impactul proiectului asupra copiilor și comunității

Analiza activităților relevă multiple beneficii:

Pentru copii:

- dezvoltarea abilităților sociale și emoționale;
- creșterea toleranței și empatiei;
- consolidarea identității culturale;
- formarea comportamentelor civice durabile.

Pentru persoanele vârstnice:

- reducerea izolării sociale;
- creșterea stării de bine;
- valorizarea experienței de viață;
- implicarea activă în comunitate.

Pentru comunitate:

- crearea unui model local de educație durabilă;
- întărirea relației dintre grădiniță, familie și instituțiile sociale;

- promovarea solidarității între generații.

7. Concluzii

Proiectul „Inocență și înțelepciune” demonstrează că educația pentru dezvoltare durabilă poate fi integrată cu succes în învățământul preșcolar, prin activități concrete, atractive și relevante. Copiii învață să se raporteze corect la oameni, să dezvolte comportamente prosoziale și să participe activ la viața comunității. Prin îmbinarea creativității didactice cu resursele emoționale ale vârstnicilor, grădinița devine un spațiu în care se construiesc punți trainice între generații, contribuind la o societate mai umană, mai responsabilă și mai durabilă.

8. Bibliografie:

1. Băjenaru, L., *Educația pentru dezvoltare durabilă în grădiniță*. Editura Didactică și Pedagogică, 2019
2. Ministerul Educației și Cercetării, *Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani*, 2024
3. ONU, *Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă*, 2015

ȘCOALA ÎNTRE TRECUT ȘI VIITOR: EDUCAȚIA PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ ȘI MANAGEMENTUL TIMPULUI ȘCOLAR

Prof. Șeulean Augustin-Valentin, Școala Gimnazială „Emil Drăgan” Ungheni, jud. Mureș

1. Introducere

Educația pentru dezvoltare durabilă reprezintă o direcție strategică a educației contemporane, menită să formeze elevi capabili să înțeleagă relația dintre trecut, prezent și viitor, dintre comunitate și resursele sale, dintre deciziile individuale și impactul colectiv.

În acest context, disciplina *Istorie* oferă un cadru privilegiat pentru dezvoltarea competențelor civice, a gândirii critice și a responsabilității față de comunitate.

Prezentul proiect propune o abordare integrată a educației pentru dezvoltare durabilă, corelată cu gestionarea eficientă a timpului școlar, prin activități didactice aplicative, adaptate contextului local al orașului **Ungheni (județul Mureș)**, valorificând istoria locală, patrimoniul cultural și experiențele comunitare ale elevilor.

2. Fundamentare teoretică

Educația pentru dezvoltare durabilă urmărește formarea unor competențe care depășesc acumularea de cunoștințe, vizând capacitatea elevilor de a analiza critic realitatea, de a lua decizii informate și de a acționa responsabil în plan social, economic și cultural.

Din **perspectivă curriculară**, aceasta presupune integrarea temelor de durabilitate în disciplinele existente, prin metode active și participative.

Gestionarea timpului școlar devine, în acest cadru, un instrument esențial pentru creșterea eficienței învățării.

Timpul nu mai este perceput doar ca o **constrângere organizatorică**, ci ca o **resursă educațională** care poate fi valorificată prin proiecte interdisciplinare, activități de tip outdoor learning și învățare contextualizată.

În **predarea istoriei**, raportarea la experiența locală permite elevilor să înțeleagă durabilitatea ca proces istoric: *modul în care comunitățile s-au adaptat, au gestionat resursele, au construit instituții și valori*. Astfel, istoria devine un instrument de educație civică și de reflecție asupra viitorului.

3. Context educațional local: Ungheni, județul Mureș

Orașul Ungheni dispune de un potențial educațional și cultural relevant: *istorie locală legată de evoluția comunităților din Câmpia Transilvaniei, patrimoniu arhitectural, tradiții multiculturale și relații comunitare active*.

Elevii provin din medii diverse, iar școala are rolul de a consolida sentimentul de apartenență și responsabilitate față de spațiul local. În acest context, educația pentru dezvoltare durabilă capătă un *caracter concret și aplicat*, fiind corelată cu realitățile comunității și cu nevoia de optimizare a timpului școlar prin activități relevante și motivate.

4. Descrierea proiectului - activități practice

Această secțiune prezintă ansamblul activităților didactice aplicative propuse la disciplina Istorie, concepute pentru a valorifica educația pentru dezvoltare durabilă și gestionarea eficientă a timpului școlar, prin implicarea activă a elevilor în analizarea istoriei locale și a realităților comunității din orașul Ungheni.

4.1. Scopul proiectului

Formarea competențelor de înțelegere a dezvoltării durabile prin valorificarea istoriei locale și optimizarea utilizării timpului școlar, în vederea creșterii implicării elevilor în viața comunității.

4.2. Obiective specifice

Mai jos sunt formulate obiectivele proiectului, având în vedere dezvoltarea integrală a elevilor și raportarea acestora la realitățile comunității locale:

- dezvoltarea gândirii critice prin analiza și interpretarea unor exemple relevante din istoria locală;
- formarea competențelor civice și sociale necesare implicării responsabile în viața comunității;
- valorificarea eficientă a timpului școlar prin activități didactice integrate și aplicative;
- stimularea atitudinilor de respect și responsabilitate față de patrimoniul istoric și cultural local.

4.3. Activități propuse

În vederea atingerii obiectivelor propuse, proiectul include o serie de activități didactice aplicative, concepute pentru a facilita învățarea activă, colaborarea și valorificarea eficientă a timpului școlar.

Activitatea 1: „Ungheni – trecut și durabilitate”

Elevii, organizați pe grupe, analizează evoluția orașului Ungheni din perspectivă istorică (locuire, activități economice, instituții).

Activitatea se desfășoară într-o oră de istorie, utilizând surse locale (fotografii, mărturii, hărți). Gestionarea timpului: activitate concentrată, cu sarcini clar delimitate.

Activitatea 2: Studiu de caz - „Resursele comunității de ieri și de azi”

Elevii compară modul de utilizare a resurselor în trecut cu situația actuală, identificând practici durabile și riscuri contemporane.

Rezultatele sunt sintetizate sub forma unor postere. Aplicabilitate: legătura dintre istorie, educație civică și dezvoltare durabilă.

Activitatea 3: Mini-proiect - „O lecție de istorie pentru comunitate”

Elevii realizează materiale informative (afișe, prezentări) despre importanța patrimoniului local și le prezintă în cadrul școlii sau comunității. Gestionarea timpului: activitate desfășurată pe parcursul a două săptămâni, cu planificare clară a etapelor.

Activitatea 4: Reflecție și evaluare

Elevii completează fișe de autoevaluare privind utilizarea timpului și relevanța activităților pentru înțelegerea dezvoltării durabile.

5. Rezultate așteptate și impact educațional

Implementarea proiectului este de așteptat să conducă la creșterea interesului elevilor pentru istoria locală și pentru valorile comunității din care fac parte, precum și la dezvoltarea competențelor de lucru în echipă și de organizare eficientă a timpului.

De asemenea, proiectul va contribui la conștientizarea rolului educației în susținerea dezvoltării durabile a comunității și la consolidarea relației dintre școală și comunitatea locală din Ungheni.

6. Concluzii

Integrarea educației pentru dezvoltare durabilă în disciplina *Istorie*, prin proiecte aplicative și gestionarea eficientă a timpului școlar, contribuie la formarea unor elevi activi, responsabili și conectați la realitățile comunității lor.

Contextul local al orașului Ungheni oferă oportunități autentice de învățare, transformând istoria într-un instrument de educație pentru viitor.

BIBLIOGRIE

1. Cucos, C., *Pedagogie*, Iași, Polirom, 2014.
2. Dulamă, M. E., *Didactica istoriei*, Cluj-Napoca, Clusium, 2010.
3. Iucu, R. B., *Managementul clasei de elevi*, București, Polirom, 2015.
4. Oprea, C. L., *Strategii didactice interactive*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 2018.
5. Vlaicu, A., *Educația pentru dezvoltare durabilă*, București, Editura Universitară, 2016.

EDUCAȚIA PENTRU SUSTENABILITATE: UN MODEL DE FORMARE A COMPETENȚELOR SECOLULUI XXI PRIN COLABORARE INTERNAȚIONALĂ

Prof. Stegariu Daniela Lorina, Casa Corpului Didactic „Spiru Haret” Iași

Educația contemporană se află într-un proces profund de reconfigurare, determinat de transformările economice, sociale și tehnologice care marchează societatea secolului XXI. De la climatul informațional accelerat la provocările globale ale sustenabilității, de la schimbările tehnologice la diversitatea culturală, elevii de astăzi sunt formați într-un context educațional mult mai complex decât generațiile anterioare. În acest cadru, rolul școlii nu mai poate fi limitat la transmiterea de cunoștințe, ci trebuie să se orienteze către dezvoltarea competențelor transversale, a gândirii critice, a spiritului colaborativ și a capacității de a acționa responsabil în comunitate.

Proiectele educaționale cu dimensiune europeană, derulate tot mai frecvent în școlile românești, reprezintă o oportunitate pentru reconfigurarea practicilor pedagogice. Prin varietatea lor metodologică și prin contactul direct cu modele educaționale din alte sisteme de învățământ, acestea oferă cadrul ideal pentru experimentarea unor strategii didactice orientate spre elev și spre viața reală. Activitățile care implică învățarea experiențială, colaborativă și integrată au capacitatea de a transforma actul didactic într-o experiență formativă completă, în care elevul nu doar acumulează informații, ci le utilizează pentru a construi sens, pentru a rezolva probleme și pentru a participa activ la viața comunității.

Articolul de față prezintă experiența și rezultatele proiectului Erasmus+ „Be Smart, Be Green!” (2022–2024), coordonat de Școala Gimnazială „Vasile Conta” din Iași. Proiectul s-a înscris în această direcție inovatoare, propunând o educație bazată pe sustenabilitate și cetățenie activă. Inițiativa s-a remarcat prin contribuția sa semnificativă la formarea competențelor secolului XXI în rândul elevilor și profesorilor.

Punctul de plecare al proiectului a fost nevoia tot mai evidentă de a adapta școala la provocările actuale: schimbările climatice, polarizarea socială, criza resurselor naturale și necesitatea dezvoltării competențelor transversale.

Schimbarea paradigmei: de la predare la învățare

Unul dintre cele mai vizibile efecte ale utilizării metodelor moderne îl constituie schimbarea rolurilor tradiționale din sala de clasă. Profesorul devine facilitator, coordonator al experiențelor de învățare, iar elevul capătă statutul de participant activ, explorator, coautor al propriului proces formativ. Acest tip de învățare favorizează dezvoltarea competenței „a învăța să înveți”, considerată în documentele europene fundamentul tuturor celorlalte competențe-cheie. Elevii sunt încurajați să formuleze întrebări, să caute soluții, să argumenteze, să verifice ipoteze și să reflecteze asupra propriilor demersuri cognitive.

Proiectul „Be Smart, Be Green!” a favorizat mutarea accentului de la predarea tradițională la un proces de învățare activ, în care elevii sunt încurajați să exploreze, să investigheze și să își asume responsabilitatea pentru propriile procese cognitive. Activitățile au fost gândite astfel încât elevii să trăiască experiențe reale, legate de mediul înconjurător, consum responsabil, biodiversitate, calitatea vieții urbane sau implicare civică.

Un exemplu semnificativ este activitatea *Jurnalul consumatorului*, inspirată din metodologia SOLE (Self-Organized Learning Environment). Elevii au analizat propriile obiceiuri de consum și impactul acestora asupra familiei, bugetului și mediului, reflectând asupra modului în care deciziile individuale se înscriu în dinamica socială complexă. Acest tip de activitate nu doar formează gândirea critică, ci și întărește responsabilitatea personală, competența de a lua decizii și capacitatea de autoevaluare – elemente centrale ale profilului de competențe europene.

Interdisciplinaritatea ca resursă pedagogică

Un element definitoriu al demersurilor educaționale moderne îl constituie legarea disciplinelor într-o arhitectură curriculară integrată. Interdisciplinaritatea nu este doar o tehnică de organizare a conținuturilor, ci un instrument pentru formarea unei gândiri flexibile, capabile să conecteze informații din domenii diferite. Elevii descoperă că fenomenele reale nu respectă granițele rigide ale disciplinelor școlare: o problemă de mediu implică noțiuni de biologie, chimie, geografie, matematică, dar și abilități de comunicare, analiză critică și spirit civic.

Activitățile organizate în jurul unor teme precum sănătatea, consumul responsabil, patrimoniul natural, biodiversitatea sau schimbările climatice au demonstrat eficiența acestei abordări. Elevii care au participat la astfel de demersuri au reușit să înțeleagă legături cauzale complexe, să transfere cunoștințe între discipline și să perceapă procesul educațional ca pe un întreg coerent, nu ca pe o sumă de fragmente.

Unul dintre pilonii proiectului a fost integrarea disciplinelor în unități tematice coerente, cu aplicabilitate în viața reală a noțiunilor abordate. Activitățile din „*Săptămâna în aer liber*” și „*Săptămâna fructelor și legumelor*” au demonstrat că interdisciplinaritatea nu este doar un concept curricular, ci o practică didactică viabilă.

În aceste contexte, profesorii de științe, matematică, arte, limbi străine și educație civică au creat situații de învățare în care elevii au măsurat înălțimea copacilor folosind formule matematice, au studiat ecosisteme locale, au analizat originea alimentelor și amprenta lor de carbon, au realizat statistici privind obiceiuri alimentare sau au creat postere, poezii și materiale multimedia inspirate de natură și sănătate.

Prin această abordare integrată, elevii au înțeles că problemele lumii reale – de la nutriție la poluare, de la biodiversitate la gestionarea deșeurilor – sunt interdisciplinare prin natura lor.

Interdisciplinaritatea devine astfel un instrument esențial în dezvoltarea unei gândiri flexibile, capabile să pună în dialog cunoștințe și competențe diverse.

Metode pedagogice moderne

Învățarea bazată pe proiecte (Project-Based Learning – PBL) reprezintă una dintre metodele cu cel mai mare impact asupra formării competențelor transversale. Prin intermediul ei, elevii își asumă un rol activ în rezolvarea unor sarcini complexe, care necesită colaborare, planificare, comunicare și responsabilitate. Proiectele pot viza teme locale sau globale, pot implica elemente de cercetare, tehnologie, creativitate sau activism civic.

Valoarea pedagogică a proiectelor derivă din caracterul lor autentic: elevii sunt puși în situația de a găsi soluții reale, nu doar de a simula rezolvarea unor probleme. Acest lucru dezvoltă autonomia, perseverența, capacitatea de a lua decizii și spiritul critic. În plus, lucrul în echipă oferă elevilor ocazia de a exersa empatia, negocierea și gestionarea conflictelor – competențe esențiale pentru viața profesională și socială.

Integrarea tehnologiei nu mai este un element opțional, ci un aspect constitutiv al educației contemporane. Elevii care participă la activități digitale – realizarea de materiale multimedia, prezentări, portofolii digitale, muzee virtuale – devin creatori de conținut și demonstrează integrarea eficientă a tehnologiei în situații educaționale concrete.

În plus, utilizarea instrumentelor digitale facilitează colaborarea, oferă acces la resurse actualizate și creează contexte pentru învățare personalizată. Din punct de vedere didactic, aceasta presupune un rol extins al profesorului, care devine mentor și facilitator al experiențelor de învățare.

În cadrul proiectului au fost aplicate o serie de metode moderne, care au repoziționat elevul ca participant activ la învățare:

- Project-Based Learning (PBL) – elevii au realizat proiecte precum „*Idei pentru un oraș mai verde*”, analizând provocări reale ale comunității (transport, gestionarea deșeurilor, calitatea aerului) și formulând o recomandare de politici publice pe care au înaintat-o autorităților locale.
- Design Thinking – aplicat pentru proiectarea de soluții ecologice, precum planul de reducere a consumului de resurse în școală sau prototiparea unei *eco-biciclete* realizată de partenerul din Lituania.
- Service Learning – elevii s-au implicat în activități de voluntariat, colectare a deșeurilor, plantări sau campanii precum „*Crăciun pentru animale*”, dezvoltând empatie, responsabilitate și spirit civic.
- Învățare prin investigație – în activitatea „*Anotimpuri de altădată*”, elevii au realizat interviuri cu membri ai comunității, au comparat date istorice cu observații actuale și au analizat schimbările climatice dintr-o perspectivă interdisciplinară.
- Educație digitală aplicată – prin realizarea „*Muzeului virtual al naturii*”, elevii au fotografiat, documentat și expus specii locale de floră și faună, dezvoltând competențe digitale, media și de comunicare.

Aplicarea acestor metode a favorizat dezvoltarea competențelor transversale – comunicare, colaborare, creativitate, gândire critică, rezolvarea problemelor, utilizarea tehnologiei – toate recunoscute în documentele europene ca esențiale pentru învățarea pe tot parcursul vieții.

Educația pentru sustenabilitate și formarea cetățeniei active

Pedagogia experiențială, inspirată din teoria lui David Kolb, pune accent pe ciclul complet al învățării: experiență concretă, reflecție, conceptualizare și aplicare. În școală, acest model se traduce prin activități care conectează elevul cu realitatea: investigații de teren, experimente, activități outdoor, observații, colaborări cu specialiști, studii de caz, dialog cu comunitatea.

Unul dintre cele mai importante rezultate ale învățării experiențiale și colaborative îl constituie dezvoltarea competențelor civice. Elevii implicați în proiecte care vizează mediul, consumul responsabil sau implicarea comunitară dobândesc nu doar cunoștințe, ci și convingerea că acțiunile lor pot produce schimbări reale.

Prin campanii, recomandări pentru autorități, activități de voluntariat sau elaborarea de soluții pentru probleme locale, elevii își formează abilități de participare democratică și responsabilitate socială. Astfel, școala devine spațiul de formare a unui cetățean reflexiv, informat și implicat.

Sustenabilitatea, tema centrală a proiectului, nu a fost abordată ca o simplă componentă de conținut, ci ca filosofie educațională. Elevii au înțeles că sustenabilitatea presupune echilibru între om și natură, între consum și conservare, între binele individual și cel colectiv.

Prin activitățile derulate, ei au înțeles rolul lor ca agenți ai schimbării: au elaborat o *Recomandare de politici publice* adresată autorităților locale, au creat campanii de conștientizare și au participat la acțiuni comunitare care au avut un impact vizibil asupra școlii și comunității.

Mai mult, proiectul a generat produse educaționale care vor asigura sustenabilitatea proiectului, precum programa și ghidul metodologic pentru disciplina opțională *Educație pentru dezvoltare durabilă*, oferind profesorilor un cadru clar pentru integrarea sustenabilității în curriculum.

Bibliografie

1. David Allen Kolb, *Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development* (2nd ed.), New Jersey, Pearson Education, 2015.
2. Rim Razzouk & Valerie Shute, *What Is Design Thinking and Why Is It Important*, Review of Educational Research, 82(3), p. 330–348, 2012.
3. European Commission: *Council Recommendation on Key Competences for Lifelong Learning* (2018/C 189/01, Official Journal of the European Union, 2018.